

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР
НА МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА РИБАРСКА ГРУПА
НИКОЛАЕВО-ГУРКОВО

(име на местната инициативна рибарска група)

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ

(шрифт - Times New Roman 12, междуредие - 1,15)

I. Описание на рибарската територия (рибарска територия и население, обхванати от стратегията и партньорството):

1.1 Данни за общини и населени места от рибарската територия (списък на общините, списък на населените места, демографски, социални и екологични показатели).

Текстово поле [до 15 000 символа]

1.1.1. Географско положение, граници и големина

Община Николаево е разположена в централната част на Република България, в източния край на Розовата долина, между Стара планина и Средна гора, по поречието на река Тунджа. Включена е в териториалните граници на област с административен център Стара Загора. Територията на община Николаево заема площ от 96.52 кв.км. или 1.87% от територията на област Стара Загора. Съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България (NUTS), община Николаево е част от района на BG3 Северна и Югоизточна България (NUTS 1) в границите на район BG34 Югоизточен (NUTS 2) и попада в обхвата на област BG344 Стара Загора (NUTS 3).

Съгласно националната концепция за пространствено развитие, гр. Николаево попада в групата на центрове на общини от пето йерархично ниво - много малки градове и села. Селищната мрежа на община Николаево се състои от 4 населени места. Административен център на общината е град Николаево. В нея се включват и селата Нова махала, Елхово и Едрево.

Населено място	ЕКАТЕ
гр. Николаево	51648
с.Едрево	27070
с.Елхово	48163
с.Нова махала	51888

Таблица №1 Населени места в община Николаево

Рибарството и аквакултурата са значими икономически дейности с дългогодишна история в района на община Николаево. В региона функционира едно от най-големите специализирани, шаранови ферми в РБългария - „Тунджа-73” ООД. В исторически план община Николаево е характеризирана с развитието на риболовната дейност, която включва използването на вътрешни водоеми за улов на риба. Тази традиционна практика е допълнена от отглеждането на аквакултури чрез интензивни методи, като използването на мрежени клетки за повишаване на производителността. Освен това, в региона се наблюдава развитието на рибовъдство в семеен тип ферми, както и в специализирани шаранови стопанства, които допринасят за разнообразието и устойчивостта на сектор Рибарството и аквакултурата в общината.

Село Нова Махала се намира в източния край на Розовата долина. Населението наброява близо 900 жители, като младите хора, на възраст до 35 години, са почти половината от населението. На територията на селото селскостопанска дейност развива Земеделска производителна кооперация. В с. Нова Махала има начално училище и филиал на детска градина, които се радват на значителен брой възпитаници.

Селото има действащо читалище, което усилено работи за възстановяване традициите на населението. Самодейните колективи на читалището възстановяват старите български обичаи, песни и танци.

Село Елхово се намира в източната част на Розовата долина. Отстои на 30 км. от гр. Стара Загора, гр. Казанлък и гр. Нова Загора и на 10 км. от магистралния път София – Бургас. На два километра северно преминава река Тунджа. Има удобно географско климатично, почвено и икономическо разположение. Землищната територията на селото обхваща 47 230 декара.

Гордост на селището е Народното Читалище „Христо Смирненски”, което съхранява и развива културните традиции на населението. Най-малките – децата до 6 годишна възраст, се радват на добри условия за игра и възпитание във филиал „Еделвайс” на ДГ "Снежанка", богати са и традициите в областта на знанието – опазвани и развивани в НУ „Братя Жекови”.

Село Едрево е старо селище, възникнало по време на османското иго. Първото име на селището е било Балабанлии. Село Едрево се намира в северното подножие на Сърнена Средна гора. Населението наброява около 600 души, занимаващи се предимно със земеделие. Климатичните и почвените условия благоприятстват развитието най-вече на лозя и етерично – маслени култури. Децата на Едрево се обучават и възпитават в НУ „Васил Левски” и филиал ”Кокиче” на ДГ "Снежанка" Стратегическото разположение на общината, близостта и до важни транспортни артерии като подбалканската автомагистрала София-Бургас, магистралния път Русе-Свиленград, който е на 2 километра, сравнително доброто състояние на пътната мрежа между селищата, наличието на гара, я правят удобно за пребиваване място, разположено в централната част на страната. Близостта до две планини, изобилието на зелени площи и водни басейни, както и липсата на големи промишлени замърсители определят околната среда в общината като чиста и приветлива. Има добри условия за опазване на жизнена биологична структура на средата. Общината е богата на подпочвени води. В землището на с. Нова махала расте осенът - един от защитените дървесни видове, а в района на Николаево има блатен аир.

В землището на с. Едрево гнезди сивата чапла, която се числи към защитените животински видове. Границите и са следните:

- ✓ на север и изток - община Гурково;
- ✓ на запад - община Мъглиж;
- ✓ на юг - община Стара Загора.

Община Гурково е разположена в Централна България, в източния край на Розовата долина и южния край на Прохода на републиката (Хаин боаз), който разделя Тревненския от Елено – Твърдишкия дял на Стара планина. Общината се намира в североизточната част на Област Стара Загора. С площта си от 292,261 км² е 9-та по големина, сред 11-те общини на областта, което съставлява 5,67% от територията на областта. Границите ѝ са следните:

- ✓ на югозапад - община Стара Загора и община Николаево;
- ✓ на запад - община Мъглиж;
- ✓ на север - община Велико Търново и община Елена, Област Велико Търново;
- ✓ на изток - община Твърдица, Област Сливен;
- ✓ на югоизток - община Нова Загора, Област Сливен.

Административният център на общината е гр. Гурково.

Град Гурково се намира на 37 км източно от гр. Казанлък, 42 км североизточно от гр. Стара Загора, 26 км северозападно от гр. Нова Загора, 54 км на запад от гр. Сливен и 64 км на юг от гр. Велико Търново.

По отношение на комплекса от функции, община Гурково е категоризиран като населено място (NUTS) от пета категория (Заповед на МРРБ № РД-02-14-2021 от 14 август 2012 г за категоризация на общините и населените места в България). По действащата градоустройствена класификация той попада в групата на малките градове.

На територията на общината през 1965 г. е изграден третия по големина язовир - яз. Жребчево. Риболова в язовира е популярна и интересна дейност за любителите на риболова. Ежегодно тук се провеждат състезания по спортен риболов, кану-каяк и други. Язовирът има доста разчупена форма с ръкави и заливи и всичките са много удобни и атрактивни за риболов. Водоемът е наситен с трофейни сомове, шарани, амури, бели риби и костури. В язовира се срещат също така каракуди, платики, червенопрки, уклейи и толстолоби, пъстърви и есетрови видове.

В акваторията на язовира има разположени рибовъдни ферми за отглеждане на аквакултури в мрежени клетки. Промишленият риболов е бил дългогодишен източник на доход за местното население.

Селищната мрежа на територията на община Гурково обхваща общо 11 населени места, от които 1 град и 10 села. Реално селищни функции изпълняват гр. Гурково и селата Паничерево, Конаре, Лява река, Димовци, Златирът и Пчелиново. Селата Брестова, Дворище, Жерговец и Жълтопоп нямат постоянни жители, но има жилищен фонд и приходящо население.

Населено място	ЕКАТЕ
гр. Гурково	18157
с. Паничерево	22767
с. Конаре	38203
с. Лява река	44776
с. Димовци	21124
с. Златирът	31022
с. Пчелиново	58894
с. Брестова	06478
с. Дворище	20211
с. Жерговец	29297
с. Жълтопоп	29595

Таблица №2 Населени места в община Гурково

1.1.2. Население и демографско развитие

По данни на НСИ, населението на Общината към 31.12.2023 г. възлиза на 4 258 жители. По брой население, община Николаево е предпоследна в областта. Община Николаево обхваща 4 населени места – с. Едрево, с. Елхово, гр.Николаево и с. Нова махала.

През последните години се наблюдава трайна тенденция към намаляване броя на населението на община Николаево. Тази тенденция е характерна както за област Стара Загора, така и като цяло за страната.

Население в община Николаево – 2023 г.	
Население общо	4258
Население мъже	2121
Население жени	2137
Население общо в градовете	2585
Население мъже в градовете	1269
Население жени в градовете	1316
Население общо в селата	1673
Население мъже в селата	852
Население жени в селата	821
Раждаемост и смъртност в община Николаево – 2023 г.	
Родени през 2023 г. общо	78
Починали през 2023 г. общо	61

Таблица №3 Население в община Николаево

Източник: НСИ

Населението на територията на Общината е застаряващо. Това е процес, който е характерен не само за община Николаево, а за цялата страна и за всички държави в Европейския съюз. Подобна промяна е резултат от три основни фактора: увеличаване на продължителността на живота, комбинирана с по-ниска раждаемост, трудоспособното население не се възпроизвежда, то в голяма степен емигрира. Увеличаващото се възрастно население в общината поражда редица здравни, социални и икономически последици, като най-съществена от тях е нарастването на дялът на непроизводителното население.

Населено място	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
с. Едрево	530	526	519	512	530
с. Елхово	463	446	439	465	503
гр. Николаево	2728	2765	2759	2722	2751
с. Нова махала	757	756	754	761	756

Таблица №4 Динамика на населението по населени места в община Николаево
Източник: НСИ

Видно от представените данни, в общинския център гр. Николаево е съсредоточена най-голяма част от населението - 60,59%, а второто по-населено място е с. Нова махала – 16,65%.

Възрастовата структура на населението в община Николаево е благоприятна.

Население в под, във и над трудоспособна възраст в община Николаево за периода 2016-2020 г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Под трудоспособна възраст	27,89%	28,02%	28,18%	27,67%	27,05%
Трудоспособна възраст	51,38%	51,39%	51,67%	52,49%	53,15%
Над трудоспособна възраст	20,72%	20,59%	20,15%	19,84%	19,80%

Таблица №5 Възрастова структура на населението на община Николаево
Източник: НСИ

От представените данни е видно, че за разглеждания период 2016-2020 г. се наблюдават малки вариации на стойностите на населението в различните групи и като цяло възрастовата структура на населението е благоприятна. Характеризира се с висок дял на населението в под трудоспособна възраст и по-нисък дял на населението в над трудоспособна възраст.

За целия разглеждан период, половата структура на населението на община Николаево се характеризира с превес на мъжете над жените. Съотношението към 2020 г. е 50,42% мъже и 49,58% жени.

Най-общата характеристика на демографското и здравното състояние на населението от региона се свежда до:

- ✓ Тенденция за намаляване на раждаемостта
- ✓ Тенденция към повишаване на смъртността
- ✓ Демографско остаряване на населението

По общия брой на населението, община Гурково попада в групата на много малките общини (до 10 хил.д.). От посочените, в най-обобщен вид демографски данни се очертава тенденция на демографска стагнация. Увеличението от 20 души в броя на населението общо за изследвания 2016-2020 г. период, не дава основания да се говори за наличието на демографски бум или демографска криза, които са характерни за страната като цяло и за много от малките общини.

Населено място	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
гр.Гурково	3163	3177	3196	3212	3192
с. Брестова	1	1	1	1	3
с. Дворище	2	3	1	3	6
с. Димовци	10	10	9	9	9
с. Жълтопоп	1	2	2	2	1
с. Злати рът	9	9	9	10	10
с. Конаре	408	403	396	382	370
с. Лява река	25	21	21	20	20
с. Паничерево	1966	1976	1996	2013	2022
с. Пчелиново	23	22	21	19	19

Таблица №6 Динамика на населението по населени места в община Гурково
Източник: НСИ

Средната гъстота на населението на община Гурково е 17,08 д/кв.км. В териториален разрез броят на населението се характеризира с подчертани дис-пропорции в неговата локализация. Към 2020 г. повече от половината (54,27%) от населението на общината е съсредоточено в гр. Гурково, а останалата част (45,72%) в селата. Динамиката в броя на населението на общинския център се характеризира със същата особеност, която е валидна за общината като цяло, т.е. с определена стагнация.

Динамиката в броя на населението на гр. Гурково показва, че то се увеличило с 24 души за целия период 2016-2020 г. Колебанията в този брой в отделните години не са големи, което дава основания да се твърди за наличието на относително стабилно демографско развитие на общинския център.

Население в община Гурково– 2023 г.	
Население общо	4356
Население мъже	2153
Население жени	2203
Население общо в градовете	2471
Население мъже в градовете	1211
Население жени в градовете	1260
Население общо в селата	1885
Население мъже в селата	942
Население жени в селата	943
Раждаемост и смъртност в община Гурково – 2023 г.	
Родени през 2023 общо	60
Починали през 2023 общо	73

Таблица №7 Население в община Гурково
Източник: НСИ

Структурата на населението по категории на община Гурково към 31.12.2020 г. е както следва:

- ✓ Население под трудоспособна възраст – 1012 души или 20,20% от населението на общината, при 15,00 % за област Стара Загора.
- ✓ Население в трудоспособна възраст - 3116 души или 62,22 % от населението на общината, при 58,10 % за област Стара Загора. Делът на мъжете в трудоспособна възраст е 1646 или 52,82 %, а този на жените е 1470 или 47,18%.
- ✓ Население в надтрудоспособна възраст – 900 души или 17,98 % от населението на общината, при 22,6 % за област Стара Загора.

Един от основните демографски фактори даващи отражение върху числеността на населението са фактическите параметри на показателите формиращи неговия естествен прираст – раждаемост и смъртност. Анализите и оценките за състоянието и очертаващите се тенденции в естественото движение на населението са важни от гледна точка на стратегическите насоки за развитието на общината.

Като цяло, естественият прираст на населението в община Гурково е с отрицателни величини за целия изследван период 2016 – 2020 г. Отрицателният естествен прираст показва, че при запазване на тази тенденция ще се ограничи възможността за естественото възпроизводство на населението през следващите години. Този проблем ще рефлектира и върху бъдещата възрастова структура на населението в общината, както и върху трудовия пазар.

Съгласно стратегията за развитие на образованието в община Гурково (Решение № 428/2014 на ОС - Гурково), етническата характеристика на общината е следната: българско население – 65 % , роми около 33 % и 2% други от населението на общината. Голяма е концентрацията на ромско население в кварталите „Лозенец – юг” и „Лозенец – север” в гр. Гурково и с. Паничерево.

• Образователна структура на населението

Образованието в община Николаево е с функционален обхват от предучилищно обучение до професионално образование.

Предучилищно образование

Наименование	Населено място
ДГ Снежанка	гр. Николаево
филиал Зорница	с. Нова махала
филиал Кокиче	с. Едрево
филиал Еделвайс	с. Елхово

Таблица №8 Детски градини в община Николаево по населени места

Източник: Община Николаево

Училищното образование в община Николаево е представено от 1 бр. основно училище, 3 бр. начални училища и 1 бр. професионална гимназия.

Наименование	Населено място
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”	гр. Николаево
НУ „Св. Св. Кирил и Методий”	с. Нова Махала
НУ „Васил Левски”	с. Едрево
НУ „Братя Жекови”	с. Елхово
ПГ „Атанас Дамянов”	гр. Николаево

Таблица № 9 Училища в община Николаево по населени места.

Източник: Община Николаево

Началните училища в селата на общината са с минимален брой ученици, което формира и ниска пълняемост на паралелките в тях – по 13-14 ученика. В НУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Нова махала са формирани и паралелки със слети класове. Учениците от селата на общината, учещи в V – VIII клас пътуват до ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в гр. Николаево. Това е и причината за сравнително високия брой на учениците в това училище – 394. По линия на ученическите пътувания към гр. Николаево пътуват 46 ученика от с. Едрево, 45 ученика от с. Нова махала и 9 ученика от с. Елхово. Същите се превозват с 2 броя училищни автобуси. Материалната база на образованието е в добро състояние. Част от училищната база в началните училища в селата на общината не се използва по предназначение. Средната образователна степен е представен с Професионалната гимназия (ПГ) „Атанас Дамянов“. Застъпените специалности в ПГ са съобразени с икономическия профил на общината. В ПГ се извършва обучение по специалностите електромонтьор по електрообзавеждане на производството, оператор в рибовъдното стопанство, оператор в керамичното производство. Училищната структура и мрежа в община Николаево е съобразена с действащите закони

и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието.

Обектите на образованието, които функционират в община Гурково са съобразени с наличните контингенти от деца в предучилищна и училищна възраст. Това са: детски ясли, заведения за предучилищно образование (детски градини); общообразователни училища за различна степен на образованието-основно и средно.

Предучилищно образование

Наименование	Населено място
ДГ Латинка	гр. Гурково
филиал на ДГ Латинка	с. Паничерево

Таблица №10 Детски градини в община Гурково по населени места

Източник: Община Гурково

Училищното образование в община Гурково е представено от 1 бр. основно училище и 1 бр. средно образователно училище.

Наименование	Населено място
СУ „Христо Смирненски“	гр. Гурково
ОУ „св. св. Кирил и Методий“	с. Паничерево

Таблица №11 Училища в община Гурково по населени места.

Източник: Община Гурково

- ✓ Демографското и урбанистично развитие на града и общината са предизвикателства, на които системата на общинското образование трябва да отговори.
- ✓ Засилени са обществените очаквания към системата за предоставяне на качествено образование, съобразено с потребностите на социално-икономическата и културна среда.
- ✓ Модернизирането и развитието на системата на общинското образование не може да бъде осигурено единствено с ресурсите от държавния бюджет за държавно делегирана дейност “Образование”. Необходимо е да се развият оптимално възможностите на публичночастните партньорства в областта на образованието и максимално да се използват възможностите за проектно финансиране на образователни дейности в Общината.
- ✓ Наличният сграден фонд е в задоволително състояние и е необходимо да се помисли за подмяна на дограмата, саниране, хидроизолация, слънчеви колектори, обновяване на котелните стопанства, кухненски и перални помещения.
- ✓ Дворовете на учебните и учебно-възпитателните заведения не се охраняват.
- ✓ Персоналът, работещ в учебните и учебно-възпитателните заведения притежава необходимата квалификация и опит, но в по-голямата си част е на възраст над 45 години.

- ✓ По отношение членството в Европейския съюз: нарастват изискванията към образованието; повишава се необходимостта от гражданско участие; повишават се възможностите за участие в европейски и национални програми; разкриват се възможности за финансиране по Структурните фондове на ЕС.
- ✓ Ниска степен на взаимодействие с бизнеса относно осигуряване на реални работни места, изнесени практики в професионалното обучение.

1.1.3. Техническа инфраструктура и комуникации

• Транспортна инфраструктура и транспортен достъп

През територията на община Николаево преминават два от основните за страната автомобилни пътища в посока изток - запад - главен път I-6 Кюстендил – София – Карлово - Бургас и север - юг Европейски транспортен коридор № 9 от Европа през Дунав до Бяло море, както и железопътни линии, които определят транспортна инфраструктура с определящ значение за развитието на селищната система.

На територията на община Гурково са разположени две важни комуникационни оси на националната транспортна инфраструктура – в посока запад-изток първокласен път I-6 и в посока север-юг второкласен път E-85 и Прохода на Републиката, осигуряващ един от важните преходи от Северна в Южна България и към границите на Турция и Гърция. Тези две транспортни оси са гръбнака на развитието на основните селища на общината – гр. Гурково и с. Паничерево.

• Железопътен транспорт

През територията на община Николаево преминава част от главната железопътна линия София – Казанлък – Карнобат – Варна. Дължината на трасето на ж.п. линията, преминаващо през територията на община Николаево е 6.450 км. Железопътната гара в гр. Николаево е единствена и обслужва всички селища в общината.

• Обществен пътнически транспорт

В община Николаево има изграден обществен транспорт за свързване между отделните населени места. Осигурен е ученически автобус за превоз на ученици.

Общинската пътна мрежа на община Гурково е с дължина 15,64 км и има подчертано локално значение. Тя покрива територията на общината и осъществява достъп до всички населени места, което предполага лесна достъпност на населението до обществени услуги от първа необходимост. В голяма степен масовият междуселищен транспорт на община Гурково е автобусен.

• Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

Водоснабдяването на община Николаево се осъществява посредством каптажи, дренажи, тръбни кладенци, черпателни резервоари, напорни резервоари, външни и вътрешни водопроводни мрежи. Водопроводната мрежа е амортизирана, което води до високи загуби на вода. С. Елхово е с изцяло нова водопроводна мрежа подменена с полиетиленови тръби.

Гр. Николаево, с. Нова Махала, с. Елхово и с. Едрено не са канализирани. Битовите отпадъчни води се отвеждат в локални попивни или изгребни ями. Те се просмукват в почвата и подпочвените води. Това създава неблагоприятни санитарно-хигиенни условия.

Водоснабдяването на гр. Гурково и с. Паничерево се осъществява от “ВиК” ЕООД – Стара Загора чрез група за поддържане в гр. Гурково. За водоснабдяване на останалите села се грижи община Гурково. Захранването за различните населени места в общината е локално. В Гурково и Конаре водоснабдяването е гравитачно съответно от р. Лазова и р. Черна река. В планинските села водоснабдяването също е гравитачно от карстови извори, а в с. Паничерево е чрез система от кладенци и помпи, от подземни води. Съществуващите водни запаси осигуряват нормално водопотребление и са достатъчни за задоволяване на битовите и производствените нужди на общината. От общо 11 населени места в общината са водоснабдени 7 села, в които е съсредоточено цялото население. Останалите 4 населени места се водят в ЕКАТТЕ, но в тях липсва целогодишно обитаване. Изградена е 82,5% от възможната водопроводната мрежата на населените места или 40,4 км, като общите загуби на вода в системата е около 46%, главно за сметка на амор-тизираната и неефективно изградена преносна мрежа. Външната водопроводна мрежа е с дължина 19.63 км. Общите загуби на вода в системата е около 46%, като те са главно за сметка на и неефективно изградена водо-преносна система. Полезно използваната вода на човек от населението е средно 130 л/ч. денонощие. Водата е с добри питейни качества, а водоприемниците в община Гурково са втора категория. За община Гурково е характерна и високата степен на изграденост на канализационната мрежа.

• Електроснабдяване

В рамките на община Николаево не преминават преносни (400kV и 220kV) и разпределителни (110kV) електропроводни мрежи. Също така няма изградени разпределителни подстанции. Електрозахранването на община Николаево се осъществява посредством 4 бр. въздушни електропровода 20 kV. които от своя страна се захранват от 2бр.разпре-делително-понижителни подстанции-110/20kV., (разположени извън територията на община Николаево). Всички населени места в общината са електрифицирани , като е осигурено ел. захранването както на населението, така и на бизнеса.

В община Гурково е изградена и мрежа за електроснабдяване на основните по-ребители – бита, комуналния сектор и производствените предприятия. Основни точкови елементи на електроенергийната мрежа са голям брой понижаващи трансформатори. Общата дължина на трасета електропровода 20 kV е около 36 705 м.

В общината няма неелектрифицирани населени места. Електроенергийната система е добре изградена и оразмерена за натоварване, по-голямо от сегашното. Мрежата със средно напрежение се нуждае от доизграждане и реконструкция. Наличните трафо-постове осигуряват средно 220 V напрежение.

Системата на уличното осветление в община Гурково обхваща 49 км улици и общо 1000 бр. осветителни улични и 100 броя паркови тела.

Относителният дял на осветените улици в община Гурково достига 68,00%.

• *Възобновяеми енергийни източници*

Към 2020 г. в община Николаево функционират 4 бр. централи за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници - фотоволтаични електрически централи. Към момента са разработени: Дългосрочна общинска програма за енергийна ефективност и насърчаване използването на енергия от ВЕИ и биогорива за периода 2020-2030г., както и Краткосрочна общинска програма за енергийна ефективност и насърчаване използването на енергия от ВЕИ и биогорива за периода 2020-2023 г.

Около 15% от територията на община Гурково попада в зоната на технологично използваемият към момента вятърен потенциал със средна годишна скорост над 5м/сек, като около 3% от площта на общината попада в най ветрената зона със средна годишна скорост на вятъра над 7 м/сек. Наблизо до границите на общината по билото на Стара планина е изграден най-големия вятърен парк в Старозагорска област. Това още веднъж подчертава сериозния ветроенергиен потенциал на общината. Основният вид ВЕИ, който се използва в община Гурково е биомаса – дърва за горене, както в общественния сектор, така и сред населението. Основен проблем тук е множеството нискоэффективни, физически и морално остарели горивни системи. На покривите на частни жилища има инсталирани единични термосоларни системи. Енергийният потенциал на геотермалната енергия е практически неизползван. Липсват термосоларни инсталации в общинския сектор.

• *Газоснабдяване*

През територията на община Николаево, преминава трасе на преносен газопровод, който пресича територията и посока изток – запад и продължава през територията на общините Мъглиж и Гурково. Изградено е и газохранилище в производствената зона на гр. Николаево (територията на бившето „ЕЛПО“), което се охранява.

Град Гурково е един от многото български градове без изградена централизирана мрежа за топлоснабдяване. Основен източник на топлоенергия е биомасата от горската дейност.

На основата на централизираното топлоснабдяване се осъществява изграждане на мрежа за битово газоснабдяване. Община Гурково е присъединена чрез северно отклонение на изграден магистрален газопровод до газоразпределителна станция. От нея са изградени газопроводни отклонения за по-големите промишлени консуматори на природен газ, включително общински обекти.

Един от основните проблеми в община Гурково е фактът, че все още има ниска наситеност на газифицираните обекти в общината.

• *Телекомуникации*

Всички селища на община Николаево са телефонизирани. Селищата се покриват от аналогови телефонни централи в гр. Николаево, с. Нова махала, с. Едрево и с. Елхово. Плътноста на мрежата е около 300 телефонни поста на 1000 души. Към момента те

задоволяват нуждите на селищата. Територията на община Николаево се покрива от действащите мобилни оператори.

Община Гурково разполага със сравнително добре развита телекомуникационна инфраструктура. Междуселищни и международни връзки могат да се осъществяват по телефон, факс и чрез Интернет. На територията на община Гурково оперират общо 17 станции на мобилни оператори. Така постепенно отпадат и проблемите с телефонизацията на зоните, където липсва техническа възможност за осигуряване на стационарни телефонни съобщения.

Достъпът до Интернет и развитието на информационното общество, с което се намаляват препятствията от разстоянието и проблемите на отдалечеността, характерни за много периферни райони, все още е проблем в община Гурково.

• *Климат*

Община Николаево попада в преходно - континенталната климатична област. Климатът е умерено – континентален, повлиян е от разположението му между двете планински вериги на север – Стара планина и на юг – Средна гора. Ограниченото влияние на северните въздушни маси е предпоставка за сравнително мека зима и лято без големи горещини.

През летните месеци се наблюдават значителни засушавания. Като цяло средногодишните количества валежи са достатъчни за пасищата и другата естествена тревна растителност, но са в недостиг за селското стопанство.

Климатът е подходящ за развитие на рибовъдство, земеделието и отглеждане на трайни насаждения, зърнени и технически култури.

Наличието на високи оградни планини възпрепятства преноса на студени въздушни маси от север, ето защо районът се характеризира със слаби ветрове, не оказващи влияние върху селското стопанство в района. Почти цялата територия на община Николаево попада в зоната на технологично неизползваемия към момента вятърен потенциал със средна годишна скорост под 4 м/сек. Въпреки това, по индикативни данни от измервания съществуват зони в хълмистата част на общината над 5 м/сек.

На територията на общината са налице подходящи природо-географски условия за изграждане на централи за производство на електроенергия от възобновяеми енергоизточници – слънчева и вятърна енергия.

Според климатичната класификация, Община Гурково попада в две климатични подобласти - Преходно-континентална и Умерено-континентална. В Преходно-континенталната климатична подобласт част от лесничейството попада в климатичния район на Източните задбалкански полета (350-500 м н.в.) и Задбалканския нископланински климатичен район – Западна и Централна част (500-1000 м н.в.). В Умерено-континенталната климатична подобласт се намира високата част от общината, която попада в Планински климатичен район - Среднопланинска част (1000-2000 м н.в.).

Средногодишната температура на въздуха варира от 10,7°C за ниските части на общината до 7,7°C за високите му части. Най-ниска е средната температура през януари, която спада до -2,5°C, а най-висока е през юли 21,4°C. Абсолютния годишен температурен минимум е -30,5°C измерен за станция Казанлък, като в същата станция е измерен и абсолютния годишен температурен максимум от 40,5°C.

От значение е периодът през който средната температура на въздуха се задържа устойчиво над 10°C, защото през този период е активната вегетация на дървесните видове. Продължителността му за ниските части на общината е около 193 дни, а за високите около 156 дни.

Късните пролетни и ранните есенни мразове настъпват след началото и преди края на усилената вегетация, което в отделни години води до измръзване и повреди на дървесната растителност.

Сезонното разпределение на валежите се отличава със зимен минимум (105-200 л/кв.м) и летен максимум (190-400 л/кв.м). Средното количество на годишните валежи е от 650 до 1150л/кв.м. Валежната сума, както по месеци така и годишно е различна в различните климатични райони, като има ясно изразено увеличение с увеличаване на надморската височина.

По данни от “Климатичен справочник на Република България”- станция Казанлък, средната продължителност на дните със снежна покривка за ниските части на общината е 75 дни, а за високите му части е 132 дни.

В района на Община Гурково най-чести са северозападните ветрове, които духат почти през цялата година.

В заключение може да се каже, че климата в Община Гурково се характеризира с изразени вертикални разлики, като стойностите на отделните климатични елементи са различни за ниските, средните и високите части на общината.

• *Води*

На територията на община Николаево има няколко микроязовири. Водните ресурси включват теченията на реките Тунджа, Радова и Лазова – предпоставка за развитието на рибовъдство и селско стопанство. В непосредствена близост до общината се намира язовир Жребчево, използван за аквакултура любителски риболов и рекреации.

Общата площ на водните течения и водни площи е 4807 дка, 3078 дка от които са рибарници. Територията на гр. Николаево е богата на високи подпочвени води, а повърхностният отток се формира в по-голяма степен от валежите и в по-малка от снеготопенето. Данните за средногодишните количества за общината са близки до средните за страната.

Хидрографската мрежа на територията на Община Гурково е гъста, на места с големи наклони на надлъжните профили и променлив воден режим. Най-голямата река, която преминава през територията на общината, е река „Тунджа“. Тя има постоянен воден дебит с минимум през летните месеци и максимум през пролетта.

Река „Тунджа“ има множество притоци, по-важни от които са:

✓ Река „Радова“ извира от територията на лесничейството и е образувана от р. „Грамадлива“ и р. „Коритарска“. Протича изцяло през територията на лесничейството до вливането си в р. „Тунджа“, като приема следните по-важни притоци: десни - р. „Череша“, „Лява река“, „Хайдушки дол“, „Мавродийски дол“, р. „Гарваншица“ и др.; леви – „Цвяткова река“, „Глигорски дол“, „Пчелинска река“ и др. В горната и средната част леглото на реката е

каменисто, на места с малки прагове, а в долната част - пясъчливо и с малък наклон. Бреговете са стабилизирани главно с дървесна растителност, като няма ясно изразени ерозийни процеси. Водният дебит е постоянен с максимум през пролетта и минимум през лятото и есента.

✓ Река Лазова се образува от сливането на Равна река, Широка река и Каменска река (служи за граница между лесничействата “Гурково” и “Твърдица”), които са с каменисти легла, със сравнително малък наклон и обрасли с дървесна растителност брегове. Леглото на р. Лазова в средната си част е каменисто, с много прагове и стръмни на места отвесни брегове - скали. В долната си част леглото и бреговете са с малък наклон, стабилизирани с растителност. Тя приема още Свирчов дол, Глогов дол, Студения дол, Чеюв дол и др. Има постоянен дебит, но силно влияещ се от сезоните. Ерозионните процеси са затихнали.

✓ Река Стара река е с каменисто легло, множество прагове и стръмни брегове. В горната си част реката е обрасла с букови насаждения, в средната е с много стръмни до отвесни оголени брегове, а в долната са създадени иглолистни култури. Водният дебит е силно променлив, с минимум през лятото и есента и максимум през пролетта.

Десните притоци на р.Тунджа са малки, безименни долове, водещи началото си от Сърнена Средна гора. Те са с малки наклони по надлъжните профили и непостоянен дебит. При продължителни засушавания пресъхват.

Освен изброените водни течения в района на лесничейството има много, но малки по размер долове, обогатяващи хидрографската мрежа. Характерно за всички водни течения в района на лесничейството е, че в момента нямат ясно изразени дълбочини и в много слаба степен съществуват плоскостни ерозионни процеси.

Основна водна артерия на община Гурково е река Тунджа, долината на която изцяло е залята от водите на големия язовир Жребчево. Преди вливането на Тунджа, отляво в нея се влива Радова река. Радова река (33 км) извира под името Габрищица от извор-чешма на 938 м н.в. в Тревненска планина, на 1,5 км. източно от гара Кръстец, община Трявна. До изхода си от планината тече в югоизточна посока в дълбока и силно залесена долина. Между селата Конарското, община Трявна и Пчелиново носи името Лява река. Северозападно от град Гурково излиза от Стара планина, образува голям наносен конус и навлиза в най-западната част на Твърдишката котловина. При ниско ниво на яз. Жребчево се влива отляво в река Тунджа на 269 м. н.в., а при високо – в „опашката на язовира“. Площта на водосборния и басейн е 240 км², което представлява 2,85% от водосборния басейн на река Тунджа. Неин основен приток е Лазова река (Гурковска река).

Лазова река (21 км., Гурковска река) извира под името Екенова река на 1147 м. н.в. в Елено-Твърдишка планина, на 4,8 км западно от Твърдишки проход. До рудник „Паисий“ тече на югозапад, а след това на юг в много дълбока и силно залесена долина. В района на местността Лазово има малко долинно разширение. В северния край наград Гурково излиза от планината, преминава през града и на 1,3 км. южно от него се влива отляво в Радова река на 295 м. н.в. Площта на водосборния басейн е 54 км², което представлява 22,5% от водосборния басейн на река Радова река.

• *Почви*

Почвите в община Николаево са разнообразни. Преобладават кафявите и кафявите горски почви. Кафявите горски почви са представени от три подтипа: кафява горска тъмна 1,9%, кафява горска светла - 4,1% и кафява горска преходна – 42,2%. Кафявите горски почви са сравнително богати, със запазено почвено плодородие (изключение са кафявите горски светли). На отделни места в резултат на унищожената на стръмните склонове дървесна растителност, част от тези почви са ерозирани и са загубили частично или цялостно дървопроизводителните си възможности.

Почвите в района са подходящи за отглеждане на трайни насаждения, етерично - маслени и технически култури, както и някои видове зеленчуци.

В общината няма промишлени замърсители и обработваемата земя е с високо качество на почвата.

Горските почви на територията на Община Гуркова са представени от следните типове и подтипове: алувиална, алувиално-делувиална, канелена горска излужена, кафява горска тъмна, кафява горска преходна и кафява горска светла. Силно изразени ерозионни процеси на територията на Община Гурково не се наблюдават, но има отделни райони и водосбори на реки в които действа площната ерозия. Такива райони са площите на север от с. Конаре, на юг от с. Димовци и с. Брестова, водосборите на Стара река и Малката река в долните им части, водосборите на р. Лазова и р. Радова. На територията на общината се среща ерозия върху 829,1 ха или 3,6% от земите, стопанисвани от Държавно лесничество "Гурково", административна принадлежност РУГ – Стара Загора.

• *Растителност и животински свят*

На територията на община Николаево има добри условия за опазване на жизнена биологична структура на средата. Общината се характеризира с много богато разнообразие от растителни видове. Растителността е предимно широколистна - дъб, габър, дива ябълка, клен, глог, дива круша, върба, ясен, липа, орех, акация и др. Иглолистните масиви са редки и са предимно от черен бор и частично от смърч. От храстите често срещани са: смрадлика, глог, шипка, бърз, трънка, къпина, дрян, леска и др. От тревистите растения, които се използват за билки, най-разпространение са: маточина, подбел, бял равнец, жълт кантарион, дива чубрица, дива мента, оман, бабини зъби, блатен аир и др.

Животинският свят е също много разнообразен. Въпреки че унищожаването на горите е причинило изчезването или съвсем ограничено запазване на редица горски обитатели, в района на община Николаево се срещат зайци, сърни, елени, глигани, чакали, язовци, лисици, катерици и др. Голямо разпространение имат гризачите – зайци, мишки, лалугери и др., а от влечугите – гущер, смок, пепелянка, усойница, костенурка и др.

Орнитофауната показва голямо разнообразие. Разпространени са черни и сиви врани, гарги, дива патица, зеленоглава патица, белочела и сива гъска, кадьнки, полски чучулиги, синигери, поен дрозд, славей, пъстър кълвач, сова, сокол, кукумявка и др. Според направено проучване за орнитофауната на района на рибовъдно стопанство Николаево са регистрирани 167 вида от 16 реда.

Съгласно възприетото фитогеографското райониране на страната България, районът на Община Гурково попада в Тракийската горскорастителна област, подобласт Горна Тракия, като съобразно надморската височина обхваща Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (Т-I) и Средният планински пояс на горите от бук и иглолистни (Т-II).

Крайречните и ниски части на лесничейството с надморска височина от 0 до 700 м са в подпояса на крайречните и лонгозни гори (Т-I-1). Създадените в този подпояс топо-лови култури с по-голяма възраст на места са изчезнали. Върху малки площи край реките в този район се срещат естествени насаждения от елша, върба и цер.

Ниските части извън поречията на реките с надморска височина от 0 до 500 м. са в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (Т-I-2). Естествената растителност тук е от издънкови чисти и смесени насаждения от зимен дъб и благун с участие на цер, габър, сребролистна липа, череша, мъждрян, клен, келяв габър и др. Създадени са култури от черен бор и акация, а на северни изложения и във високите части на подпояса от бял бор, неправилно залесен под 500 м. надморска височина.

В подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (Т-I-3) от 500 до 700 м н.в. естествените насаждения са издънкови - чисти и смесени - от зимен дъб, бук, габър, по-рядко благун (в ниските части на подпояса) в състава на които участват още цер, череша, явор, планински ясен, мъждрян, клен, келяв габър и др. След реконструкция са създадени култури от бял и черен бор с участие на зелената дуглазка и издънкова растителност.

Частите с надморска височина от 700 до 1200 м попадат в подпояса на ниско-планинските гори от горун, бук и ела (Т-II-1). Обликът на горите в тази част на общината се представлява от зимендъбови, букови и габъррови високостъблени чисти и смесени насаждения (по-рядко издънкови), в състава на които участват още явор, череша, шестил, сребролистна липа и др. На типичните букови месторастения, след реконструкция и голи сечи на много места са създадени култури от бял бор, зелена дуглазка, смърч и ела, които в някои случаи са силно заглушени, а понякога и изместени от естествената растителност.

Местообитанията на животинския свят на територията на общината са определени на основание чл. 12, ал. 6 във връзка с чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие и т. 1 от Решение на Министерския съвет № 122 от 2.03.2007 г. (ДВ, бр. 21 от 2007 г.), основно в защитена зона “Язовир Жребчево” с идентификационен код BG0002052 с обща площ 25130,042 дка., която обхваща и землищата на гр. Гурково, селата Паничерево и Конаре.

• Биоразнообразие и екологична мрежа (НАТУРА 2000)

Натура 2000 е общоевропейска мрежа, съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие. Местата, попадащи в екологичната мрежа, се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за хабитатите) и Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите

птици (наричана накратко Директива за птиците). Двете директиви са отразени в българското законодателство чрез Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

• *Защитени Територии*

Защитена зона „Язовир Жребчево“

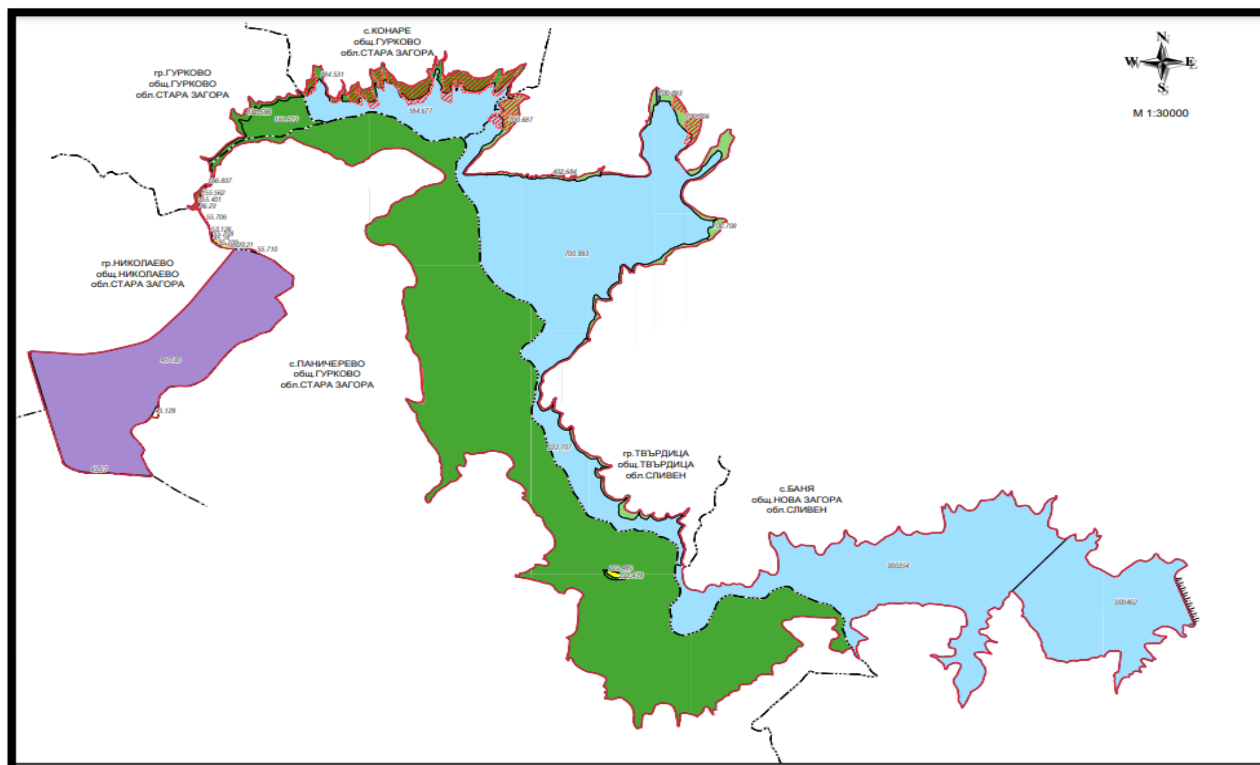
Код на защитената зона BG0002052

Одобрена със Заповед № РД-749/24.10.2008 на МОСВ

Площ: 2513.0 хектара

Местоположение:

1. Област: Стара Загора, Община: Гурково: гр. Гурково, с. Конаре, с. Паничерево
2. Област: Стара Загора, Община: Николаево: гр. Николаево
3. Област: Сливен, Община: Нова Загора: с. Баня
4. Област: Сливен, Община: Твърдица: гр. Твърдица

Защитена зона „Язовир Жребчево“

Язовир Жребчево с код BG3TU700L036 е четвърти по големина в България със завирен обем 417 млн.м³ и максимална дълбочина до 47 м. и дължина 17 км. Защитената зона попада във водосбора на р. Тунджа, която се намира в Източнобеломорски район за управление на водите с център гр. Пловдив.

Предмет на опазване в защитена зона „Язовир Жребчево“ BG0002052, според Заповед № РД – 749/24.10.2008 г., са следните видове птици:

Видове по чл.6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие:

✓ черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), голям воден бик (*Botaurus stellaris*), голяма бяла чапла (*Egretta alba*), поен лебед (*Cygnus cygnus*), малък нирец (*Mergus albellus*), червеногуша гъска (*Branta ruficollis*), черна каня (*Milvus migrans*), морски орел (*Haliaeetus albicilla*), тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), полски блатар (*Circus cyaneus*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*).

Видове по чл.6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:

✓ малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), голям гмурец (*Podiceps cristatus*), червеногуш гмурец (*Podiceps grisegena*), черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), сива чапла (*Ardea cinerea*), ням лебед (*Cygnus olor*), голяма бело-чела гъска (*Anser albifrons*), сива гъска (*Anser anser*), бял ангъч (*Tadorna tadorna*), фиш (*Anas penelope*), зимно бърне (*Anas crecca*), зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), шилоопашата патица (*Anas acuta*), кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), качулата потапница (*Aythya fuligula*), звънарка (*Bucephala clangula*), среден нирец (*Mergus serrator*), воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), лиска (*Fulica atra*), обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), трипръст брегобегач (*Calidris alba*), голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), речна чайка (*Larus ridibundus*), чайка буревестница (*Larus canus*), сребриста чайка (*Larus argentatus*), жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*).

Защитена зона „река Тунджа 1“

Код на защитената зона BG0000192

Одобрена със Заповед № РД-317/31.03.2021г. на МОСВ

Площ: 9503.0 хектара

Местоположение:

1. Област: Стара Загора, Община: Мъглиж: с. Ветрен, с. Зимница, гр. Мъглиж, с. Тулово, с. Шаново, с. Юлиево, с. Ягода
2. Област: Стара Загора, Община: Николаево: с. Елхово, гр. Николаево, с. Нова махала
3. Област: Стара Загора, Община: Павел баня: с. Александрово, с. Виден, с. Габарево, с. Манолово, с. Осетеново, гр. Павел баня, с. Търничени
4. Област: Ямбол, Община: Стралджа: с. Зимница
5. Област: Ямбол, Община: Тунджа: , с. Веселиново, с. Дражево, с. Завой, с. Кабиле, с. Хаджидимитрово

Защитена зона „река Тунджа 1“

Предмет на опазване в защитена зона BG0000192, според Заповед № РД-317/31.03.2021г., са следните видове:

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичната разнообразие

✓ бозайници – Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Видра (*Lutra lutra*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*);

✓ земноводни и влечуги – Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);

✓ риби – Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*);

✓ безгръбначни – Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Офиогомфус (Зелено речно водно конче) (*Ophiogomphus cecilia*), Ценагрион (Ручейно пъстриче) (*Coenagrion ornatum*), Бисерна мида (*Unio crassus*);

✓ растения – Калописиева дактилориза (*Dactylorhiza kalopissii*).

На територията на Община Гурково са обявени следните защитени територии и природни забележителности:

✓ ЗТ “Мечата дупка” – обявена със заповед № 234/04.04.1980 год. на КОПС, с обща незалесена площ 0,104 ха. Пещера е в землището на с. Лява река.

✓ ЗТ “Милева стена” - обявена със заповед № 656/13.09.1979 год. на КОПС, с обща незалесена площ 1,793 ха. Характерно скално образувание (отвесна скала) в землището на с. Лява река.

✓ Природна забележителност “Бигорова скала” - обявена със заповед № 656/13.09.1979 год. на КОПС, с обща незалесена площ 1,7 ха. Скала с малки водопади в землището на гр. Гурково.

✓ ЗТ “Ождрен-пещера” - обявена със заповед № 234/04.04.1980 год. на КОПС, с обща незалесена площ 1,975 ха. Пещера в землището на с. Пчелиново.

✓ Природна забележителност “Калоян пещера”, в землището на с. Пчелиново - обявена със заповед № 234/04.04.1980 год. на КОПС, с обща незалесена площ 1,210 ха.

✓ ЗТ “Карстов извор” - обявена със заповед № 656/13.09.1979 год. на КОПС, с обща залесена площ 0,191 ха.

✓ Буферна зона „Централен Балкан“.

Местностите “Сондите”, “Бутура” и “Караиваново хорище” са обект на ловен туризъм.

1.1.4. Екология

Атмосферен въздух

Поради липсващи замърсители като промишлени предприятия в община Николаево, натоварени транспортно – комуникационни артерии и пр., въздухът е чист. Като заплаха за увеличаване на замърсяването могат да бъдат посочени:

✓ увеличаване на автомобилният трафик,

✓ увеличеното потребление на отоплителни материали през зимния период,

✓ неправомерното изгаряне на растителни отпадъци /изсъхнали градински отпадъци и листа/ през студеното полугодие/.

Спецификата на географското положение, характера на релефа и социалноикономическата характеристика на района определят община Гурково като екологично чист район. От общо единадесет селища в община Гурково, седем имат статут на планински селища. Екологичните условия на община Гурково се формират от взаимодействието и взаимното влияние на определени природни и антропогенни фактори. Основните антропогенни фактори, които оказват влияние върху качествата на околната среда на общината са: промишлеността, транспорта, бита, употребата на изкуствени торове и пестициди в селското стопанство. Тези фактори влияят върху състоянието на атмосферния въздух, водите и почвите. Мъглите и облачността през зимата затрудняват самопречистването на атмосферата, но преобладаващите зимни североизточни и северни ветрове с висока средна скорост влияят благоприятно за разсейването на атмосферните замърсители.

Отпадъци (битови, строителни, производствени, опасни), сметища и управлението им

На територията на община Николаево няма функциониращи площадки за биологични отпадъци, за мъртви животни (животински отпадъци), за строителни отпадъци, както и депа за битови отпадъци. Проблемите с управлението на отпадъците в община Николаево са идентични с тези, които съществуват в повечето малки общини в страната. В основата на тези проблеми стоят както недостатъчните финансови средства, така и информация за количествата генерирани отпадъци на територията на общината и техният състав, поради липсата на изградени измервателни съоръжения на общинското депо за твърди битови отпадъци. Понастоящем общината използва претоварната станция в Община Гурково. Претоварната станция е разположена в землището на гр. Гурково и отстои на около 5 км от град Николаево. Генерираните на територията на Общината отпадъци са с преобладаващ битов и селскостопански характер. Организирано сметосъбиране и сметоизвозване се извършва във всички населени места – град Николаево, с. Нова Махала, с. Елхово, с. Едрево. Дейността се извършва от община Николаево с 1 брой собствен специализиран сметосъбиращ автомобил. Събраните битови отпадъци не се преработват преди депонирането им. Претоварната станция в град Гурково обслужва община Гурково, община Николаево, община Твърдица и община Мъглиж. Съществува проблем с изхвърляне на отпадъци в неопределени за това места. На територията на община Николаево пестицидите от всички складове са преупаковани и предадени на специализирана фирма за унищожаване.

1.1.5. Здравеопазване и здравна инфраструктура

Инфраструктурата на здравеопазването в община Николаево е представена само от обекти на доболничната лечебна помощ. Тя обхваща амбулатории, ползвани от общопрактикуващи лекари и стоматолози в сферата на първичната доболнична и стоматологична помощ. Амбулаториите за първична медицинска помощ се ръководят от общопрактикуващи лекари. Териториално същите са локализирани в две населени места – в гр. Николаево са 2 практики и по 1 в селата Нова махала и Едрево. Всичките лекарски практики са от типа „индивидуални“, няма разкрита групова практика за първична медицинска помощ. Стоматологичното обслужване на населението се извършва в 3 амбулатории за индивидуална практика за първична дентална помощ. Териториално те са разположени в гр. Николаево. Един от денталистите, обслужва и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в гр. Николаево. Материалната база, използвана за нуждите на извънболничната лечебна помощ включва сградата на бившата здравна служба. Спешната медицинска помощ се извършва от филиала на ЦСМП – Ст. Загора в гр. Гурково. Този филиал обслужва двете общини Гурково и Николаево. Кадровото осигуряване на здравната система в общината е съобразено с броя на населението и с действащите нормативи за пациентската листа на общопрактикуващите лекари. Болничното обслужване на населението от общината се извършва от МБАЛ „Христо Стамболски“ ЕООД в гр. Казанлък и болничните заведения (МБАЛ и СБАЛ) в гр. Стара Загора.

В община Гурково е създадена и функционира инфраструктура на периферната здравна мрежа. В обектите от нея се осъществява доболничната помощ. Броят и функционалните

особености на инфраструктурата на здравеопазването са съобразени с нормативната уредба за дейността на периферната здравна мрежа, числеността на населението в общината и отделните селища, здравния статус на населението и др. Съгласно Регистъра на лечебни заведения за извънболнична помощ, регистрирани съгласно чл. 40 на Закона за лечебните заведения, на територията на община Гурково функционират индивидуални лекарски практики, актуални към 01.09.2020 год., посочени в Таблицата по-долу, в т.ч.: в гр. Гурково – 2 практики с вид ЛЗ - амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ и 1 практика с вид ЛЗ - амбулатория за индивидуална практика за първична дентална помощ. На територията на с. Паничерево и с. Конаре функционират по една практика с ЛЗ-амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ. Спешна помощ - Филиалът на център за спешна неотложна медицинска помощ е единствен за общината и се намира в общинския център град Гурково, обслужван от 3 линейки. Центровете за спешна медицинска помощ (ЦСМП) са лечебни заведения, в които медицински специалисти с помощта на друг персонал оказват спешна медицинска помощ на болели и пострадали лица в дома, на местопроизшествието и по време на транспортирането до евентуалната им хоспитализация, както на национално ниво, така и на ниво селски район.

1.1.6. Социални и интеграционни дейности

• Клубове на пенсионера

Клубовете на пенсионера са вид форма за социална интеграция и социална услуга в общността. Те имат за цел да съдействат и поддържат социални контакти и по-висок жизнен стандарт на пенсионерите от територията. За защита на своите интереси, права, престиж и достойнство, пенсионерските клубове се обединиха в „Съюз на пенсионерите”, който е член на „Националното сдружение на пенсионерите”. Основната цел на сдружението, е обединение на пенсионерите в масова обществена организация за защита на интересите, достойнството и равнопоставеността пред закона. За провеждане на своите занимания и мероприятия, клубовете на пенсионера имат добре поддържани клубни бази, в някои от които има и уредници.

Разходите по издръжката им се поемат от общината, а някои мероприятия се финансират от спонсори. В клубовете на пенсионера хората от третата възраст провеждат своите разговори, дискусии по актуални събития, гледат телевизия, слушат музика, играят табла, шах, карти и др. Организируют се срещи със сродни клубове от други населени места от общината, страната и чужбина, отбелязват се национални и лични празници на членовете на клуба, провеждат се мероприятия свързани със здравната и социална култура на членовете, провеждат се екскурзии, излети, посещение на театър, опера, оперета и др.

Съвместно с читалищата от селата, клубовете на пенсионера от територията развиват своята културно-масовата дейност. Подготвят участия в национални прегледи на художествената самодейност, фестивали на пенсионерските и читалищните колективи от където печелят престижни награди..

На територията на общините Николаево и Гурково са разкрити и функционират 5 клуба на пенсионера, в които членуват над 150 лица в пенсионна възраст, които се посещават и от хора с увреждания.

• *Култура*

Инфраструктурата на културата в община Николаево е представена основно от обекти за комплексна читалищна дейност. Една от основните читалищни дейности е библиотечната. Във всички читалища има читалищни библиотеки. Любителското творчество (художествената самодейност) е другата добре представена читалищна дейност. Създадени са певчески и танцувални групи. Читалищата са основните участници в реализацията на годишните Общински културни календари. С най-богата читалищна дейност е НЧ „Васил Левски” – гр. Николаево. Към него създадени три състава за народни танци. Певческа група има в читалището в село Елхово, а към читалището в с. Едрево са създадени самодеен и фолклорен състав. Нова дейност в читалищата е са компютърните и интернет залите, финансирана по програма „Глобални библиотеки“. Такива има разкрити в НЧ. „В. Левски“ в гр. Николаево и НЧ „Зорница“ – с. Нова махала. Културно наследство на общината е представено и от религиозните храмове:

- ✓ Църквата „Св. Св. Кирил и Методий“ в гр. Николаево е построена през 1897 година и е с над 110 годишна история, с ценни стенописи и икони;
- ✓ Църквата „Св. Архангел Михаил“ в с. Елхово е построена през 1842 година;
- ✓ Параклисът в с. Нова махала е построен с дарения от жителите на селото и финансовата подкрепа на Тодор Ботев Диманов.

Основните обекти, в които се осъществяват комплекс от културни дейности в община Гурково са читалищата. Такива съществуват в общинския център и селата Паничерево и Конаре:

- ✓ Народно читалище ”Войвода Генчо Къргов – 1920” гр. Гурково – читалището посещават около 135 самодейци и са сформирани над 10 самодейни колектива и групи – детско юношески танцов състав с младежка и детска формация, певчески групи за автентичен фолклор и за стари градски песни, групи за различни обичаи – Коледуване, Бабин ден, Лазар и др. Има обособен фолклорен оркестър, мажоретен състав, кръжоци за оригами и изработване на мартеници и други др. В читалището се съхранява библиотечен фонд с над 30 хил. тома книги. В сградата на читалището е разположена музейна сбирка с предмети от бита на гурковеца от миналото, местни носии, тъкани и др.
- ✓ Народно читалище ”Изгрев – 1924 г.” с. Паничерево - в читалището са записани над 70 самодейци, които участват в различни колективи и групи – танцов състав, група за автентично пеене, оркестър и др. В читалището се намира и читалищната библиотека с 11 хил. тома книги.
- ✓ НЧ ”Неделчо Попов” с. Конаре - в читалището има изградена певческа група и групи за народни обичаи – Коледуване, Бабин ден и Лазаруване.

Религиозни храмове:

- ✓ Храм ”Св. Димитър” в гр. Гурково, Паметник на културата – със 140 годишна история
- ✓ Храм ”Въведение Богородично” в с. Паничерево строен през 1895 г.
- ✓ Храм ”Св. Троица” в с. Конаре с над 160 годишна история, запазени ценни стенописи и изключително рядка архитектурна конструкция.

Социално-икономическите промени, осъществени през последните години оказват неблагоприятно и върху дейността на читалищата. Най-сериозният ограничителен фактор в това отношение се оказва финансовия недостиг за издръжка на дейността им.

Читалищата разполагат с добра материална база. Тя предлага условия за развитие на разнообразни дейности. Нейното поддържане изисква значителни финансови ресурси, които все по-трудно могат да бъдат осигурявани само по линия на общинския бюджет.

Като основен проблем за съхраняването и бъдещото развитие на читалищните дейности в сферата на културата се очертава изискването за определено самофинансиране. Това изисква търсене на пазарни механизми и предлагане на услуги не само пряко, а и косвено свързани с културата (интернет услуги, компютърни игри и др.).

През 2013 г. е открит и туристически информационен център с „Музейна сбирка на магарето“, който да допълни и награди създадената традиция за био-ралито.

Към обектите на културно-историческото наследство, намиращи се на територията на община Гурково могат да бъдат причислени:

- Крепостта „Асара“ – съградена от траките, а по-късно завладяна от римляните, важна крепост по време на Първото и Второто Българско царство;
- Древно оброчище и християнски манастир „Св. София“ – укритие на Вълчан войвода и Белчин байрактар по време на турското робство.

• Събития от културния календар

Културният живот в община Николаево е съсредоточен главно в читалищата. Празниците, съборите и родовите срещи по населени места са следните:

- ✓ 24 май - Община Николаево;
- ✓ Никулден – Николаево;
- ✓ Цветница - Нова махала;
- ✓ Илинден – Едрево;
- ✓ Архангеловден – Елхово.

В културния календар на общината са включени събития като:

- ✓ „Празник на розата“ – провежда се през последната събота на м. май или през първата събота на месец юни;
- ✓ „Био рали с магарешки каручки“ – провежда се през първата събота на месец септември и е една от с празничните прояви по повод Деня на общината - 4 септември. Единствено в страната шоу с магарета. Събитие с дългогодишна история и традиции – води началото си от 1971 г. След 4 годишно прекъсване на 5 септември 2020 година се провежда 31-то издание на ралито.
- ✓ Фолклорен фестивал ”С песните на Билчин юнак през вековете” – провеждането му е свързано с Празника на гр. Гурково – Димитровден. Обикновено това е последната събота на месец октомври, дата близка да празника на града, създаден, за да съхрани народните песни и танци от миналото с участието на самодейци от цялата страна.

1.1.7. Културно наследство

Материалното и нематериалното културно наследство и природни забележителности формират спецификата и уникалността на жизнената среда на община Николаево. В

съвременния глобализиран свят културните ценности определят местната идентичност и атмосфера на територията. Връзката между бизнес и културно наследство е път за развитие и утвърждаване на духовните стойности и традиции. Съхранено, социализирано и експонирано културно- историческото наследство изгражда чувство на гордост и принадлежност на общността и отделната личност и е съществен ресурс за културен, природен, познавателен и рекреационен туризъм.

В списъка на НИНКН са включени три къщи – една в с. Едрево, обявена с писмо No. 2721/23.07.1981 г. и две в с. Елхово, обявени с писмо No. 1636/27.04.1979 г. като „архитектурно-строителни паметници от местно значение”.

Освен къщите, в списъка на НИНКН са дадени и надгробна могила източно от с. Едрево, както и некропол от 10 могили в местността „Кошук пери”, обявени за „паметници от национално значение” с РМС No. 1711/22.10.1962 г. до с. Елхово, под селото, е обявена още през 1927г. за „народна старина” в ДВ брой 221 могилата „Рошава Драгана”. На 500 м северно от гр. Николаево, в местността Хисарлъка, се намират останки от византийска крепост. В местността Махмудовец, находяща се на 1,5 км източно от гр. Николаево, се намират останки от римско селище. И двата обекта са от категорията „паметници от местно значение”. Обявени са за такива в ДВ брой 75/29.09.1968г. В град Николаево е описана селищна могила, обявена с РМС No.1711/22.10.1962г. за „археологически паметник с национално значение”. До с. Нова махала са посочени три надгробни могили в местността Гяур Кюпрю, селище в местността Махмудовец на 0,5 км източно от селото и късно-антична крепост на 4 км северозападно от селото. Тези обекти, съгласно чл. 143, ал.(3) от ЗКН са обявени за „археологически паметници с национално значение”. Съгласно информацията, която е предоставена от общинската администрация на община Николаево, на 500 м от северните покрайнини на града, се намира крепостта Асара. Тя е изградена върху крайната източна гънка Дебелец – южен дял от Стара планина. Твърдината има размери 123 x 70м. и е с площ 8 дка. Почти от всички страни е защитена от стръмнини и пропасти към река Радова и към широката долина на река Тунджа. Само откъм запад полегатата седловина осигурява нормален достъп към укреплението. От 1984 г. на крепостта се провеждат археологични разкопки. Керамиката открита при разкопките на крепостта, е от началните векове на първата желязна епоха –ХІІ – ІХ в.пр.н.е., когато тук вероятно е имало дизос / или хорион/ - тракийско светилище и укрепено тракийско селище. Укреплението заема уширеното било на хълма. Има удължена форма с дължина 128 м и ширина 62 м. Разположена е на площ 8 дка. В съседство с твърдината пред северната крепостна стена има пещера „Царската дупка”- наречена така от местното население. „Царската дупка” е изкуствено уширена, като според преданието е служила за таен изход и водоснабдяване. Защитната система на крепостта е четиристепенна, като отделните ѝ елементи са градени през различно време на 3 етапа. Тя се състои най-отпред от окоп /ров/ и вал, след които следват три успоредно една на крепостни стени, зидани от камък и спойка от хоросан, предна стена, междинен зид и главна стена. При южния отбранителен сектор трите посочени зида се съединяват чрез напречна стена, за да се затвори кръга на отбраната. От тук на изток защитата е осигурена само от една стена поради стръмния наклон. Пред фронта на предната стена /протейхизмата/ се разкриват две масивни U образни кули при югозападния и южния отбранителен сектор и бастioni. Разчистени са и две порти с ширина 2,47 и 2,80 м. Особен интерес представлява откритата нова крепостна стена с дебелина 1,80 м, изградена на повече

от 100 м източно от Асара, която стена обгражда значителна площ и оформя външно укрепление със селище към крепостта. Във вътрешността на Асара се откриват зидове, строителна керамика и подова настилка от значителен брой постройки, а източно от крепостта по склоновете на рида се проучват и останки от църква с размери 14 x 6,70 м. Една от многото легенди е историята за двете реки Радова и Лазова. Имената на двете реки, идващи от Хайнбоазкия балкан Радова и Лазова са свързани с легендата за двете прекрасни девойки Рада и Лаза, харесани от турски бей. За да не загубят българското си име и вяра, те решават да се хвърлят от стръмния склон от крепостта Асара и да не се разколебаят, те сплитат заедно дългите си смолисти коси и скачат в пропастта, където бошува водната стихия. Великата им саможертва не остава забравена. И днешното поколение непрекъснато споменава имената им, когато става дума за двете реки Радова и Лазова. В землището на с. Елхово се намира крепостта „Ташлъктепе“. Съгласно писма с изх. №. 135/05.02.2015г. и 174/20.02.2018г. на НАИМ (национален археологически институт с музей) към БАН, на територията на община Николаево няма регистрирани археологически обекти в компютърната система „Археологическа карта на България“ (АИС АКБ). По време на археологическите разкопки на крепостта „Асара“ са открити много железни предмети от въоръжение – копия, стрели, бойни брадви и предмети от ежедневната трудова дейност – занаятчийски инструменти, земеделски сечива. От мед, месинг, бронз и сребро са открити предимно накити – обеци, гривни, копчета, ажурно оформени коланни апликации, пръстени, халки, изцяло оформено птиче върху дръжка и др.

Към движимите културни ценности спада и музейната етнографска сбирка в гр. Николаево.

Развитието на община Гурково има дълга история. Историческите източници сочат, че началото на древните поселища в териториите е поставено векове преди новата ера.

В община Гурково са открити множество археологически паметници от различни епохи в историята на България. За съжаление, състоянието на болшинството от тях е лошо, те не се проучени напълно, не се поддържат и в настоящия си вид не биха могли да бъдат включени като част от туристически продукт.

Югозападно от Гурково се намира крепостта “Асара”.

Множество могили с тракийски произход се намират в землището на Гурково и до момента не са проучени.

През 2016 год. започват проучвателни археологически разкопки в местността Дюлевец. С осигурени средства от Министерство на културата, продължиха проучвателните дейности в м.”Дюлевец” под ръководството на специалист – археолог от Регионалния исторически музей, гр. Стара Загора. През 2018 и 2019 г. са доразкрити основите на късно антична сграда „Вила – рустика“ от III – IV век. При проучванията са разкрити три помещения – студен басейн, фригий, тепидарий и аподитерий, който е проучен частично. Според доклада на археолога до Министерството на културата при проучванията изцяло е разкрита дължина на помещението, определено, като аподитерий, разкрити са и две нови помещения – калдарий и друго западно стоящо от него, и двете с хипокауст. Разкрит е входа на помещението, разположено северно от аподитерия. Има добре запазена подова настилка и фрагменти от стенописи и украшения от сградата.

В местността “Биличин дол” има остатъци от зидове. Легендите разказват, че там е имало древно оброчище, а недалеч от него се е намирал православен християнски манастир, разрушен от турците. На мястото, където се е намирало старото Колупчии има плоча, където е била портата, пазеща населението от набезите на черкези и турци. За първи път се споменава за селище Колупчии в турски регистър от 1450 година, име което значи пост, стража, караулно селище. По късно по време на турското робство започва да се нарича Хаинето/ Хаинкьой/, по името на прохода Хайн боаз, което ще рече предателски, коварен проход.

Именно през годините на робството са написани едни от най-славните страници от неговата история. Героичните подвизи на народния хайдутин – войводата Генчо Къргов срещу поробителите, на сподвижниците на Апостола Левски – Никола Веранов и Стоян Груйчев, взели участие в Старозагорското възстание през 1875 год, а по-късно превели през Хайнбоазкия проход отряда на генерал Гурко, ще останат завинаги в паметта на приз-нателните поколения.

След Руско-турската война, през 1906 год. селището е преименувано на името на генерал Гурко – с. Гурково.

От 1940 до 1947 селището е Генерал Гурково, а след 1947 год. до наши дни-отново Гурково, като от 04.09.1974 година с. Гурково е обявено за град.

1.1.8. Туризм

Туризмът в община Николаево е слабо развит. Към 2020 г. в общината функционират следните обекти за настаняване на туристи: къща за гости в с. Елхово – „Мелницата“ с категория 3 звезди, хижа „Момина сълза“ и хижа „Горска среща“ в горите на с. Едрево. Някои от по-интересните туристически обекти в общината са:

Крепостта Асара

Намира се на а 500 м от северните покрайнини на гр. Николаево Според историците тя е била построена през V-VI век от византийците, като част от старопланинската крепостна система за охрана на стратегическия проход Хаинбоаз. Тя е изградена върху крайната източна гънка Дебелец – южен дял от Стара планина. Твърдината има размери 123 x 70м. и е с площ 8 дка. Почти от всички страни е защитена от стръмнини и пропасти към река Радова и към широката долина на река Тунджа. Само откъм запад полегатата седловина осигурява нормален достъп към укреплението. От 1984 г. на крепостта се провеждат археологични разкопки. Керамиката открита при разкопките на крепостта, е от началните векове на първата желязна епоха –XII – IX в.пр.н.е., когато тук вероятно е имало дизос / или хорион/ - тракийско светилище и укрепено тракийско селище. Укреплението заема уширеното било на хълма. Има удължена форма с дължина 128 м и ширина 62 м. Разположена е на площ 8 дка. Във вътрешността на Асара се откриват зидове, строителна керамика и подова настилка от значителен брой постройки, а източно от крепостта по склоновете на рида се проучват и останки от църква с размери 14 x 6,70 м.

пещера „Царската дупка”

„Царската дупка” е изкуствено уширена, като според преданието е служила за таен изход и водоснабдяване. Защитната система на крепостта е четиристепенна, като отделните ѝ елементи са градени през различно време на 3 етапа. Тя се състои най-отпред от окоп /ров/ и вал, след които следват три успоредно една на крепостни стени, зидани от камък и спойка от хоросан, предна стена, междинен зид и главна стена. При южния отбранителен сектор трите поочени зида се съединяват чрез напречна стена, за да се затвори кръга на отбраната. От тук на изток защитата е осигурена само от една стена поради стръмния наклон. Пред фронта на предната стена /протейхизмата/ се разкриват две масивни U образни кули при югозападния и южния отбранителен сектор и бастioni. Разчистени са и две порти с ширина 2,47 и 2,80 м. Особен интерес представлява откритата нова крепостна стена с дебелина 1,80 м, изградена на повече от 100 м източно от Асара, която стена обгражда значителна площ и оформя външно укрепление със селище към крепостта.

крепостта „Ташлъктепе“, с. Елхово

Късноантичната и средновековна крепост Ташлъктепе/Каменен хълм се намира на 3.12 км. югоизточно по права линия от центъра на село Елхово на хълм, който се отделя от северния склон на Сърнена гора. От източната и западната страна на хълма има долове със стръмни брегове, в които текат малките средногорски реки Голяма Гергешница и Малка Гергешница. Хълмът има два доминиращи върха със седловина и овраг между тях, разположени в посока север- юг. В момента крепостта е разрушена и почти изравнена със земята. Крепостните стени са във вид на насип. По всяка вероятност крепостта е била с двойна крепостна стена, като северния връх е бил със самостоятелна крепостна стена. Общата площ на крепостта е 5 дка. Крепостта е съществувала през периодите V-VI век, както и през XIII-XIV век. Тази крепост е охранявала прохода през Средна гора, по който преминавал път през билото към крепостите “Сечен камък” и “Оряховица” от южните склонове на планината. В общината има и редица тракийски могили, които все още не са проучени.

На територията на община Николаево съществува неоползотворен потенциал за развитие на туризма в направления културно-историческо наследство, селски туризъм, пешеходен туризъм, риболовен туризъм и свързаните с тях спортно атракционни форми на туризъм.

Географското и транспортно разположение, природните и екологични дадености на община Гурково определят туризма като една от основните алтернативи за развитие на местната икономика. Капацитетът на легловата база е 191 легла (4,88% от леглата в област Стара Загора), разпределени в общо 10 туристически обекта (17,00% от местата за настаняване в областта)-къщи за гости, ваканционно селище, туристически комплект, хижи и семеен хотел. Местата във заведенията за хранене и развлечения са 85, а в конферентните зали – 60 места. Делът на туризма в общинската икономика е твърде малък. Средната заетост на средствата за подслон е около 1,80% -2,00%

Поради спецификата на географското си положение и прекрасните природни дадености, хижи и къщи за гости, община Гурково се явява привлекателен център за отдих, ловен туризъм,

екотуризм и риболов. В общината има възможност за интегриране на аграрния сектор с туризма. В сферата на туристическата дейност има регистрирани 5 фирми – „Руминекс” ЕООД, „ТЕЕМ” ООД „Саламандър” ООД и др.

С цел насърчаването на туризма, общинската администрация е изпълнила проект по мярка 313 на ПРСР за създаване на „Туристически информационен център с „Музей” на магарето”. Икономическият потенциал на общината не е напълно усвоен и в това отношение се очертава острата необходимост от насоки, виждания и намерения за неговото ефективно за общинската икономика използване.

Изводи:

- ✓ Недоразвит туристически продукт като цяло;
- ✓ Недоразвитата мрежа от фирми за услуги и доставки в туризма;
- ✓ Недостатъчно квалифициран персонал в сферата на туристическите услуги;
- ✓ Лошата транспортна достъпност към местата за туризъм;
- ✓ Лошо състояние и ограничен достъп до обекти на природното и културно наследство.

1.1.9. Селско стопанство

Основен ресурс за развитие на разглеждания основен икономически отрасъл е ценната обработваема земя, която е включена във фонда на земеделските земи. Те са с площ 44220 дка, или 47,8% от територията на общината. Поземленият земеделски ресурс на общината, използван за развитие на селското стопанство включва основно обработваемите земи. Те са с обща площ 36003 дка

По-голямата част от земеделските земи се обработват. Обработваемите земи съставляват 81,4% от общата площ на земеделските. В структурата на обработваемите земи преобладават нивите, които заемат 85,5%. Нисък е дялът на естествените ливади – едва 0,7% от обработваемите земи, което може да се разглежда като задържащ фактор за развитието на животновъдството. По отношение на категорията на земеделските земи тя е в твърде широки граници- включва земи от II до X категория, като основната част е V и VI категории.

Растениевъдство

Във вътрешноотрасловата структура по-добре развит е подотрасъл „Растениевъдство“. От земеделските култури, отглеждани на територията на общината с големи засети площи са зърнените (пшеница, ечемик, тритикале) и някои технически култури – зърнени (маслодаен слънчоглед) и маслено- етерични култури (маслодайна роза и лавандула). Заетите площи на последните култури са в групата на трайните насаждения.

В отделните стопански години се наблюдава промяна в засетите площи с отделни култури. Пример в това отношение са площите засети с рапица, с овес, с шарен слънчоглед. Относително стабилни са засетите площи с пшеница, маслодаен слънчоглед и др.

При трайните насаждения прави впечатление тенденцията за намаляване на площите с винени лозя, намаляват и тези, заети с маслодайна роза. От овощните видове са представени масиви от сливи, праскови и др. Трайните насаждения се отглеждат преди всичко от кооперации и арендатори.

Организационно-производствените форми на стопанисване и обработване на земеделските земи включват земеделски кооперации, арендатори и самостоятелни земеделски стопани. В землището на с. Нова махала основен селскостопански производител е ЗПК „Зорница“ с основна дейност - производство на зърно, фураж, стеричномаслени и технически култури. Освен посочената земеделска кооперация, на територията на общината има още 3 земеделски кооперации и 3 по-големи арендатори.

Животновъдство

Това е по-слабо развития подотрасъл на селското стопанство. През последните няколко години са създадени няколко малки семейни ферми, преди всичко за отглеждане на крави. В с. Елхово е изградена модерна кравеферма на „Аскент-Пламен Пенчев“ ЕООД. Застъпено е и отглеждането на овце и на кози.

Един от задържащите фактори за развитие на животновъдството е свързан с недостига за поземлени ресурси за отглеждане на груби тревни фуражи. Площта на естествените ливади в общината е само 261 дка, което е едва 0,7% от обработваемите земи в общината. Недостатъчни са и мерите и пасищата. Животновъдството е развито основно в частните семейни ферми и е с дребно-стоков характер. Отглежданите селскостопански животни са основно за самозадоволяване на домакинствата. Малко са животновъдните ферми, които са с подчертан стоков характер и те са за отглеждане основно на крави (млечно говедовъдство).

1.1.10. Горско стопанство

Горското стопанство като икономическа дейност има неголямо стопанско значение. Горският фонд е включен в обхвата на Държавно горско стопанство Гурково. Дърводобива е в съответствие с предписанията на Лесоустройствения проект. В Регистъра на горската семепроизводствена база за 2011 г. по ЛУП на ДГС Гурково (в обхвата на община Николаево) са включени насаждения за семепроизводство от зимен дъб (два масива) в землището на с. Конаре. Те са с площ 25,1 дка (отдел 170б) и 11,7 дка (отдел 170ж). Освен за дърводобив, в горския фонд на общината се осъществяват и дейности по събиране на билки и горски плодове – бял равнец, кантарион, липов цвят, шипков плод, машерка, риган и други.

1.2 Карта и граници на рибарската територия. Обосновка за формирането на МИРГ на конкретната територия с необходимите доказателства

Територията на МИРГ Николаево-Гурково обхваща територията на общините Николаево и Гурково. Разположена в централната част на Република България, в източния край на Розовата долина, между Стара планина и Средна гора, по поречието на река Тунджа. Включена е в териториалните граници на област с административен център Стара Загора. Територията на двете общини, заема обща площ от 388.78 кв.км. или 7.54 % от територията на област Стара Загора.

1.2.1. Обосновка за формирането на МИРГ на конкретната територия

Територията на МИРГ Николаево-Гурково разполага с богат набор от ендегенни ресурси, които могат да бъдат използвани за осигуряване на устойчиви доходи за местното население. Това се основава на следните фактори:

- Разположен в централна България, в близост до големи градове и административни центрове, Стара Загора, Велико Търново, Казанлък, Сливен и Нова Загора;
- Наличие на пазари за местни, пресни продукти;
- Възможности за създаване на нови работни места;
- Добро ниво на образование и икономическа мобилност сред жителите на двете общини;
- Натрупан опит, умения и добре развитата организация на общността;
- Богати природни и културни ценности;
- Производството на аквакултури е един от ключовите сектори за местната икономика;
- Привлекателност на района за външни инвеститори и туристи;
- Потенциал за развитие на туризма и увеличаване на туристическия интерес към региона.

Аквакултурата представлява важна икономическа дейност с дългогодишни традиции в регионите на община Николаево и община Гурково. Тази дейност е изградена върху богат опит и стабилна инфраструктура, като нейното развитие е подпомогнато от наличието на няколко подходящи водоема, които предоставят отлични условия за развитие на сладководно рибовъдство. В допълнение, натрупаните знания и възможностите за преработка на рибата допринасят за утвърждаването и разширяването на сектора. В миналото, до 2012 година, на територията на двете общини е развиван и стопански риболов в язовир Жребчево, което допълнително обогатява традициите и потенциала на региона в областта на рибарството и аквакултурите.

Използвайки наличните ресурси и капацитети, регионът на МИРГ Николаево-Гурково има потенциал за развитие на рибовъдството и аквакултурите, включително в преработвателния сектор, както и за развитие на любителския и спортния риболов. Не на последно място това включва и риболовен туризъм.

Спецификата на географското положение, характера на релефа и социалноикономическата характеристика на района на МИРГ го определят като екологично чист район. Тези фактори благоприятстват развитието на дейности и дават добри перспективи за устойчив растеж. В същото време, нарастващото потребление на прясна риба и рибни продукти се свързва с тенденциите към здравословен начин на живот и хранене, и богатството им на полезни вещества. Това създава допълнителни възможности за пазара и стимулира развитието на местните рибовъдни ферми.

За да се подкрепи този сектор, е от съществено значение да се осигурят механизми за закупуване на съвременно оборудване и машини за рибовъдните и преработвателните предприятия. Това ще улесни достъпа им до пазари чрез къси вериги за доставки, ще подпомогне модернизиранието и разширяването на съществуващите акваферми и ще осигури по-ефективно опазване на ресурсите. В резултат, регионът ще може по-добре да използва своя потенциал и да гарантира устойчиво развитие на рибовъдството и аквакултурите.

В съвременната икономическа среда, развитието на аквакултурите продължава да се характеризира с внедряване на модерни технологии и устойчиви практики, които гарантират не само увеличаване на производството, но и опазване на водните екосистеми. Това развитие допринася за стабилността на регионалната икономика, създаването на нови работни места и разширяването на сектор аквакултура, което отваря път към икономическа диверсификация и повишаване на доходите в областта. Важен аспект е и усилията за подобряване на екологичната устойчивост, като се работи за опазване на водните ресурси и биологичното разнообразие, което е от съществено значение за дългосрочното развитие на сектора в региона.

При разработката на стратегията се използваха изведените изводи за потенциала на местната икономика, за възможности за развитие от Социално-икономическия анализ, от проведените проучвания. В допълнения са очертани проблемите и потребностите от проведените консултации и обществени обсъждания.

Основните причини за сформирани на МИРГ Николаево-Гурково включват следните фактори:

1. **Подкрепа за сектор аквакултура:** Желание за подобряване на икономическите условия за рибопроизводителите в региона.
2. **Усъвършенстване на дейности в рибарство и аквакултура:** Необходимост от модернизиране и подобряване на инфраструктурата, оборудването и практиките в рибарството.
3. **Опазване на околната среда:** Стремение към устойчиво управление на рибните ресурси и защита на водните екосистеми.
4. **Насърчаване на сътрудничеството:** Обединяване на местните производители, организации и заинтересовани страни за постигане на общи цели.
5. **Икономическо развитие:** Стимулиране на местната икономика чрез подкрепа за рибарството и свързаните с него дейности.

Природни ресурси и географски дадености: Територията на МИГ има кръстопътно местоположение, през нея преминават първокласни национални и международни транспортни коридори. Територията е богата на водни ресурси през нея преминава р.Тунджа.

Образование и развитие на човешките ресурси: Образователното равнище на населението на общините е по-ниско от средното ниво за страната. Делът на населението с висше образование в

населените места не надвишава 10%, повече от лицата в трудово активна възраст са с средно и основно образование. Необходимо е да бъде осигурена по висока степен на образованост сред младежите, за да могат да се реализират на пазара на труда.

Икономическа активност: Осъществяват икономически дейности в три основни сектори (Преработваща промишленост“, „Селско, горско и рибно стопанство“, „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети), като със структуроопределящо значение са селското и горското стопанство и преработващата промишленост.

Демография и развитие на човешките ресурси: За периода 2016-2020 г. се наблюдават малки вариации на стойностите на населението в различните групи и като цяло възрастовата структура на населението е благоприятна.. Спадът на населението е изразен в селата. Населението в над трудоспособна възраст е 27% от общото население.

Туризм: Не се използва съществуващия потенциал, богато културно наследство, и природни забележителности за развитие на туризма. Туристи могат да се привлекат като се използват съвременни интерактивни съоръжения и средства за визуализация, за популяризиране, реклама и маркетинг на туристическия продукт. Оползотворяването на природния потенциал и културното наследство изисква подобряване и развитие на туристическа инфраструктура и туристически атракции от обща полза.

Култура и Спорт: На територията на МИРГ Николаево-Гурково е много добре развита комплексна читалищна дейност, която има значителен принос за развитието на културната дейност и нематериалното наследство. Сградният фонд и оборудването на читалищата имат нужда от ремонт и подновяване, както и последващо поддържане. Спортна база е в сравнително добро състояние и за изградени – спортни комплекси, имат нужда от ремонт и подновяване, както и последващо поддържане на стадиони, спортни площадки и игрища.

Техническа инфраструктура: Общинската пътна мрежа е изградена, но е неподдържана и се нуждае от рехабилитация. Водопроводната мрежа и канализацията е частична и необхваща всички населени места. Състоянието на улиците е незадоволително, липса осветление и видеонаблюдение в по-голямата част от населените места на територията. Публичните пространства не са благоустроени и е необходимо да се подобри средата за живеене.

Основните и водещи мотиви за създаване на МИРГ в избрания Рибарски район на територията на общини Николаево и Гурково е важното значението на сектор „Рибарство“ и традициите, които има района в тази област. Другият основен мотив е да се обединят усилията на представители на различни сектори на местната икономика и гражданския сектор за подобряване на условията на труд и качеството на живот на територията, като така ще спомогнат и за развитието и интегрирането на рибарството в другите социално икономически сектори, което от своя страна ще доведе до увеличаване на доходите и подобряване на качеството на живот в избраната територия. Създаването на Публично частно партньорство, ще спомогне за по-лесното идентифициране на основни потребности

за развитие на рибарския район и намиране на възможности за решение на проблемите през настоящия програмен период.

Един от ключовите обекти за аквакултури в МИРГ Николаево-Гурково е рибовъдната ферма „Тунджа-73” ООД. Тази фирма има богата история и е сред първите специализирани шаранови стопанства в България. Основана през 1973 година като държавно рибовъдно предприятие в системата на ДСО Рибовъдство гр. Бургас, тя е разположена в близост до река Тунджа, на около 2 км югоизточно от Николаево. Изначално, предприятието обединява рибовъдни стопанства в град Николаево с площ от 3180 декара, както и в язовир Жребчево, както и в град Павел баня и язовир Георги Димитров (Копринка).

Днес, фирмата разполага с производствен капацитет от 800 тона риба и е най-голямото действащо шараново стопанство в страната. Стопанството разполага със съвременна инфраструктура, включваща 6 угоителни басейна, 4 отрасни басейна, 7 склада и 8 люпилни басейна. В него се отглеждат топлолюбиви видове риби като шаран, толстолоб, бял амур, щука, сом, лин, бяла риба и други. Производствената база позволява цялостно производство на различни видове риба, като се реализира пълната верига – от люпене и отглеждане до подготовка за пазарната реализация, което осигурява устойчиво развитие и конкурентоспособност на сектора в региона.

Този дългогодишен опит и съвременната инфраструктура превръщат „Тунджа-73” ООД в стратегически важен център за развитие на аквакултурите и икономическата стабилност на общините Николаево и Гурково.

Наличието на планински реки предполага релизирането на рибовъдни стопанства за студенолюбиви видове риби. Река Тунджа и един от най-красивите язовири в България – Жребчево, са предпоставка за изграждане на садкови стопанства и развитието на рекреационен туризъм. Многогодишният, натрупан опит, възможността за реализиране на преработвателно предприятие за рибата, са фактори за развитието на тази специфична дейност. Секторът на рибарството и аквакултурите на територията на МИРГ Николаево-Гурково притежава значителен потенциал за развитие, но е изправен пред множество различни предизвикателства, чийто решения са свързани с иновации и прилагане на устойчиви практики. Територията се отличава с уникалните си природни дадености и културни забележителности, съчетани със съхранена природа и богато биологично разнообразие, които благоприятстват развитието на туризма и свързаните с него услуги. Налице са и добри възможности за добавяне на стойност към развититото селско стопанство и производство на екологично чисти продукти.

Сътрудничество между местните власти, НПО и частния бизнес за идентифициране и решаване на проблемите е главната причина за създаване на МИРГ. Критерият „наличие на критична маса хора” е напълно изпълним в рибарската област, отговаря на изискванията за създаване на МИРГ и има отлични предпоставки за успешно прилагане и реализиране на местната стратегия за развитие. От гледна точка на разбирането за устойчиво развитие на рибарските области по смисъла на регламентите на ЕС, природните ресурси на територията са изключително благоприятни за диверсификация на социално-икономическите усилия в посока, която компенсира негативите от промените в рибарския сектор и ще води до намаляване на

натиска върху естествените ресурси. Локалното развитие на общините налага прилагането на стратегия ВОМР поради следните фактори:

- Трайната тенденция за намаляване на населението;
- Трайната тенденция за застаряване на населението;
- Увеличаване на безработицата.

Като най-сериозни се открояват изоставане на района в социално-икономически план, сериозните структурни и демографски проблеми, ниските нива на образованост, безработицата сред населението. Увеличаващото се възрастно население, поражда редица здравни, социални и икономически последици, изискващи икономическо възстановяване.

- Проблеми с опазването на околната среда, нуждаещи се от ефективни стратегии за защита на ресурсите.
- Подобряване на транспортната инфраструктура за по-добър достъп до услуги и възможности за бизнес.
- Увеличаване на конкурентоспособността на бизнеса и привлекателността за инвеститори.
- Укрепване на местните общности и тяхната роля в вземането на решения.
- Привличане на външни инвестиции и подкрепа чрез програми от ЕС.
- Подкрепа на трансформацията към по-разнообразна икономика с нови икономически ниши и интегриране на сектор аквакултури в останалите икономически сектори.
- Популяризиране на местната културна идентичност, важна за привлекателността на територията.

Тези фактори са ключови за успешното формулиране и реализиране на стратегия за устойчиво местно развитие в общините. Развитието на бизнеса на територията е изправено пред огромни предизвикателства като недостатъчно инвестиции за технологично обновяване и иновации, справяне с международната и вътрешната конкуренция, и постигане на конкурентоспособност. Повишаването на конкурентоспособността на местната икономика, на отделните сектори и на фирмите е предпоставка за постигане на икономически растеж, за справяне с конкурентния натиск и за увеличаване на доходите и жизнения стандарт на населението. Индикация за развитие на предприемачеството са малките и средни предприятия, тъй като те са източник на нови работни места, допринасят за засилване на конкуренцията и за намаляването на регионалните различия в стопанската ефективност.

Местната общност активно изразява желание за развитие чрез прилагане на подхода ВОМР. Процесът на разработване на СВОМР е резултат на широки консултации и ангажиране на разнообразни заинтересовани страни, включително представители на стопанския и нестопанския сектор, местната власт и граждански организации.

В периода на месец август, септември и октомври се проведеха информационни срещи/семинари със заинтересованите страни за информиране, консултиране и изготвяне на

Стратегия за Водено от общностите местно развитие /СВОМР/ на територията на общините Николаево и Гурково и обучения на местни лидери.

Информационни срещи за най-малко 10 участника – 3 броя

Целта на срещите беше да бъде обхванат различните представителни сектори публичен, частен и неправителствен/ с цел информираност, популяризиране и консултиране с всички заинтересовани страни за същността на Подхода Водено от общностите местно развитие, Структура на Местна инициативна рибарска група, Стратегия за Водено от общностите местно развитие.

На 14.08.2024 година в зала на Общинска администрация гр. Николаево се проведе информационна среща за популяризиране на Подхода Водено от общностите местно развитие. Мероприятието, беше насочено към представители на публичния сектор. За целта бяха публикувани обяви на сайтовете на Общините Николаево и Гурково с покана и до всички заинтересовани страни.

На срещата присъстваха кметовете и кметските екипи на общините Николаево и Гурково. За целите на събитието бяха разработени презентационни материали /презентация във формат PowerPoint, информация на хартиен носител с папки, осигурена беше възможност за кафе пауза/. На срещата присъстваха 15 /петнадесет/ на брой представители.

Представени бяха исторически данни за прилагане на Подхода, същност и принципи на механизма, възможности за финансиране, начини на кандидатстване и добри практики. Срещата премина при интерес от страна на публичния сектор, дадоха се разяснения и се обсъдиха идеи и възможности за интервенции, които да бъдат отразени в разработването на стратегическите документи.

На 21.08.2024 година в зала на Общинска администрация гр. Николаево се проведе информационна среща за популяризиране на Подхода Водено от общностите местно развитие. Мероприятието, беше насочено към представители на частния сектор. За целта бяха публикувани обяви на сайтовете на Общините Николаево и Гурково с покана и до всички заинтересовани страни.

На срещата присъстваха представители на частния сектор от общините Николаево и Гурково. За целите на събитието бяха разработени презентационни материали /презентация във формат PowerPoint, информация на хартиен носител с папки, осигурена беше възможност за кафе пауза/. На срещата присъстваха 14 /четирнадесет/ на брой представители. Присъства представител на Тракийски университет – индикация за интерес от страна на научни организации към прилагането на финансовия инструмент и синергия между наука и бизнес.

Представени бяха исторически данни за прилагане на Подхода, същност и принципи на механизма, възможности за финансиране, начини на кандидатстване и добри практики. Срещата премина при интерес от страна на частния сектор, дадоха се разяснения и се обсъдиха идеи и възможности за интервенции, които да бъдат отразени в разработването на стратегическите документи.

На 30.08.2024 година в зала на Общинска администрация гр. Гурково се проведе

информационна среща за популяризиране на Подхода Водено от общностите местно развитие. Мероприятието, беше насочено към представители на нестопанския сектор. За целта бяха публикувани обяви на сайтовете на Общините Николаево и Гурково с покана и до всички заинтересовани страни.

На срещата присъстваха представители на неправителствения сектор /читалища, ловно рибарски сдружения и неправителствени организации/ от общините Николаево и Гурково. За целите на събитието бяха разработени презентационни материали /презентация във формат Power Point, информация на хартиен носител/. На срещата присъстваха 10 на брой представители.

Представени бяха исторически данни за прилагане на Подхода, същност и принципи на механизма, възможности за финансиране, начини на кандидатстване и добри практики. Срещата премина при интерес от страна на неправителствения сектор, дадоха се разяснения и се обсъдиха идеи и възможности за интервенции, които да бъдат отразени в разработването на стратегическите документи. Индикиран беше опит в прилагането на Подхода по ЕЗФ, като част от присъстващите заявиха скептично настроение, предвид обстоятелства по пропуски в изпълнението и възлагането на дейности и като цялост при изпълнение на проектните предложения /читалища/. В рамките на дискусия се поставиха въпроси свързани с процеса на управление и кандидатстване, размера на ресурса, който ще бъде насочен към целевите групи.

Информационни срещи за най-малко 20 участника – 2 броя

Целта на срещите е да бъде обхват широк кръг от представители на ниво територия/община с цел информираност, популяризиране и консултиране с всички заинтересовани страни за същността на Подхода Водено от общностите местно развитие, Структура на Местна инициативна рибарска група, Стратегия за Водено от общностите местно развитие.

На 30.09.2024 година в зала на Общински съвет гр. Николаево се проведе информационна среща за информиране, популяризиране и консултиране на Подхода Водено от общностите местно развитие и Стратегия за Водено от общностите местно развитие. Мероприятието, беше насочено към широк кръг от представители на ниво територия/община. За целта бяха публикувани обяви с покана и до всички заинтересовани страни.

На срещата присъстваха представители на различни сектори от социално-икономическия спектър в община Николаево. За целите на събитието бяха разработени презентационни материали /презентация във формат PowerPoint, информация на хартиен носител/. На срещата присъстваха 20 на брой представители. Представени бяха теми за Структура на организацията, избор на операции и същност на Стратегия за Водено от общностите местно развитие.

Обучение на местни лидери (за най-малко двадесет участници) – 1 брой

На 22.10.2024 година в гр. Николаево се проведе обучение на местни лидери. На обучението присъстваха 21 на брой участника. Участниците бяха запознати с основните изисквания и правила за подготовка на проекти по СВОМР, възможности за кандидатстване,

индикативни срокове за кандидатстване и изпълнение на проектни предложения, обсъдени бяха проектни идеи и възможности. Представена и разгледана беше основната рамка и процес за разработване, оценка, изпълнение и мониторинг на проектни идеи по Стратегия за Водено от общностите местно развитие, възможности за финасиране, процент на съфинасиране и принос на местната общност към бюджета Стратегия и МИРГ.

Конференция – 1 брой

На 18.11.2024 година в НЧ Васил Левски – гр. Николаево се проведе заключителна конференция с всички заинтересовани страни на територията на общините Николаево и Гурково за информиране и консултиране на непредъка, възможностите и принципите на прилагане на Подхода Водено от общностите местно развитие, чрез прилагане на Стратегия за Водено от общностите местно развитие на територията на общините Николаево и Гурково. На срещата присъстваха 52 брой участника. Представен беше работен вариант на СВОМР с основна насоченост и резултати от проведените работни и информационни срещи. Представени бяха резултатите от изготвения Анализ на територията и заинтересованите страни. В рамките на проведената конференция се индикира желанието на за участие на представители в учредяване на МИРГ Николаево – Гурково и след изразения интерес са проведе учредително събрание.

1.3 Описание на наличните традиции в рибарството и доказателства за традиционния поминък, свързан с рибарството през последните 20 години (Подробно се описват традиционните дейности и заетостта на населението на територията в областта на рибарството. Предоставят се официални икономически и исторически факти и данни.)

Текстово поле [до 20 000 символа]

Исторически данни

Рибата винаги е била от голямо значение за живота на хората, вероятно поради факта, че тя е била един от хранителните източници, които в най-дълбока древност човек си е набавял най-лесно. Риболовството по нашите земи е било познато още през старата каменна епоха (палеолита). Риболовството е било силно развито сред населението обитавало крайречните и крайезерните брегове. Струма се посочва като река, в която изобилстват змиорките. Рибата е била толкова достъпна и в такива количества, че древните тракийци и македонци, по сведения на Херодот (V век пр.Хр.), са хранели дори овцете и конете си с риба.

Изкуствено риборазвъждане

Необходимостта от изкуствено риборазвъждане е осъзната още в края на XIX век. На Първото изложение в Пловдив през 1892 г. е направена демонстрация за построяване на изкуствен рибарник. През 1898 г. в Чехия и Германия са изпратени двама лесовъди да специализират в изкуственото пъстървовъдство. Съвместно със Св.Синод през 1922 г. е построена пъстървовата станция край Рилския манастир. Благодарение на добрите резултати от

нейната производствена дейност за кратко време са възстановени запасите в множество потоци и езера, които преди това са били напълно обезрибени.

През 1942 г. е завършена Държавната шаранова рибовъдна станция край Пловдив с водна площ 150 дка. Благодарение политиката на Министерство на земеделието и пропагандата развита от рибовъдните станции до 1935 година са изградени 63 частни рибовъдни ферми, 53 от които пъстървови с площ 198 дка и 10 шаранови с водна площ 418 дка., но годишното им производство на риба за консумация не е надхвърляло 50 000 кг. След 1950 г. започва бързо развитие на шарановъдството. Положително влияние в тази посока оказва мащабното хидростроителство разгърнато в този период. През 1952 г. площта на басейните, годни за рибопроизводство е увеличена повече от 10 пъти в сравнение с тази до 1944 г. През 1957 г. тя нараства до 54 000 дка, за да надхвърли 160 000 дка в края на 1965 г.

С развитието на фуражната промишленост и въвеждането на сухите специализирани храни значително се повишават и добивите от единица площ. През 1976 г. водната площ на шарановите стопанства достига 25 060 дка при среден добив 230 кг/ дка. През 1978 г. Министерският съвет приема целева програма за развитие на сладководното рибовъдство, в която е предвидено през 1980 г. добивът на сладководна риба в страната да достигне 16 000 000 кг, а през 1985 г.- 35 000 000 кг., като това се постигне посредством реконструкция и технологично обновяване на съществуващите и изграждане на нови производствени мощности, повишаване квалификацията на кадрите, разширяване и подобряване на търговията с риба и рибни продукти.

При воден фонд над 600000 дка кадастрална площ, през 1982-1983 г. държавата разполага със значителни мощности, които могат да се използват за рибопроизводство – 300 000 дка язовири, 37 000 дка топловодни, 400 дка студеноводни басейни и 150 дка инсталации от плаващи мрежени клетки. В този период годишното производство на сладководна риба достига 16 000 000 кг, от които 2 000 000 кг пъстърва. Увеличават се добивите от малките и средни язовири на 109 кг/дка, от мрежените клетки до 20 кг/ м3, а от океанския риболов на 147 000 000 кг годишно. На човек от населението у нас производството достига 1.8 кг, при средно световно производство по този показател 2.3 кг.

Рибарство на територията на община Николаево и община Гурково

Рибарството е икономическа дейност с над 50-годишни традиции в икономиката на община Николаево и община Гурково. Наличието на няколко водоема, подходящи за развитие на сладководно рибовъдство, както и натрупаният опит и възможността за преработка на рибата са фактори за развитието на тази специфична дейност. През годините на територията на двете общини се развива устойчива аквакултура, а до 2012 г. и стопански риболов в яз. Жребчево.

Община Николаево

Основен обект за промишлено рибовъдство е рибовъдна ферма „Тунджа-73” ООД. Дружеството възниква като държавното рибовъдно предприятие в системата на ДСО

Рибовъдство гр. Бургас. Създадено е през 1973 г. на територията на бившето Тунджанско блато, намиращо се на около 2 км югоизточно от гр. Николаево и в близост до р. Тунджа. Дружеството е създадено със Заповед № VI – 915 от 10.04.1973 година на Министерство на земеделието и хранителната промишленост. При създаването си, предприятието включва в активите си рибовъдно стопанство в гр. Николаево с площ от 3 180 декара, садково стопанство на язовир Жребчево в община Гурково и още две стопанства в гр. Павел баня и язовир Георги Димитров (Копринка).

В стопанството са назначени рибовъди, съответно в басейново стопанство Николаево 3 рибовъди и 6 риболовци в язовир Жребчево, база Гурково. Стопанството в Николаево е с производствен капацитет от 800 тона. Дружеството не е прекъсвало работа до днешни дни, като е преминавало през приватизационен период и реструктуриране.

Към момента рибовъдната ферма е най-голямото работещо шараново стопанство в страната. Разполага със 6 броя угоителни басейни, 4 броя отрасни басейни, 7 бр. складови басейни и 8 бр. люпилни басейни. Общата площ възлиза на 2 млн. 860 хил. кв.м. Отглеждат се топлолюбиви видове риби : шаран, толстолоб, бял амур, щука, сом, лин, бяла риба и други. Производствената база позволява организирането на пълносистемно производство на шаран, сом, лин, бяла риба и щука. През 1995 г. Тунджа-73 ООД е приватизирана и към настоящия момент е собственост на ТК Холд АД. Максималният капацитет на стопанството е 900 тона риба за консумация. Продуктовата гама включва личинка и зарибителен материал от шаран, сом, бяла риба, лин, щука и веслонос. За консумация се отглеждат още бял и пъстър толстолоб и бял амур. В последните години се постигнати сериозни успехи в отглеждането на веслонос (*Polyodon spathula*). Като представител на есетровите риби, видът е от изключително важно значение за развитие на още един важен и приоритетен раздел в рибовъдството, а именно производството на черен хайвер. Това от своя страна дава възможност за прилагане на една от стратегическите възможности на ПМДРА в сферата на преработката.

Рибовъдната ферма Тунджа-73 ООД разполага със собствена риболюпилня за изкуствено люпене на рибите от своята продуктова листа. Дружеството притежава необходимата инфраструктура за осъществяване на предмета на своята дейност, като основно се използват и прилага техника, която се нуждае от обновяване и модернизация.

Предприятието е разпознаваемо на националните пазари, като се явява основен целогодишен доставчик на големи търговски вериги. Тунджа-73 ЕООД притежава удостоверение за вписване в регистъра на лицата, които развъждат и отглеждат риба и други водни организми с № 1/18.03.2002 г., издадено от Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури и разрешително за животновъден обект № 24054/15.12.2010 г. издадено от Министерство на земеделието и храните.

Община Гурково

Рибовъдна ферма „Тунджа-73” ООД

Дружеството е създадено със Заповед № VI – 915 от 10.04.1973 година на Министерство на земеделието и хранителната промишленост. При създаването си, предприятието включва в активите си рибовъдно стопанство в гр. Николаево с площ от 3 180 декара, садково стопанство на язовир Жребчево в община Гурково и още две стопанства в гр. Павел баня и язовир Георги Димитров (Копринка).

Рибовъдна ферма Минко Динев, яз. Жребчево

Рибовъдна ферма „Минко Динев” е регистрирана през 2009 г., като непълносистемно садково стопанство, с Номер на УРОР 234000113а отглеждане на риба в 10 броя мрежени клетки, в акваторията на яз. Жребчево. Рибовъдното стопанство е с площ 100 дка, в землището на с. Паничерово, община Гурково, област Стара Загора, в зоната определя за риборазвъждане, съгласно Заповед №374/30.10.2003г. на ИАРА, ЕКАТТЕ 22767

Рибовъдна ферма „ФОРЕСТ ГРУП ФИШ” ЕООД

Рибовъдна ферма „ФОРЕСТ ГРУП ФИШ” ЕООД е регистрирана през 2010 г. и продължава дългогодишните традиции за отглеждане на риба в садки в яз. Жребчево. Изградена е в язовир “Жребчево”, акватория с площ 100 дка, в землището на с. Паничерово, община Гурково, област Стара Загора, в зоната определя за риборазвъждане, съгласно Заповед №374/30.10.2003г. на ИАРА, ЕКАТТЕ 22767. Садковата инсталация на рибовъдното стопанство на фирма „ФОРЕСТ ГРУП ФИШ” ЕООД, е изградена от 40 бр., квадратни мрежени клетки с размер 7/7/6 м. разположени в четири реда по десет мрежени клетки, 12 бр. кръгли мрежени клетки с диаметър 12 м. и дълбочина 6 м., разположени в два реда по шест мрежени клетки. Между мрежените клетки има обслужващи пътеки с ширина два метра.

Садковото рибовъдно стопанство има един брой обслужваща /транспортна/ и един брой карантинна, кръгли мрежени клетки с диаметър 5м. и дълбочина 4 м.

Всяка мрежена клетка е снабдена с автоматична хранилка – общо 52 бр. (+2 бр. резервни).

Рибовъдното стопанство на фирма „ФОРЕСТ ГРУП” ЕООД е изградено с цел да осигури висококачествен продукт произведен при възможно най-ниски производствени разходи, възможно най-ниско замърсяване на водоема и да е в съответствие с изискванията на действащите нормативи в страната и в Европа. Рибовъдната ферма произвежда шаран, европейски сом, пъстърва, есетрови видове риби и е една от водещите фирми в страната по добив на черен хайвер а консумация.

Рибовъдна ферма "Съплай" ООД

Производствената база на рибовъдната ферма е разположена в имоти № 000113 и № 000550 в землището на с. Елхово, ЕКАТЕ 48163 общ. Николаево, област Стара Загора като това

са изкуствено изградени водоеми с водна площ 67,1 дка и обща площ на рибовъдната ферма 71.764 дка.

Производствената база на рибовъдната ферма включва четири (4) изкуствено изградени земнонаситни басейна с водна площ 67,10 дка. В рибовъдната ферма се отглеждат топлолюбиви видове риби.

Община	Дата на регистрация	Собственик	Статут	Състояние	Местоположение
Николаево	18.03.2002 г.	"Тунджа 73" ЕООД	Непрекратено	РС "Николаево"	в опашката на яз. "Жребчево", в района на гр.Николаево, общ. Николаево, обл. Стара Загора ЕКАТТЕ 51648
Гурково	22.04.2009 г.	Минко Антонов Динев	Прекратено на 30.4.2014 г.	РС - Жребчево	язовир "Жребчево", акватория с площ 100 дка, в землището на с. Паничерово, община Гурково, област Стара Загора, в зоната определя за риборазвъждане, съгласно Заповед №374/30.10.2003г. на ИАРА, ЕКАТТЕ 22767
Гурково	29.12.2010 г.	"Форест груп-фиш" ЕООД	Непрекратено	РС - "Жълтата стена"	в акваторията на Язовир "Жребчево", м. Жълтата стена, в землището на с. Паничерово, община Гурково, област Стара Загора, ЕКАТТЕ 22767
Николаево	04.10.2013 г.	"Съплай" ООД	Непрекратено	РС "Елхово"	находящо се в имот №000113 и №000550, в землището на с. Елхово, общ. Николаево, обл. Стара Загора, ЕКАТТЕ 48163

Таблица №12 Състояние на сектор рибарство и аквакултури, към настоящия момент по данни на ИАРА

В икономически план, произведената продукция на риба и други водни организми е изведена в табличен вид.

Стопанство	Година на производство						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
РС "Николаево"	552	848	671	679	750	758	769
РС - "Жълтата стена"	-	-	-	-	15	58	10
РС "Елхово"	-	-	-	-	-	-	4
РС - Жребчево	-	-	-	34	31	76	-

Таблица №13 Данни за произведена продукция от 2007г. до 2013г. в тонове

Стопанство	Година на производство						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
РС "Николаево"	730	788	903	945	901	740	790
РС - "Жълтата стена"	44	59	135	129	177	28	8
РС "Елхово"	-	-	-	-	7	-	-

Таблица №14 Данни за произведена продукция от 2014г. до 2020г. в тонове

Стопанство	Година на производство		
	2021	2022	2023
РС "Николаево"	755	826	957
РС - "Жълтата стена"	24	67	70
РС "Елхово"	-	-	-

Таблица №15 Данни за произведена продукция от 2021г. до 2023г. в тонове

Данните, показват устойчив темп на производство на аквакултури във времеви период на обхват. Предоставената информация е съобразена с базата данни на Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури от създаването на органа и периода на отчетност към национални и европейски органи.

изх. №	Дата на регистрация	Юридическо лице	Статус
1475	10.01.2014	"БУКОВЕЦ - ТВЪРДИЦА" АД	Активен
1429	23.08.2013	ЕТ "НЕЛИ ВЪНЧЕВА"	Активен
1415	25.07.2013	ЕТ "Венелин Петров"	Активен
1411	05.07.2013	ЕТ "МИХАИЛ КРУМОВ"	Активен
1346	23.01.2013	ЕТ " ГЕОРГИ КАВАЛДЖИЕВ"	Активен

1338	16.01.2013	ЕТ "Надежда - Милен Йовчев"	Активен
1336	15.01.2013	"ДЕЛТА" ЕООД	Активен
1331	08.01.2013	ЕТ "ДАРИНА - 67 - МИЛКА ПЕТКОВА"	Активен
1304	22.11.2012	ЕТ "ЕЛАЗ - ЕМИЛ АСЕНОВ"	Активен
1296	13.11.2012	"Месарски център" ООД	Активен
1261	16.07.2012	"УНИБРИКС" ООД	Активен
1258	11.07.2012	"ЖЕЛЕВИ ФИШ"ЕООД	Активен
1253	29.06.2012	"МАРКЕТ 2000" ЕООД	Активен
1251	22.06.2012	"АКВА МИНЕРАЛ ТРЕЙД" ООД	Активен
1228	13.03.2012	ЕТ " Кремена Димитрова Христова"	Активен
1226	13.03.2012	"ЛЕСФИШ" ООД	Активен
1227	13.03.2012	"Корали-92" ООД	Активен
1223	22.02.2012	"ШИПКАЛЕС" ЕАД	Активен
1153	02.11.2011	ЕТ"АРХИПОВ-БОЯН РАЧЕВ"	Активен
1118	15.06.2011	ЕТ"Христина Михалева-06"	Активен
1109	20.05.2011	"Ваньо Славов и синове"ООД	Активен
1086	09.05.2011	Корали-92 ЕООД	Активен
1085	09.05.2011	"Агролинк" ООД	Активен
1083	09.05.2011	"Коган-Транс- Петкови и Сие" СД	Активен
1082	09.05.2011	ЕТ "Кейт - Екатерина Борова"	Активен
886	11.05.2010	"НАД 2009" ООД	Активен
885	11.05.2010	"Диневи - 01" ЕООД	Активен
865	09.04.2010	"ИНА-81-Казанлък" ЕООД	Активен
867	09.04.2010	ЕТ"Неди-Ан.-ЖивкаДимитрова"	Активен
832	08.02.2010	"ЕНЕРГОРЕМОНТ - ГЪЛЪБОВО" АД	Активен
831	08.02.2010	ЕТ "СП - Стайко Георгиев"	Активен
826	08.02.2010	"Сдружение за напояване Сърневец"	Активен
820	08.02.2010	ЕТ "Дончо Асенов"	Активен
833	08.02.2010	"Транс спийд - М" ЕООД	Активен
765	10.11.2009	ЕТ "Кловер - Детелин Пеев"	Активен
751	21.10.2009	ЕТ "Дендрон - Йордан Ангелов"	Активен
750	21.10.2009	ЕТ "Орханза - Орган Мехмед"	Активен
749	21.10.2009	"Булмекс Груп" ЕООД	Активен
719	12.06.2009	"Интертрейд 02" ООД	Активен
660	09.12.2008	ЕТ"Димитрина-Георги Петров"	Активен
608	27.10.2008	ЕТ"Синия Вир - Георги Армейков"	Активен
607	27.10.2008	"Терамис - 2007"ЕООД	Активен
582	22.07.2008	ЕТ "Петър Петров - Петрови"	Активен
580	22.07.2008	ЕТ "Николай Ганев - Никол"	Активен
584	22.07.2008	ЕТ "Димитър Мутафов - Детелина"	Активен
583	22.07.2008	Мена ООД	Активен

563	30.06.2008	ЕТ"Соня - Шанс - Соня Иванова"	Активен
564	30.06.2008	ЕТ"Доги - Донка Стефанова"	Активен
560	27.06.2008	ЕТ"Рибарица -Жельо Иванов"	Активен
562	27.06.2008	ЕТ"ПИР-Импекс"	Активен
561	27.06.2008	ЕООД" Мега груп 07"	Активен
558	26.06.2008	ЕТ"Емил Гаджев"	Активен
556	26.06.2008	ЕТ "Диамант- Георги Каменов"	Активен
555	26.06.2008	ЕТ"Таньо Атанасов-ТДМ"	Активен
554	26.06.2008	ЕТ"Димитър Симеонов"	Активен
553	26.06.2008	"Мида" ООД	Активен
551	26.06.2008	ЕТ"Краси - Богдана Пенишева"	Активен
559	26.06.2008	ЕТ"СтаменКостадинов"	Активен
557	26.06.2008	ЕТ" Дон -94- Енчо Иванов"	Активен
432	16.07.2007	СД "Инко-Желев Желев и Сие"	Активен
430	04.07.2007	ЕТ "РУМЕН МИТЕВ"	Активен
356	22.12.2006	ЕТ "В и В - Ваньо Кънев"	Активен
357	22.12.2006	ЕТ "Маями - Бояна Бонева"	Активен
355	21.12.2006	ЕТ "Стойно Стойнов"	Активен
352	19.12.2006	"Метро кеш енд кери България "	Активен
340	13.12.2006	"Темп - Св" ЕООД	Активен

Таблица №16 Регистър на активни регистрирани купувачи на територията на област Стара Загора

Търговската мрежа в региона на рибарската територия е много добре развита, което предполага задоволяване на търсенето и предлагането на риба и рибни продукти.

1.4 Описание на наличните дейности в сектори от устойчивата синя икономикаⁱ на територията на МИРГ (Подробно се описват дейностите, секторите, в които попадат и локацията им на ниво общини)

Текстово поле [до 20 000 символа]

Синя икономика на територията са основно представена чрез производството на аквакултури. Съгласно регистрите на ИАРА на територията на общ. Николаево са активни две рибовъдни стопанства, а в общ. Гурково - едно рибовъдно стопанство:

Община	Дата на регистрация	Собственик	Статут	Състояние	Местоположение
--------	---------------------	------------	--------	-----------	----------------

<i>Николаево</i>	18.03.2002 г.	"Тунджа 73" ЕООД	Непрекратено	РС "Николаево"	в опашката на яз. "Жребчево", в района на гр.Николаево, общ. Николаево, обл. Стара Загора ЕКАТТЕ 51648
<i>Гурково</i>	29.12.2010 г.	"Форест груп-фиш" ЕООД	Непрекратено	РС - "Жълтата стена"	в акваторията на Язовир "Жребчево", м. Жълтата стена, в землището на с. Паничерово, община Гурково, област Стара Загора, ЕКАТТЕ 22767
<i>Николаево</i>	04.10.2013 г.	"Съплай" ООД	Непрекратено	РС "Елхово"	находящо се в имот №000113 и №000550, в землището на с. Елхово, общ. Николаево, обл. Стара Загора, ЕКАТТЕ 48163

Регистрираните любителски сдружения на територията на двете общини активни риболовно сдружение: Ловно – рибарско дружество „ПРОХОДА“- гр. Гурково, Връзката на любителския риболов с аквакултурата е в две посоки. От една страна рибовъдните стопанства отглеждат риба, с която се зарибяват водоемите за любителски риболов. Сдруженията за любителски риболов също имат ангажимент за поддържането на рибните запаси във водоемите за любителски риболов и извършват или участват в зарибяването на същите. Любителският риболов има важно социално значение за населението, тъй като представлява вид отдих и развлечение, който може удачно да бъде съчетаван с природен, селски и екологичен туризъм. Често той се практикува и като семеен спорт, практикуван за отдих и развлечение, което има важно значение за екологичното възпитание на децата.

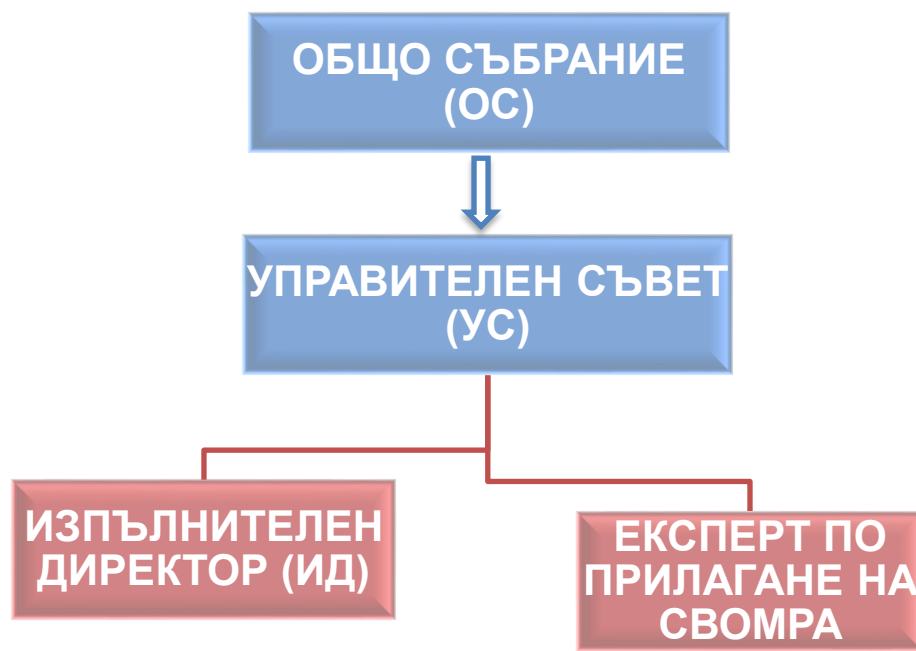
1.5 Организационна структура (схема) и механизъм на вземане на решения на МИРГ. Предприети действия за привличане на съответните партньори във връзка с подготовката на стратегията и ролята на тези партньори в изпълнението, мониторинга и оценката на стратегията. Описание на процеса на участие на местните общности в разработването на стратегията. Капацитет на местната инициативна рибарска група да изпълни стратегията за BOMR.

Текстово поле [до 20 000 символа]

Организационната структура на Местна инициативна рибарска група Николаево-

Гурково е гръбнакът на организацията и определя нагледно функционирането и връзките между отделните подразделения в нея.

Организационната структура на МИРГ Николаево-Гурково има следната органиграма (схема):

Организационна структура на МИРГ

Организационната структура на МИРГ е класическа линейна структура, която притежава основно вертикални връзки. Основните управленски функции се упражняват от Общото събрание, като върховен колективен орган и Управителният съвет, като колективен управителен орган. Изпълнителният директор се назначава от Управителния съвет и има за основни задачи организиране изпълнението и прилагането на Стратегията за ВОМР и работата на персонала и експертите на Сдружението. Всяко звено в структурата на МИРГ притежава неголеми възможности за решаване на функционални въпроси.

Този тип организационна структура дава възможност за лесна комуникация и бързо решаването на оперативните въпроси. Ясни и точно разграничени са правата и отговорностите на отделните функционални елементи. Дава възможност за надежден, лесен и ефективен контрол. Прости и ясни са връзките между отделните управленски нива, което е предпоставка за бързо вземане на решения.

Общото събрание е върховния орган на МИРГ. ОС определя цялостната политика за развитие на МИРГ - приема СВОМР и измененията в нея, както и всички актове и правилници за работата му като: Устава, решения за участие в други организации, приема бюджета и др.,

които са насочени в изпълнение на целите, за които е създадено. Членовете на ОС ръководят дейността на МИРГ и чрез директния избор на Председател на Управителния съвет, разглеждането и взимането на решение за приемане на СВОМР и нейното обновяване. Решенията се вземат с обикновено мнозинство (50% + 1), освен за промени в Устава и прекратяване на дейността, където е необходимо квалифицирано мнозинство (2/3). Членовете на ОС се събират поне веднъж годишно на заседание. Членовете на ОС осигуряват равнопоставено и широко представителство на заинтересованите страни от двете общини и от трите сектора.

Управителният съвет е управителния орган на МИРГ и се състои от 5 лица, членове на сдружението и се избират от ОС. Управителния съвет на Сдружението се отчита за извършената работа пред ОС и е на пряко подчинение пред Колективния върховен орган. УС избира от своя състав Председател на Управителния съвет. УС определя реда и организира извършването на дейността на МИРГ, включително тази в обществена полза и носи отговорност за това. Решенията се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите.

Председателят на МИРГ представлява Сдружението пред трети лица, вкл. сключва договори от името на организацията.

Изпълнителен директор се назначава се от Управителния съвет на трудов договор, отговорен за прилагането на стратегията за местно развитие и участва в заседанията на УС по право със съвещателен глас.

Оперативният екип (или персоналът както е посочено в Устава) работи за осигуряване и координиране изпълнението на всички функции на МИРГ. Състои се от 2 ма члена – Изпълнителен директор и един Експерт по прилагане на СВОМР. Те ще бъдат подпомагани и от външни експерти в сферата на счетоводството, правно консултиране, организационно функциониране и реализиране на специфични функции. Членовете на екипа не са служители на общински, областни или държавни администрации и работят за осигуряването на ефективно координиране и администриране на всички дейности на МИРГ.

Механизъм на вземане на решения на МИРГ

Решенията в МИРГ Николаево-Гурково се вземат на четири нива:

Вземане на решения и правила в рамките на Общото събрание на МИРГ

Решенията на Общото събрание се вземат с мнозинство от присъстващите, освен ако в Закон или в Устава не се определя друго. С мнозинство 2/3 от присъстващите се вземат решенията свързани с промяна на Устава на Сдружението или неговото преобразуване или прекратяване. По своята същност това са колективни решения, с които следва да се съобразят Управителния съвет и Изпълнителния директор.

Всеки член на Сдружението има право на достъп до протоколите от заседанията, като протоколът за класиране на проектните предложения по СВОМР се подписва от членовете на колективния върховен орган.

Вземане на решения и правила в рамките на Управителния колективен орган – УС

Управителният съвет взема решения на заседания. Той се състои от пет юридически или физически лица, които са членове на Сдружението и се избират измежду членовете на Сдружението за срок от пет години, без ограничения в мандата.

Заседанията на Управителния съвет се свикват поне веднъж на три месеца и се ръководят от Председателя или при негово отсъствие от определено от УС лице.

Управителният съвет може да взема решение, ако на заседанието присъстват повече от половината от неговите членове. За присъстващо се счита и лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка, гарантираща установяването на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения. Гласуването на този член се удостоверява в протокола от председателстващото заседание. Решенията на Управителния съвет се вземат с мнозинство на присъстващите, а решенията за определяне на ликвидатор, за разпореждане с имуществото на Сдружението, за определяне реда и за организацията на дейността му, включително и тази в обща полза, с мнозинство от всички членове. Колективният управителен орган може да вземе решение и без да бъде провеждано заседание (неприсъствено), ако протоколът за взетото решение бъде подписан без забележки и възражения за това от всички негови членове. Решенията на Управителния съвет, които са взети в противоречие със закона, устава или предходно решение на общото събрание, могат да бъдат оспорвани пред Общото събрание по искане на заинтересуваните членове на Сдружението или на негов орган, отправено в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението. Решенията на Управителният съвет също са колективни.

Заседанията на УС се свикват от Председателя по предварително обявен дневен ред. Като заседанието се счита за редовно, ако на него присъстват повече от половината от членовете на УС. УС може да бъде свикан на извънредно заседание по искане на:

- **Председателя;**
- **При писмено искане на 1/3 от неговите членове.** Ако Председателят не свика заседание на УС в едноседмичен срок, то заседанието може да се свика от всеки заинтересован член на УС по реда на чл. 32, ал.1 от ЗЮЛНЦ.

На заседанията на УС могат да присъстват Председателят на Контролния съвет на Сдружението и Изпълнителният директор с право на съвещателен глас.

За всяко заседание на Управителния съвет се води протокол, който се подписва от всички присъстващи членове на съвета, като се отбелязва как е гласувал всеки от тях по разглежданите въпроси.

Решения на Изпълнителния директор на МИРГ

Изпълнителният директор на МИРГ взема ежедневно решения свързани с:

- прилагането и изпълнението на Стратегията за BOMP;
- организиране изпълнението на решенията на Общото събрание и Управителния съвет;

- представителството на Сдружението;
- организацията на работата на персонала и експертите на МИРГ;
- организационно-техническото осигуряване работата на Комисията за подбор на проектни предложения, Общото събрание и Управителния;
- подготовката на годишните програми, бюджети и отчетите за тяхното изпълнение;
- изпълнението на мерките за информирание на общността;
- изпълнението на възложените му с договор или решения на органите на Сдружението други функции. По своята същност това са решения, взети от експерт в екипа. В известна степен са еднолични решения и отговорността за тях носи единствено Изпълнителния директор.

Решения на Комисията за подбор на проектни предложения

Комисията за подбор на проектни предложения взема решения свързани с подбора на проектни предложения за финансиране по мерките на Стратегията за ВОМР. Техническата оценка се извършва въз основа на критериите, определени за всяка мярка от Стратегията и включва следните етапи:

- оценка на заявлението (бизнес план);
- преценка за обоснованост на разходите и определяне размера на финансовата помощ;
- оценяване на заявленията по обявените критерии за оценка.

Членовете на Комисията извършват оценка на заявленията независимо един от друг и попълват индивидуален контролен лист, съдържащ мотиви за поставената оценка за всеки от етапите. Комисията за избор на проекти може да предложи определен вид дейност или разход да не бъде финансиран или да бъде финансиран частично, като мотивира предложението си. Общата оценка за всеки проект се формира като средноаритметична от оценките на членовете на Комисията. За всяко заявление общата оценка се документира чрез попълването на оценителен лист, подписан от всеки неин член. В тридневен срок от приключване на оценката Комисията изготвя окончателен доклад за дейността си до председателя на колективния управителен орган на МИРГ Николаево- Гурково. Към доклада се прилагат:

- докладите от проверката за административно съответствие и допустимост и от техническа оценка;
- списък с проектите, които отговарят на критериите за техническа оценка, класирани по точки в низходящ ред, и определеният размер на финансовата помощ до размера на наличния бюджет;
- списък с резервните проекти;
- списък с проектите, които не отговарят на критериите за техническа оценка, съгласно критериите, посочени за всяка от мерките в стратегията;
- индивидуалните контролни листове за всеки проект;
- оценителни листове за всеки проект; декларации за липса на свързаност и конфликт на интереси;
- кореспонденция с компетентните органи/ институции (ако има такава); особено мнение (ако има такава);
- други документи, ако е приложимо.

В срок от получаване на документите от Комисията и въз основа на окончателния доклад колективният управителен орган на МИРГ Николаево-Гурково одобрява или не одобрява класирането. Когато са налице съществени нарушения на процедурата колективният управителен орган може да върне оценката и/или класирането за ново разглеждане.

Независимо от субектите на решения в МИРГ Николаево-Гурково, процедурата по тяхното вземане задължително преминава през три етапа:

Подготвителен етап: Включващ оценка на ситуацията, определяне на целта, определяне на критериите за оценка на решението, изготвяне на необходимата информация и определяне на възможните варианти;

Основен етап: Свързан с определяне на най-подходящия вариант и оформяне на решението;

Заключителен етап: Включващ мероприятия по организацията, изпълнението и контрола на решенията.

1.6 Екип по изпълнение на СВОМР, работно помещение и обезпечаване на работата на МИРГ.

Текстово поле [до 15 000 символа]

При одобрение на СВОМР и сключване на договор за финансиране на стратегията, ще бъде нает на трудов договор един служител на длъжност Експерт към МИРГ.

Експерта към МИРГ трябва да притежава:

1. Завършено висше образование, най-малко с образователно-квалификационна степен „Бакалавър“;
2. Общ професионален опит - минимум 1 година в прилагане на европейски проекти;
3. Опит в разработване, изпълнение, мониторинг, контрол и/или реализиране на най-малко един проект, финансиран със средства от ЕС.

Привлечения експерт ще допринесе със своя индивидуален опит за успешното управление на СВОМР.

След учредяване на сдружението "Местна инициативна рибарска група Николаево-Гурково", Община Николаево с решение на Общинския съвет, предостави за безвъзмездно ползване, помещение за офис в сградата на общината. Помещението е работно, обзаведено с бюра, компютри и оборудвано с необходимата техника, което осигурява техническо обезпечаване на екипа на МИРГ и функционира като център за реализация на проектите.

II. Анализи, свързани с прилагането на BOMR на територията на МИРГ, SWOT анализ и изведени нужди, потенциал за развитие на рибарската територия. *(анализ на територията, анализ на състоянието на територията от гледна точка на силните и слабите страни, възможностите и заплахите и набелязване на потребностите/нужди, които трябва да бъдат*

посрещнати в съответната рибарска територия и които са от съществено значение за стратегията).

2.1 Предизвикателства, научени уроци и предприети до настоящия момент мерки, които са актуални към момента на кандидатстване на територията на МИРГ

Текстово поле [до 15 000 символа]

Ситуацията на територията на МИРГ към момента на кандидатстване

Риболовната дейност представлява икономическа сфера с над 50 години традиции в икономиката на община Николаево и община Гурково. Наличието на няколко водоема, подходящи за развитие на сладководно рибовъдство, както и натрупаният опит и възможностите за преработка на рибата, са важни фактори за развитието на тази специфична област. През годините, на територията на двата региона, се е развила устойчива аквакултура, а до 2012 година е бил осъществяван и стопански риболов в язовир Жребчево. Рибовъдна ферма „Тунджа-73“ ООД е един от основните работодатели в община Николаево.

Анализът на социално-икономическото развитие на територията показва, че е налице задълбочаване на миграционните процеси и трайна тенденция за намаляване на населението. Ниска е степента на концентрация на селскостопанското производство, ниска е и конкурентоспособността на производствените промишлени местни предприятия. Това е съчетано с недобро развитие на туристическите услуги.

Предимството е доброто местоположение, близост до автомагистрала и до двата областни града – Стара Загора и Велико Търново, съхранената и чиста природа. Целенасоченото използване на предимствата би могло да доведе до развитие на културен туризъм, привличайки туристи от близките големи градове. Производството на чиста селскостопанска продукция и доставена на пазарите в големите градове би имала добра реализация, тъй като търсенето все повече се увеличава. Развитието на услугите, инвестициите в предприятията би създавало нови работни места, което ще доведе и до задържане на младите хора на територията.

Посредством възможностите на дейност **„Продуктивни инвестиции в аквакултурите“** и дейност **„Инвестиции в подобряване на безопасни и здравословни условия на труд“** ще се насърчи конкурентоспособното развитие на сектор Рибарство, като се даде приоритет на създаването на работни места и привличането на млади хора. Преработката на продукти от рибарство и аквакултури чрез дейност **„Създаване на добавена стойност и преработване на продуктите от аквакултури“** ще прибави допълнително добавена стойност на местното производство и перспективите, които територията има потенциал да развива, особено в иновативното за страната отглеждане на веслонос (*Polyodon spathula*) за директна консумация и черен хайвер, както и отглеждането на традиционни видове, според тяхната специфика.

Не на последно място е възможността за подкрепа на сектор „Рибарство и аквакултури“, като се надгради тяхната дейност и се стимулират да произвеждат повече и по-качествени продукти. Дейност **„Диверсификация и нови форми на доход, създаване на работни места“**

ще подпомогне и частната инициатива за развитие на сектора на туризма, услугите и производства. Посредством финансовата подкрепа на мярката, силните страни на територията по отношение на природни и културни дадености - наличие на защитени територии, богато природно и културно- историческо наследство, добра географска локация и др. ще бъдат използвани за инвестиции за развитие на туристически и съпътстващи услуги, за популяризиране на района като туристическата дестинация, а и за повишаване доходите на населението. В допълнение може да се развие частната инициатива в здравен туризъм, като се традициите в рекреационни и възстановителни услуги, както и за производства и услуги допринасящи за развитието на сектор Рибарство и аквакултури.

Подобряване средата на живот би могло да се постигне чрез инвестиции в създаване и подобряване на публичната инфраструктура. Прилагането на дейност **„Инвестиции в многообразна публична инфраструктура на територията“** ще допринесе пряко за постигането на следната специфична цел на ВОМР: насърчаване на социалното благополучие и запазване на културното наследство.

Чрез подкрепата на дейност **„Възстановяване и подобряване на природното наследство, културата и спорта на рибарската територия в подкрепа на Синя устойчива икономика“** ще могат да се реализират инвестиции в дейности за повишаване осведомеността и информираността по екологични въпроси, дейности свързани с култура, спорт, обучение и дейности свързани със сектора.

Включените в стратегията мерки, в съчетание с наличния потенциал по отношение на природно-географско положение, добрата координация с инвестиции в човешките ресурси и социална интеграция, ще доведе до оползотворяване на голяма част от възможностите на територията и превръщането им в силни страни. С реализирането на инвестициите ще се повиши конкурентоспособността и ще се постигне устойчив растеж на аквакултурите на територията. Създадени работни места и повишаването на квалификацията на заетите ще подпомогнат икономическото развитие на сектора и на териториите свързани с него. Инвестициите в енергийната ефективност, в повишаването на качеството на водата и в отглеждане на нискотрофични аквакултури и ще допринесе за намаляване на въглеродния отпечатък и замърсяването и по-доброто опазване на екосистемите. Чрез въвеждането на иновации, ще се улесни зеления преход, развитието на биоикономиката и ще се постигнат принципите на кръговата икономика при производството на аквакултури. При подбора на операции, ще се дава приоритет на тези, които включват инвестиции в енергийната ефективност на стопанствата, във възобновяеми водни ресурси, за намаляване на използването на вода, химикали и антибиотици, в събиране и използване на странични продукти, в диверсификация на производството и във въвеждане на иновации. Подпомагането на процеса по сертификация ще цели да увеличи броя на аквакултурните стопанства на територията, отглеждащи биологични аквакултури, което ще повиши предлагането, посрещане на регистрираното повишено търсене и съответно ще повиши реализираните приходи в сектора от биологично производство. Подкрепата е в съответствие с целите за опазване и възстановяване на природата в ЕС, съгласно Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Чрез прилагането на дейност **„Създаване на добавена стойност и преработване на продуктите от аквакултури“** се цели модернизиране и създаване на преработвателни предприятия на територията, като се подобри тяхната енергийна ефективност и декарбонизация, което ще доведе до намаляване на

негативното въздействие върху околната среда във връзка със Зеления преход. Въвеждането на иновативни процеси в производството, ще доведе до повишаване на добавената стойност на продуктите и ще стимулира диверсифицирането на предлаганите артикули. Използването на рециклируеми опаковки ще намали обема на отпадъците. Осигуряването на проследяемостта на продуктите, ще повиши качеството на предлаганата продукция и ще повиши доверието сред потребителите, вкл. и скъсяване на веригите на доставка, в съответствие със стратегията от „Фермата до трапезата“. Увеличението на броя квалифициран персонал, ще допринесе за конкурентоспособността и устойчивостта на сектора.

Подкрепата ще доведе до постигане на целите на Общата организация на пазарите в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1379/2013 относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури.

Идентифицирани предизвикателства на територията:

- **Демографски спад:** Населението намалява значително (около 10% през последните 10 години), особено в селските райони. Това се дължи на отрицателен естествен прираст и изселване на хора в трудоспособна възраст. Територията страда от ниска привлекателност за млади хора и квалифицирани специалисти.

Потенциал в рибарството и аквакултурите: Липса на рибопереработвателни предприятия, недостатъчно използван потенциал за развитие и модернизация на аквакултурата.

Изграждане на специализирани риболюпилнии, РАС и атракции свързани с рибарството и синята икономика.

- **Икономически дисбаланси:** Съществува значителна разлика в икономическото развитие между градските центрове и селските райони -необходимост от преодоляване на тази разлика и постигане на по-устойчиво развитие в цялата територия.
- **Висока безработица:** Особено сред лицата над 55 години и тези с ниски нива на квалификация
- **Климатични промени:** Територията трябва да се адаптира към последиците от климатичните промени, като по-чести засушавания и екстремни метеорологични явления-необходимо е устойчиво планиране и инвестиции за справяне с негативното влияние на климатичните промени върху секторите земеделие и рибарство.
- **Екологични проблеми:** Замърсяване на водните ресурси, еутрофикация на водоемите и загуба на биологично разнообразие- съществуват рискове за околната среда от различни източници вкл. потенциални проблеми с безопасното обезвреждане на отпадъци от минното дело, опазване на водните ресурси и защита на природните местообитания (особено по отношение на кумулативния ефект от планираните и съществуващи малки ВЕЦ).
- **Дефицити в инфраструктурата:** проблеми в различни аспекти на инфраструктурата, особено в селските райони, обществен транспорт, обществени зони за рекреация и спорт. Подобряването на тези аспекти е от съществено значение за повишаване качеството на живот и стимулиране на икономическото развитие.
- **Липса на иновативни технологии и модернизация:** Застаряваща инфраструктура и

необходимост от внедряване на съвременни технологии. Слабо развити дигитални умения сред населението. Липса на дигитализация и автоматизация в ключови икономически сектори.

- **Трудности в социалната сфера:** Ограничен достъп до социални услуги и интеграция на уязвими групи, достъпност за хората с увреждания и проблеми с качеството на здравеопазването.
- **Социални и културни аспекти:** Липса на организирани пазари за производители. Ниска предприемаческа култура. Ограничено използване на културното и историческо наследство като ресурс за икономическо и социално развитие.
- **Недостатъчна икономическа интеграция:** Липса на добре развита връзка между аквакултурни стопанства и преработвателни предприятия. Ограничен достъп на местни производители до пазари. Недостатъчно развитие на междусекторно сътрудничество и кръгова икономика.

Научени уроци

1. **Значението на междусекторното сътрудничество:** Интеграция между рибарството и останалите икономически сектори на територията е ключово за бъдещето развитие.
2. **Необходимост от стратегическо планиране:** Устойчивото управление на водни ресурси и опазването на екологичната система изискват дългосрочни стратегии.
3. **Ролята на местната администрация:** Качеството на управлението и администрацията е директно свързано с икономическото развитие.
4. **Огромен потенциал на природните ресурси:** Използването на минерални извори и благоприятни природни условия е от ключово значение за развитието на синята икономика и туризма на територията.

Предприети мерки

Общините, част от МИРГ, разработват редица стратегии и мерки за справяне с тези предизвикателства, като акцентът е върху интегрираното териториално развитие, устойчиви практики и партньорства с различни заинтересовани страни – тези принципи са и в основата на подхода ВОМР. Обединяването на усилия, интегрирането и допълването на местните планове за развитие е ключова мярка за справяне с предизвикателствата на територията и привличане на инвестиции за постигането на общите цели.

2.2 Анализ на заинтересованите страни на територията на МИРГ (*Описват се всички заинтересовани страни за развитие на територията на МИРГ. Посочва се каква част от тях ще бъдат представени в стратегията*)

Текстово поле [до 15 000 символа]

Анализ на заинтересованите страни на територията на МИРГ

Развитието на територията на МИРГ предполага активно ангажиране на множество заинтересовани страни. Идентифицирането и разбирането на тези страни е от изключително важно значение за успешното планиране и реализация на проекти, свързани с устойчивото развитие на територията.

Несигурната и нестабилна макроикономическа среда на вече съществуващите малки и средни предприятия ще се повлияе положително от възможностите за подпомагане чрез безвъзмездна финансова помощ за модернизация и внедряване на иновации, попадащи в тематичните области на стратегията

Влошено демографско състояние на населението на територията може да се повлияе чрез създаване на условия за заетост и доходи на местното население, както и мерките насочени към обучение и придобиване на квалификация и по този начин да задържат икономически активното население на територията.

По-долу е представен кратък анализ на основните заинтересовани страни, техните роли, интереси и влияние.

Публичен сектор

Общини: Община Николаево; Община Гурково;

Роля: Основен организатор и мениджър на проекти, свързани с обществените услуги, инфраструктура и развитие на местната икономика.

Интерес: Подобряване на живота на гражданите, развитие на устойчиви проекти и привлечения на инвестиции.

Държавни органи: ИАРА; БАБХ; РИОСВ; РЗИ; Басейнова дирекция "Източнобеломорски район";

Роля: Отговорни за опазването на ресурсите, безопасността на храните, общественото здраве и управлението на водите.

Интерес: Поддържане на високи стандарти за безопасност и устойчиво използване на природните ресурси.

Образователни институции: Местни училища и градини; Гимназии.

Роля: Осигуряване на образователни услуги и подготвяне на младите хора за активна роля в обществото.

Интерес: Внедряване на иновации, обучение и участие в обществени проекти.

Стопански сектор

Аквакултурни стопанства

Роля: Производство на рибни продукти, важни за местната икономика.

Интерес: Устойчиво развитие на аквакултурите и повишаване на конкурентоспособността.

Местен бизнес: Туристически и свързани индустрии;

Роля: Предоставяне на стоки и услуги, привлечени от туристите и местните жители. Тяхната роля в икономиката на региона е ключова за осигуряване на заетост и доходи за местната общност.

Интерес: Устойчиво икономическо развитие и повишаване конкурентоспособността.

- Преработватели и търговци на хранителни продукти:

Роля: Преработвателите и търговците на хранителни продукти са ключови участници в хранителната верига, отговорни за местни ресурси, включително риба и рибни продукти, и предлагането им както на местния пазар, така и на други в страната и чужбина. Те играят важна роля в икономиката на региона, като генерират работни места и приходи, подпомагайки местното развитие. Те могат да бъдат катализатори за иновации чрез разработване на нови продукти и технологии в областта на хранителната преработка, което може да доведе до по-висока добавена стойност на местните ресурси.

Интерес: Устойчиво развитие на местната икономика, което ще доведе до увеличаване на търсенето на техните продукти и услуги.

- Браншови организации:

Роля: Защита на интересите на бизнеса и насърчаване на финансовото развитие.

Интерес: Подобряване на бизнес средата и насърчаване на иновации.

Нестопански сектор

- Неправителствени организации (НПО): Ловно-рибарски сдружения; НПО в сферата на опазването на околната среда; социалната интеграция и човешки права; сферата на икономическото развитие; сектор образование и наука; в сферата на здравеопазването;

Роля: Работят за опазването на ресурсите, социална интеграция, образование и здравеопазване.

Интерес: Подпомагане на сектор рибарство, интеграция на уязвими групи, осигуряване на образователни ресурси и устойчиво развитие.

- Местни жители и други обществени организации:

Роля: Споделят опит, нужди и предлагат идеи за развитие на местната общност.

Интерес: Повишаване на качеството на живот и участието в местни инициативи.

- Спортни и културни организации;

Роля: Насърчават активния начин на живот и съхраняват местната култура.

Интерес: Разширяване на дейността и привличане на средства за подобряване на инфраструктурата.

СЕКТОР	ЗАИНТЕРЕСОВАНА СТРАНА
ПУБЛИЧЕН СЕКТОР	кметове и кметски наместници
	общински съветници
	служители в общински администрации

	служители в държавната администрация – общински структури - социални служби, ДБТ и др.
	служители на образователни институции училища и детски градини
СТОПАНСКИ СЕКТОР	ЕТ или ЮЛ, представители на микро, малки и средни предприятия, регистрирани по ТЗ или Закона за кооперациите
	зеделски производители
	рибопроизводители, регистрирани по ЗРА
	Физически лица - занаятчии, регистрирани в камарата на занаятчиите, лица, упражняващи свободни професии
	признати организации на производители
	обучителни организации (НАПОО)
НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР	Сдружения и фондации, регистрирани по ЗЮЛНЦ
	Спортни клубове
	Читалища
	Местни поделения на вероизповеданията
	Туристически дружества
	Рибарски и ловно рибарски сдружения
	Граждани, вкл. жени, ромска общност, представители на уязвими групи - пенсионери, младежи, безработни лица, малцинства и др.

Таблица 17 Заинтересовани страни към стратегията за **ВОМР** на **МИРГ**

Анализ на влияние и интереси на заинтересованите страни

В анализа на заинтересованите страни може да се забележи:

Високо влияние и интерес на Общините, местни лидери, аквакултурни стопанства, представители на преработватели, търговци и туризъм, както и ловно-рибарски сдружения, които активно участват в местното развитие.

Средно влияние на НПО в различни сфери, вкл. екология, социални, образователни, спортни клубове читалища и пенсионерски клубове, които са критично важни за интегрираното развитие на територията, но често не участват активно в процеса на вземане на решения.

Ниско участие на някои държавни институции, като БАБХ, Басейнова дирекция и РИОСВ, показват по-нисък интерес, което може да затрудни интегрираното управление на ресурсите.

Определени са основните интереси на всяка една основна заинтересована страна в процеса на развитие на рибарската територия

За публичния сектор: подобряване на инфраструктурата, изграждане и модернизиране на паркове в близост водни обекти и не само, устойчиво и интегрирано управление на водните ресурси на територията и опазване на околната среда, социално включване на уязвими групи, привличане на младежи и обновяване на територията, популяризиране на местните културни и природни дадености, привличане на инвестиции за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и др. Увеличаване равнището на инвестиции – преки и непреки, вътрешни и външни, които да доведат до икономическо оживяване на територията. Подобряване на качеството на човешките ресурси. Застаряващо население, неблагоприятна възрастова и образователна структура на населението, като резултат от отрицателен естествен прираст на населението през последните години, съчетан с миграция на младите хора към по-големи градове в страната и чужбина, води до депопулация и трудности с осигуряването на качествена работна сила за развитие на бизнеса на територията. На практика, човешките ресурси се явяват основен лимитиращ фактор за икономическото развитие;

За стопанския сектор: достъп до европейски средства, подобряване координация между местната администрация и рибарската общност за решаване проблемите в сектор аквакултури, привличане на нови туристи и развитие на туризма, диверсификация сектора Аквакултури, в това число и възможности за преработка на продукти от аквакултура и дейности като търговия и услуги, диверсификация на територията в дейности с допълнителна добавена стойност и др. Инвестиции за обновяване на материалните активи на местните фирми. Въпреки извършените инвестиции за технологична модернизация на съществуващите предприятия, включително и в сектор „Рибарство и аквакултури“ все още технологичното развитие на фирмите е ниско. Съществуващите технологии са стари, недостатъчно производителни и енергоемки. Потребността от технологична модернизация за повишаване на конкурентоспособността на фирмите е важно условие за повишаване заплащането на труда и задържане на икономически активното население на територията

За нестопански сектор: запазване на културно-историческото наследство, развитие на водните спортове, насърчаване на консумацията на риба, повишаване на квалификацията чрез обучения и др. Подобряване на атрактивността на територията за привличане на туристически интерес и подобряване на качеството на туристическото предлагане. Наред с всички останали фактори на средата за обитаване е необходимо и създаването на повече места за наблюдение на природни и други забележителности, особено около водните басейни, в рибарските селища и други територии, които да осигурят достъп до местните активи – природни или културни.

Удовлетворяването на тези потребности ще допринесе в голяма степен до решаването на демографските и социални проблеми на територията на МИРГ, но това са проблеми свързани с цялостното развитие на територията, които не могат да бъдат решени с

ограничения ресурс на Стратегията за водено от общностите местно развитие. С оглед на осигуряване на адекватност и консистентност на потребностите и възможностите, които могат да бъдат срещнати в рамките на политиката за местно развитие, анализът на потребностите е фокусиран спрямо целите на подкрепа на европейския фонд за морско дело и рибарство, доколкото СВОМР ще бъде финансирана от него.

Цели на стратегията в тази връзка са именно насочване на усилия за:

- Подкрепа на местни предприемачи: Разработка на програми, насочени към икономически растеж и създаване на нови работни места.
- Създаване на мрежи за сътрудничество: Провеждане на редовни срещи и форуми за заинтересованите страни.
- Фокус върху образование и иновации: Инвестиране в образователни програми, които да повишат квалификацията на работната сила.
- Насърчаване на устойчиви практики и сътрудничество между различни заинтересовани страни за интегриране на сектор аквакултури в останалите икономически сектори на територията.
- Мониторинг и актуализация: Редовно обновяване на информацията за заинтересованите страни и техните интереси като част от комуникационния план на МИРГ.

В процесите на консултации и разработване на СВОМР на МИРГ основна цел е включване на всички заинтересовани страни. Стратегията ще даде възможност на голяма част от заинтересованите страни да се включат в изпълнение на проекти, за да се гарантира интегрирано развитие на територията.

В допълнение, планирани са периодични отчети, обществени обсъждания и мероприятия за обратна връзка, където заинтересованите страни ще могат да изразят своите мнения и предложения относно напредъка и ефективността на планираните интервенции и проекти. Предвидени мерки за мониторинг и оценка на постигнатите резултати, в които основни заинтересовани страни от МИРГ ще имат пряко участие. Предвидени са мероприятия за активно участие на различни заинтересовани страни, включително представители на местната администрация, бизнеса, неправителствени организации и общността. Тази широка включеност осигурява, че стратегическите решения отразяват реалните нужди и приоритети на всички участници. Можем да твърдим, че стратегията ще включва широко представителство на заинтересованите страни, което ще допринесе за постигането на общите цели на интегрираното развитие на рибарската територия.

В заключение, успешното развитие на региона зависи от активна колаборация между заинтересованите страни, силно ангажиране на местните общности и поддържане на устойчиви икономически и социални практики.

2.3.SWOT анализ и изведени потребности

SWOT-анализът като качествен аналитичен и прогностичен метод, дефинира действието на вътрешните и външните фактори за развитие на МИРГ Николаево-Гурково и възможностите за избор на подходяща стратегия за постигане на целите на развитието. Отражава взаимодействието на вътрешните фактори (силни и слаби страни) и външните фактори (възможности и заплахи) на средата:

SWOT АНАЛИЗ	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Територията има много добро транспортно географско положение, което осигурява условия за много добри възможности за сътрудничество със съседни територии;	Затруднена комуникация, между населените места в планинската територия;
През територията преминават важни транспортни коридори, свързващи Европа с Близкия изток;	Недостатъчно използване на възможностите за производство на електроенергия от ВЕИ;
Района е подходящ за отглеждане на трайни насаждения, етерично-маслени и технически култури, в както и определени видове зеленчуци;	Не развита спортна инфраструктура;
Богат опит в подготовка и изпълнение на проекти с външно финансиране	Лошо състояние на част от общинската транспортната инфраструктура;
На територията липсват промишлени замърсители и качеството на почвите е много добро;	Необходимост от подобряване на водоснабдителната мрежа на населените места;
Високо качество на повърхностните и подпочвените води;	Липса на популярност на територията, като туристическа дестинация;
Водните ресурси на реките Тунджа, Радова и Лазова са добра предпоставка за развитие на селското стопанство;	Туризмът на територията е слабо развит;
На територията се намира язовир Жребчево;	Непълноценно използване на природните ресурси;
Развито е отглеждането на аквакултури;	Концентрация на населението в общинските центрове и тенденция към обезлюдяване на малките населени места;
Високо качество на природния потенциал – гори и защитени територии;	Наличие на микро сметища;
Богато биологично разнообразие на територията;	Влошена общинска пътна инфраструктура;

Добре организирано и поддържано горско и ловно стопанство;	Липса на микро язовири;
Добро състояние на здравеопазването;	Липса на механизми за подпомагане на бизнеса;
Развита общообразователна инфраструктура;	Недостатъчна туристическа инфраструктура – информационна, рекламна, екопътеки и др;
Богато културно-историческо наследство;	Спад в заетостта в сектор РиА и като цяло на територията;
Наличие на комуникации, включително интернет в населените места на територията;	Недостатъчни публично-частни партньорства;
Наличие на туристически информационен център;	Неизползване на водните ресурси за напояване- много запуснати язовири и малко поливни площи;
Добре развита мрежа от културни институции във всяко населено място;	Предизвикателства по отношение на качеството на водата и замърсяване;
Добър административен капацитет;	Конфликт при ползване на водата (ресурса) за различни цели – напояване, питейни нужди, енергодобив и др;
Традиционно водеща дестинация с популярни язовири и реки за високопланински любителски и спортен риболов;	Негативно влияние на климатичните промени – засушавания, наводнения, намаляване на нивото на притоците;
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
Използване на потенциала на територията за изграждане на централи за алтернативна електроенергия;	Забавени темпове на икономически растеж;
Развитие на туристическа инфраструктура – места за настаняване, места за хранене, къмпинг и др.;	Слаба активност на НПО сектора;
Развитие на туризма във алтернативните му форми – културно-исторически, пешеходен, селски, ловен и риболовен.	Слаба активност на частния сектор;
Създаване на регионални туристически продукти и маршрути;	Трудна достъпност за кредитиране на малкия и среден сектор;
Развитие на интензивно рибно стопанство;	Недостатъчни инвестиции в културно-историческото наследство;
Създаване на преработвателно предприятие;	Задълбочаване на демографските проблеми и застаряване на населението;

Създаване на предприятие за производство на специализирани фуражи;	Липса на човешки ресурс – кадри;
Създаване на специализирани пазари и борси за директни продажби на крайния клиент;	Миграция на населението към областния център;
Реализация на партньорски проекти със съседни територии;	Влошаване на качеството на техническата инфраструктура и липса на собствени средства за нейната поддръжка;
	Природни рискове и неблагоприятни климатични промени;
	Липса на достатъчен финансов ресурс за реализиране на проектни идеи;

Основните предизвикателства, които ще бъдат посрещнати с прилагане на подхода Водено от общността местно развитие в програмен период 2021-2027 г. засягат необходимостта от създаване на заетост (вкл. алтернативна) и използване на местния потенциал за растеж, като се цели подобряване качеството на живот и доходите на местното население.

На база на **SWOT** анализа и в контекста на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури за BOMP, няколко сфери се обособяват като приоритетни за въздействие на територията на МИРГ Николаево - Гурково, това са: рибарство и аквакултури, хранително-вкусова промишленост, търговия, туризъм, опазване на околната среда, междуинституционално партньорство. Всички те имат нужда от инвестиции за различни цели: модернизация, внедряване на иновации, стартиране на нови бизнес начинания, подобряване на знания и умения, като тези под-цели могат да се групират в обща цел за постигане на икономически напредък на територията, който от своя страна неминуемо ще доведе до подобряване на средата и качеството на живот.

Потенциал за развитие на Рибарската територия

Наличният потенциал на територията са резултат от изготвения профил на територията и резултатите от извършения SWOT анализ. Идентифицираните възможности са обвързани с потребностите на територията и са насочени към тяхното оползотворяване. За целите на анализа са идентифицирани следните поредица от възможности за развитие на територията на МИРГ Николаево - Гурково.

Изграждане на нови и модернизация на съществуващи предприятия чрез:

- Модернизацията на предприятията, чрез която да се намалява вредното въздействие върху околната среда – емисии на парникови газове, опасни вещества, намаляване на отпадъците, шум и т.н.;
- Разработване и/или внедряване на нови продукти, процеси, услуги, технологии; системи за управление на производство и/или организация;
- Разширяването на асортимента от обработени/преработени продукти на риболова и аквакултурата;
- Подобряването на условията на труд в предприятията;

- Добавянето на стойност и по-пълното оползотворяване на произведената в рибарския район аквакултура.

Подобряване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектора на аквакултурите, включително подобряване на безопасността и условията на труд, с цел:

- Намаляване енергоемкостта и увеличаване на енергийната ефективност на аквакултурните стопанства;
- Въвеждане на възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) - воден потенциал и други източници на чиста енергия (вятър, слънце, геотермални води, биомаса);
- Ефективно използване на ресурсите, в това число намаляване потреблението на вода чрез стимулиране на производството в рециркулационни системи;
- Въвеждане на ресурсо-спестяващи технологии, които намаляват количеството на използваната вода и лекарствени препарати, както и други химикали;
- Намаляване на еутрофикацията на водните тела.

Възможности за развитие на риболовен туризъм, оползотворявайки наличния потенциал чрез следните индикативни дейности:

- Изграждане и/или преустрояване на места за хранене с малък капацитет;
- Изграждане на дребно-машабни екологосъобразни съоръжения за риболовен туризъм в реките и язовирите;
- Обучения за водачи за екотуризм и/или риболовен туризъм;
- Организиране на събития за популяризиране на възможностите за туризъм;
- Преработка и маркетинг на продукти от риболов и/или аквакултура (кулинария – производство на традиционни хранителни продукти, последващи преработката на риба) за целите на туризма.

Повишаване атрактивността на средата, свързана с предоставяне на туристически услуги и такива, в полза на рибарските общности, посредством:

- Изграждане на дребномащабна инфраструктура за достиг до водата, като пътеки, паркинги за коли и ремаркета в съответствие с норми за опазване на околната среда;
- Изграждане на места за къмпингуване;
- Изграждане на дребна туристическа инфраструктура – беседки край водоемите, регулирани места за пикник, места за изхвърляне на отпадъци;
- Изграждане на дребномащабна инфраструктура за безопасност при влизане и излизане от водата;
- Изграждане на база за спортен риболов – зонирание на пространства на язовирите и дребна инфраструктура;
- Изграждане на информационна инфраструктура – инфо точки, указателни табели, маршрути;
- Услуги за ремонт на лодки и други приспособления за риболовен туризъм, включително оборудване с необходимите средства за ремонтните дейности.

Валоризиране на природно и културно наследство чрез:

- Проучвания, свързани със състоянието на водите и околната среда;
- Ограничаване на негативните последици от нерегулирания риболовен туризъм;
- Образователни дейности, насочени към опазване на околната среда с различни целеви групи, като ученически лагери, състезания по ориентиране, курсове за природолюбители, оцеляване в гората;
- Изграждане на дребномащабни съоръжения за наблюдение на видове животни край язовирите и реките;
- Изграждане на електронни системи за наблюдение и превенция на браконьерството.

III. Цели на стратегията:

3.1 Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията

Текстово поле [до 15 000 символа]

Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИРГ Николаево-Гурково е план, който цели да допринесе за преодоляването на икономическите и социални различия в развитието на рибарската територия, чрез целенасочена финансова подкрепа за съхраняване на спецификата на територията и преодоляване на наличните разнопосочни проблеми, основани на местните потребности и потенциал. План за решаване на проблеми, свързани с ниските приходи и бедност в районите, свързани с рибарството и производството на аквакултури. План за решаване на социални въпроси и проблеми, да се насочи вниманието към решаване на потребности свързани с околната среда, запазване на биоразнообразието и въвеждане на иновации на териториите.

Целите и приоритетите за развитие на МИРГ Николаево-Гурково са дефинирани на базата на мненията и предложенията на заинтересованите страни, според които бъдещето трябва да бъде насочено към:

Динамично развитие на устойчив, интегриран и проспериращ сектор на Рибарство и Аквакултури, изграден в колаборция с местния бизнес. Създаване на нови работни места, подобряване условията на живот на местната общност и укрепване социалната интеграция, като запазваме богатството на природните ресурси и културното наследство.

Постигането на основната стратегическа цел ще се осъществи чрез реализиране на следните приоритети:

Приоритет 1

Конкурентоспособно и устойчиво развитие на сектор „Рибарство и аквакултури“ на територията на МИРГ „Николаево-Гурково“. Добавяне на стойност, създаване на работни места и насърчаване на иновациите на всички етапи от веригата за доставка на продукти от аквакултури.

Приоритетът е насочен напълно към сектора „Рибарство и аквакултури“ за задоволяване на потребностите от частни инвестиции, улесняване достъпа до ресурси за развитие на бизнеса и осигуряването на устойчива заетост и доходи за местното население в секторите на синята икономика. Инвестиции в модернизация на оборудване и технологии, повишаване на квалификацията на работниците и оптимизация на веригите на стойността. Усилията ще бъдат насочени към модерна инфраструктура, свързана с рибарството и аквакултурите, даваща възможност за повишаване на енергийната ефективност, безопасността и условията на труд. Предвидени са инвестиции в изграждането на нови и модернизацията на съществуващи предприятия в областта на аквакултурата, преработването и предлагането на пазара на риба и рибни продукти. Целта е да се увеличи добавената стойност на продуктите и да се създадат устойчиви практики за опазване на околната среда.

За да се гарантира жизнеспособността на рибарството и аквакултурите в условията на силно конкурентен пазар, този приоритет е в неизменна свързаност с втори приоритет, по отношение на инфраструктурата като ключов фактор в развитието на икономиката и околната среда, като условие и зависимост от ресурсите ѝ.

Приоритет 2

Диверсификация на икономическите дейности и насърчаване на предприемачеството в посока развитие на туризма и свързаната с това инфраструктура.

Вторият приоритет е насочен към разнообразяване на местната икономика, диверсификация в рамките на повишаване на възможностите за „син“ растеж, ефективно оползотворяване на туристическия потенциал на територията на МИРГ „Николаево-Гурково“ и утвърждаване на местни туристически продукти, създаване на нови работни места. Инвестициите в повишаване привлекателността на рибарския район чрез подобряване на средата за живот, използване на културното наследство и разнообразни културни дейности, ще допринесат за диверсификация на местната икономика, създаването на заетост и укрепване на местната идентичност.

Стимулиране на нови бизнес инициативи в сферата на преработка, туризъм, екологичните услуги и иновациите с цел привличане и задържане на млади хора в региона.

В рамките на стратегията се включват мерки за поддържане на заетостта в рибарския район и създаване на нови работни места посредством разнообразяване на дейностите с цел преодоляване на социално-икономическите трудности на територията.

Приоритетът е основан на стремежа за подобряване условията и качеството на живот, при спазване на принципите за устойчиво развитие, чрез подобряване на техническата инфраструктура свързана с риболова, с грижа за опазване и използване на природните и

културни богатства.

Приоритет 3

Насърчаване на социалното благополучие, културното и природно наследство в рибарския район

Стратегията цели да допринесе за повишаване на привлекателността на рибарския район, като място за живеене, чрез инвестиции за подобряване средата на живот, културни дейности, насърчаване на културното наследство, опазването на околната среда и др. Изграждане на социална инфраструктура и инициативи, насочени към опазване на културното наследство, както и интеграция на уязвими групи.

Прилагането на мерките дава възможности за диверсификация на дейностите в рибарския район, осигурява потенциал за създаване на заетост и възможности за укрепване на чувството за местна идентичност. МИРГ ще подкрепи дейности за защита на околната среда с цел запазване на неговата привлекателност, обновяване и развитие на крайбрежните селища с рибарски дейности, съхраняване и развиване на местното природно и културно наследство и услуги по почистване и борба със замърсяването на околната среда. МИРГ насърчава използването на възобновяеми енергийни източници за собствени нужди, с цел ефективно използване на ресурсите.

Устойчивото развитие на територията е немислимо без оценяването и осъзнаването на екосистемните услуги и повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда с участието на рибопроизводители и рибопреработватели, по отношение на опазването и възстановяването на биологично разнообразие.

Приоритет 4

Създаване на мрежи и партньорства:

Развитие на мрежи за сътрудничество за обмен на опит и ресурси, вкл. в международни мрежи за обмен на добри практики и идеи, които да засилят конкурентните предимства на територията.

Стратегията на МИРГ, чрез иновативни подходи (нови мерки) търси да удовлетвори специфичните потребности на територията, които съчетани с нейния характерен потенциал да доведат до надграждане и осигуряване на синергичен ефект по отношение на валоризацията на природното и културно наследство на територията за целите на разширяване на туристическото предлагане, посредством експонирането им и подходящо/щадящо социализиране. Риболовният туризъм, който се насърчава посредством стратегията на МИРГ, по-нов начин надгражда и търси развитие за туристическия сектор.

Иновативният характер на стратегията се определя и от обхвата на допустимите дейности където преимуществено ще се финансират дейности свързани с внедряване на иновативни продукти, процеси и подходи, водещи както до осигуряването на конкурентоспособност на предприятията от сектора, така и до ползи за опазване качеството на факторите на околната среда.

Иновативният характер на Стратегията се допълва и от критерии за подбор на проекти по отделните мерки, които ще дават преимущество на проектите внедряващи иновации, подобряване на ресурсната ефективност и въвеждащи нови практики и подходи.

Стратегическите цели за развитие на рибарската територия

СЦ1. Повишаване конкурентоспособността на предприятията от сектора на аквакултурата на рибарската територия, при ефективно и екологосъобразно използване на ресурсите, основано на знания и нови технологии.

Стратегическата цел е в отговор на нуждата от модернизиране на съществуващите обекти за аквакултури, посредством въвеждането на ресурсно-ефективни технологии; оптимизирането на аквакултурите от изкуствени водоеми, диверсификация на производството, добавяне на стойност към производството на аквакултури, финансиране на нови стопанства за аквакултури, подобряване на партньорствата с научните институти и др.

Преследва се подобряване конкурентоспособността и икономическата жизнеспособност на предприятията от сектора на аквакултурите, включително подобряване на безопасността и условията на труд, там където има потребност. Подкрепата за постигане на конкурентоспособно развитие на аквакултурата е насочена към модернизиране на стопанствата за аквакултури. Подкрепата включва всички видове инвестиции, свързани с добавянето на стойност на продукцията и подобряване производствената ефективност, включително енергийна ефективност, възобновяеми енергийни източници, управлението на отпадъци, подобряване на аквакултурите от изкуствени водоеми чрез премахване на наносите и предотвратяване на отлагането на наноси, внедряване на нови видове и допълващи дейности, свързани със същността на дейностите по аквакултурите на предприятията.

СЦ2. Повишаване на заетостта и увеличаване привлекателността на рибарската територия

Рибарската територия е с относително неблагоприятни социално-икономически характеристики, резултат от ограничена достъпност, ниско равнище на инвестиции, ниски доходи и високо равнище на безработица. За да се развие наличният потенциал, територията се нуждае от допълнителен организационен и административен капацитет и допълнителна финансова подкрепа, която да мобилизира местните човешки ресурси за нов и качествен растеж.

Увеличаване на привлекателността на територията е сред търсените резултати от постигането на целта. Интервенциите в рамките на тази цел ще позволят фокусирането на допълнителни ресурси в населените места на територията, в които рибното стопанство има значим дял за местното развитие или генерира значителна заетост.

Мерките, които МИРГ залага ще подкрепят местното развитие. Планираните дейности са както от типа „меки“ дейности (за проучвания, информирание, насърчаване към общи дейности

на местните общности, диверсификация, насърчаване на създаването на добавена стойност и др.), така и дейности за развитие на територията, включително свързани с изграждането на обща инфраструктура за целите на риболова, туризма, и за почистването на райони и участъци около водните басейни.

В тази рамка, Стратегията ще допринесе за насърчаване на икономически растеж, социално приобщаване, създаване на работни места в местните общности от регионите около вътрешните водоеми, които са зависими от рибарството и аквакултурите.

СЦ3. Повишаване на местния капацитет за управление на ресурсите на територията

Наличието на административен и управленски капацитет е от ключово значение за успешното изпълнение на СВОМР. За тази цел ще се реализират мерки и дейности за развитието на местен капацитет за управлението на ресурсите на територията на МИРГ в областта на рибарството и аквакултурата. Те са насочени както към придобиване на умения и улесняване подготовката и изпълнението на стратегията за местно развитие, така и за разработване на проекти по други мерки на ПМДР и други механизми за финансиране в сектор „Рибарство”

Стратегическата рамка ще допринесе за постигане на хоризонталните политики на Европейския съюз. Стратегията, посредством дефинираната стратегическа рамка, допълва политиката за развитие на територията, определена в плановите документи на отделните общини и в СВОМР на Местните инициативни групи, които са разработени (някои финансирани) в рамките на друг териториален обхват. Определените интервенции в Стратегията на МИРГ, надграждат тези политики в сектора на Рибарството и аквакултурите, интегрирайки тези дейности в посока на създаване на нови работни места и подобряване облика на населените места в частност рибарски селища.

Стратегията на МИРГ, чрез иновативни подходи (нови мерки) търси да удовлетвори специфичните потребности на територията, които съчетани с нейния характерен потенциал да доведат до надграждане и осигуряване на синергичен ефект по отношение на валоризацията на природното и културно наследство на територията за целите на разширяване на туристическото предлагане, посредством експонирането им и подходящо/щадящо социализиране. Риболовният туризъм, който се насърчава посредством стратегията на МИРГ, по-нов начин надгражда и търси развитие за туристическия сектор.

Иновативният характер на стратегията се определя и от обхвата на допустимите дейности където преимуществено ще се финансират дейности свързани с внедряване на иновативни продукти, процеси и подходи, водещи както до осигуряването на конкурентоспособност на предприятията от сектора, така и до ползи за опазване качеството на факторите на околната среда.

Иновативният характер на Стратегията се допълва и от критерии за подбор на проекти по отделните мерки, които ще дават преимущество на проектите внедряващи иновации, подобряване на ресурсната ефективност и въвеждащи нови практики и подходи.

Постигане на визията и стратегическите цели в рамките дефинираните приоритетни области на СВОМР, ще бъде посредством конкретни, специфични цели към всяка стратегическа цел.

Реализацията на стратегическа цел 1. **„Повишаване конкурентоспособността на предприятията от сектора на аквакултурата на рибарската територия, при ефективно и екологосъобразно използване на ресурсите, основано на знания и нови технологии.“** ще се осигури в рамките на настоящия програмен период чрез две специфични цели, пряко фокусирани към сектора на аквакултурата, като:

Специфична цел 1.1. „Модернизиране на поне три обекта за аквакултури, посредством въвеждането на ресурсно-ефективни технологии“

Модернизацията на аквакултурните стопанства е от ключова важност за тяхната икономическа ефективност, респективно тяхното функциониране. Доколкото територията е зависима от създадените работни места в сектора, публичният интерес предполага в рамките на ресурса по стратегията да се подкрепят част от тези стопанства. Ще бъдат подкрепени онези стопанства, които внедряват технологии, насочени към екологосъобразно използване на ресурсите, проекти които добавят стойност към продуктите от аквакултури, посредством внедряване на иновативни системи и подходи, основани на нови знания и сътрудничество.

Специфична цел 1.2. Създаване и модернизиране на преработвателни предприятия, които допринасят за намаляване натиска и въздействието върху околната среда.

Създаването и модернизиране на преработвателни предприятия е ключов фактор за осигуряването на конкурентоспособност на фермите за аквакултура. От интерес за бизнеса е постигането на такова равнище на конкурентоспособност, което да осигурява нормална възвращаемост на инвестициите. В рамките на Стратегията МИРГ преимуществено ще подкрепя онези проекти, които намаляват натиска върху околната среда, посредством ефективно управление на отпадъците, както и подобряване на безопасността, хигиената, здравеопазването и условията на труд в предприятията. Ще се подкрепят и проекти насочени към преработването на странични продукти и биологични аквакултури.

Реализацията на Стратегическа цел 2 **„Повишаване на заетостта и увеличаване привлекателността на рибарската територия“** ще осигури чрез две специфични цели, които фокусират интервенции извън сектора на аквакултурите, но оказват пряко или непряко влияние върху неговото развитие. Това са най-общо цели, свързани с насърчаване разнообразяването на икономически дейности от сектор „Рибарство“ към такива извън сектора, развитието на устойчив риболовен туризъм в Рибарската територия и нови възможности за заетост и повишаване качеството на живот на територията.

Специфична цел 2.1 Създаване или модернизиране на поне 3 туристически продукти и/или услуги, свързани с риболовен туризъм и рибарството, осигуряващи допълнителна заетост

Специфичната цел ще подкрепи развитието на рибарската територия, като атрактивна дестинация за риболовен туризъм в основно в р. Тунджа и яз. Жребчево, предлагаща ориентирани към потребителите туристически услуги с висока добавена стойност за територията. Риболовния туризъм трябва да насърчи туристическите посещения в РО и стане част от интегрирани в еко- туристически продукти. Този сегмент на туризма ще осигури

допълнителна заетост в местата за настаняване на територията, увеличи продължителността на престоя и в крайна сметка подкрепи местното икономическо развитие. Консумацията на рибни продукти трябва да се превърне в ключов елемент в туристическите продукти и услуги, предлагани на територията.

В този контекст основен териториален символ е Шарана. МИРГ ще търси да създаде, промотира и наложи „Шаранът от поречието на Тунджа” като специфичен, качествен и уникален продукт за цялата рибарска област.

В рамките на дейностите, които ще финансира и партньорствата които ще изгражда МИРГ ще се стреми да създава и утвърждава имидж на територията свързан с шаранопроизводството както и да създава обща вътрешна идентичност в територията базирана на този специфичен ресурс.

Специфична цел 2.2. Опазване и валоризиране на природно и културно наследство за устойчиво развитие на рибарската територия.

За постигане на специфичната цел, МИРГ ще подкрепи проекти и инициативи, насочени към повишаване на привлекателността на рибарския район, като място за живеене и бизнес, акцентирайки върху защитата на околната среда в района с цел запазване на неговата привлекателност, развитие на крайбрежните селища с рибарски дейности, съхраняване и развиване на местното природно и културно наследство и услуги по почистване и борба със замърсяването на околната среда.

Постигането на целите ще бъде осигурено посредством мерки: „Подкрепа за инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма, в полза на малки рибарски общности“ и „Защита на околната среда в рибарската територия, с цел запазване на тяхната привлекателност, обновяване и развитие на крайбрежните рибарски селища и съхранение и развитие на природното и културно наследство“

Прилагането на мерките в рамките на стратегическата дава възможност за диверсификация на дейностите в рибарския район, осигурява потенциал за създаване на заетост и възможности за укрепване на чувството за местна идентичност. МИРГ насърчава използването на възобновяеми енергийни източници за собствени нужди, с цел ефективно използване на ресурсите.

Реализацията на Стратегическа цел 3. „Повишаване на местния капацитет за управление на ресурсите на територията“ ще се реализира в периода на прилагане на СВОМР, чрез две специфични цели:

Специфична цел 3.1. Изграждане на компетентност (познания и умения) на представители на 20 ключови представители на основните заинтересовани групи на територията и

Специфична цел 3.2. Доизграждане на уменията на екипа на МИРГ за управление на местни политики за развитие.

Тези специфични цели ще се реализират основно чрез прилагане на мярката, свързана с придобиване на умения и управление на МИРГ, финансирайки обучения, информационни срещи и конференции, участие в мрежи за сътрудничество (национални и международни),

териториални анализи и проучвания, както и разходи свързани с управлението на МИРГ. Важна роля за постигането на специфичните цели ще имат и дейностите за сътрудничество, които МИРГ планира да реализира през програмния период.

Като резултат от прилагането на целите се очаква в края на програмния период територията да разполага с компетентни ключови представители на местните заинтересовани страни и екип, който ефективно се взаимодейства и взема адекватни решения в рамките на публично-частно партньорство и успешно изпълнява СВОМР.

Графичното представяне на стратегическата рамка на СВОМР на МИРГ Николаево- Гурково е показано по- долу.

Визия

Николаево - Гурково е икономически развиваща се, хомогенна вътрешнотериториална територия, специализирана в производство на шаран и водеща дестинация в България за риболов, основана на синергия между устойчиво използване на уникалните природни характеристики на територията, възстановяване и опазване на биоразнообразието на ихтиофауната във естествени и изкуствени водни екосистеми, производство и преработка на риба и рибни продукти с добавена стойност за сектора и рибарската област, свързаното с това развитие на риболовен туризъм с висока добавена стойност за територията

П1. Конкурентоспособно и устойчиво развитие на сектор „Рибарство и аквакултури“ на територията на МИРГ „Николаево-Гурково“.
Добавяне на стойност, създаване на работни места и насърчаване на иновациите на всички етапи от веригата за доставка на продукти от аквакултури.

П2. Диверсификация на икономическите дейности и насърчаване на предприемачеството в посока развитие на туризма и свързаната с това инфраструктура.

П 3. Общностно развитие и социална интеграция

П 4. Създаване на мрежи и партньорства

СЦ1. Повишаване конкурентоспособността на предприятията от сектора на аквакултурата на рибарската територия, при ефективно и екологосъобразно използване на ресурсите, основано на знания и нови технологии.

СЦ2. Повишаване на заетостта и увеличаване привлекателността на рибарската територия

СЦ3. Повишаване на местния капацитет за управление на ресурсите на територията

3.2 Принос към политиките на ЕС и подробна обосновка за постигането им:

- Възстановяване и устойчивост;
- Зелен преход;
- Цифров преход;
- Засилване на иновации за конкурентоспособност и устойчивост;
- Оптимална добавена стойност и прилагане на механизми за привличане на публична подкрепа;
- Декарбонизация;
- Инвестиции в синя икономика.

Текстово поле [до 15 000 символа]

Стратегията на МИРГ Николаево-Гурково е съобразена с хоризонталните приоритети на ЕС и активно допринася за постигането им по следните начини:

- **Възстановяване и устойчивост:** Стратегията цели икономическо възстановяване и устойчиво развитие на региона чрез диверсификация на дейността в сектора РиА, стимулиране на предприемачеството, инвестиции в модернизация на оборудване, оптимизация на веригите на стойността и подобряване на условията за живот чрез общностно развитие. Това ще създаде нови работни места, ще диверсифицира местната икономика и ще я направи по-устойчива на икономически шокове. Подкрепата за млади предприемачи ще допринесе за обновяването и развитието на територията.
- **Зелен преход:** Стратегията насърчава екологично устойчиви практики чрез фокус върху иновативни решения, устойчиво управление на ресурсите за справяне с климатичните промени, кръгова икономика и икономика на споделянето, инвестиции в модернизация, намаляване на въздействието върху околната среда и проекти за опазване на околната среда. Проектите за устойчиво управление на ресурсите и намаляване на замърсяването на сладководни системи ще допринесат за опазването на природните ресурси.
- **Цифров преход:** Стратегията ще предостави възможност за инвестиции в модернизация на процеси и услуги чрез дигитализация, цифрови технологии за повишаване на ефективността, прозрачността и достъпа до информация чрез модернизацията и оптимизацията на веригите на стойността и популяризирането на местните продукти и услуги.
- **Засилване на иновациите:** Стратегията подкрепя иновативни подходи, нови технологии и предприемачество чрез инвестиции в развитието на нови продукти, услуги и процеси, насърчаване на диверсификацията чрез иновативни решения и популяризиране на местните продукти. Планираните възможности за инвестиции в обучения и обмен на опит ще повишат конкурентоспособността на местните бизнес субекти.
- **Оптимална добавена стойност и механизми за привличане на публична подкрепа:** Стратегията цели увеличаване на добавената стойност на местни продукти и услуги,

развитие на междусекторно сътрудничество (например аквакултурите и туризма) и насърчаване на проекти за интегриран маркетинг. Подкрепата за местни инициативи ще привлече публична подкрепа.

- **Декарбонизация:** Стратегията ще допринесе за намаляване на въглеродния отпечатък чрез фокус върху инвестиции в екологично чисти технологии, модернизация, намаляване на въздействието върху околната среда и устойчиво управление на ресурси за справяне с климатичните промени.
- **Инвестиции в синята икономика:** Стратегията стимулира устойчивото развитие на сектор аквакултури чрез диверсификация на дейностите, инвестиции в модернизация, общностно развитие и развитие на мрежи за партньорство.

IV. Списък на видовете дейности и на техния очакван принос към целите на стратегията, на подхода ВОМР съгласно ПМДРА и политиките на ЕС (видове дейности; допустими кандидати, операции (проекти) и групи разходи, критерии за подбор, интензитет на помощта, индикатори, териториално разпределение и видовете дейности и тяхното в дългосрочен план)

Текстово поле [до 30 000 символа]
Препоръчителният брой видове дейности е 5 бр.]

Избраните в стратегията за ВОМР мерки, съответстват на идентифицираните в проучванията и анализите на територията нужди.

Дейност: Инициативи за разнообразяване на дейността в сектор Рибарство и аквакултури, стимулиране на предприемачеството на територията

Цел: Насърчаване икономическата диверсификация и създаване на условия за стартиране на бизнес в синята икономика. Ще се изпълняват дейности за разнообразяване на развитието на местния бизнес в и извън сектор рибарство, аквакултури и преработка и интегрирането му в останалите икономически сектори на територията, вкл. инвестиции в нови продукти, услуги или методи, различни форми на туризъм и туристически продукти. Насърчаване на диверсификацията чрез допълващи дейности, които съответстват на принципите на опазване на околната среда и внедряване иновативни решения, кръгова икономика и/или икономика на споделянето и изграждане на партньорства. Подкрепа на инициативи за създаване на работни места и намаляване на безработицата. Засилване на предприемаческите усилия, включително младежкото и женското предприемачество за привличане на млади хора и жени в секторите от синята икономика и обновяване на територията.

Обхват: Интервенцията се прилага на цялата територия на МИРГ

Допустим кандидат: Юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, които осъществяват дейност в синята икономика или стартират дейност в синята

икономика.

Допустими операции/дейности: Всички проектни предложения трябва да отговарят на целите на интервенцията и на СВОМР на МИРГ като могат да бъдат следните:

- Подкрепа за създаване на нови бизнеси за развитие на устойчиви продукти и услуги свързани с и допълващи синята икономика на територията.
- Подкрепа за внедряване принципите на кръгова икономика.
- Разработване на иновативни туристически атракции и услуги от представители на секторите от синята икономика на територията.
- Диверсификация на съществуващи бизнеси чрез внедряване на нови технологични процеси за оптимизация и добавена стойност на продуктите от аквакултури.
- Развитие на нови продукти, услуги или процеси, свързани със синята икономика на територията, които да допълват дейността на кандидата.
- Подкрепа за младежко предприемачество вкл. чрез инвестиции в обучения и менторски програми за млади предприемачи.
- Подкрепа за проекти за междусекторно сътрудничество и развитие на икономика на споделянето, създаване на мрежи за споделяне на ресурси между местните бизнеси, развитие на кооперации.
- Други проекти за развитие, отговарящи на целите на интервенцията и на СВОМР, които увеличават рентабилността и устойчивостта на промени на дружеството, за които кандидатът предоставя обосновка.

Допустими разходи: 1) СМР ; 2) Оборудване, машини и софтуер 3) Външни експерти и услуги

Финансови параметри за проектите:

Максимален размер на БФП е **100 000,00** лв.

Общ бюджет по интервенцията е в размер на **650 000.00** лв

Интензитет: Финансовата помощ е в размер до 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, а за проекти в подкрепа за устойчиви аквакултури, осъществявани от МСП: 60%

Критерий за подбор:

№	Критерии за избор	Точкуване
1	Проектът е с кандидат до 35г. и/или жена.	20
2	Предвидени са дейности/инвестиции в екологични цели.	10
3	Проектът създава работни места - максимален брой 20	20
3.1	- до 2 работни места включително	10
3.2	- над 2 работни места.	20
4	Проектът запазва работни места	
4.1	-до 5 работни места включително	10
4.2	-над 5 работни места	20
5	Проектът е икономически жизнеспособен и кандидата има капацитет да го изпълни	10
6	Проектът включва въвеждане на иновация/нови продукти, услуги, процеси, бизнес модели или методи.	10

7	Предвидени инвестиции за връзки и сътрудничество между сектори.	10
	Общо	100

Индикатори:

<i>Код</i>	Име	Целева стойност	мерна единица
SPS-01	Брой проекти за диверсификация	4	брой
CR06	Създадени работни места	4	брой
CR07	Запазени работни места	4	брой
SPS-02	Подкрепени жени/младежи	2	брой
SPS-03	Размер на инвестиции за връзки и сътрудничество между сектори	11 000	лева
SPS-10	Размер на инвестиции в екологични цели	55 000	лева
SPS-14	Въведени иновации (брой нови продукти, услуги, процеси, бизнес модели или методи)	2	брой
SPS-17	Субекти, подобряващи ефективността на ресурсите	2	брой

Въздействие в дългосрочен план: Разнообразяването на икономическите дейности в региона ще укрепи икономиката срещу шокове и кризи. Бизнесът ще може по-добре да реагира на промените в търсенето, намалявайки зависимостта от един сектор. Проектите за нови бизнеси и разширяване на съществуващите ще генерират работни места и ще намалят безработицата. Включването на млади хора и жени ще допринесе за социалната интеграция и равнопоставеност. Подкрепата за иновации и нови технологии ще направи местните бизнеси по-конкурентоспособни, подобрявайки качеството на продуктите и услугите. Екологичните инвестиции и кръговата икономика ще опазят природните ресурси и ще подобрят екологичното състояние на региона.

Успешните проекти ще привлекат допълнителни инвестиции от частния сектор, стимулирайки местната икономика.

Дейност: Инвестиции в иновации и оптимизиране веригите на стойността

Цел: Основната цел на мярката е да се повиши конкурентоспособността на местните икономически субекти, с акцент върху възраждането на рибарските общности и развитието на конкурентен сектор на аквакултурите. Чрез инвестиции в развитие и подобряване на продукти, услуги и процеси, мярката предвижда обновяване на оборудването, технологична модернизация и подобряване на материалната база. Това ще доведе до внедряване на иновации и устойчивост в сектора на рибарството и аквакултурите, като се увеличава добавената стойност на продуктите чрез оптимизация на веригите на доставки и ефективно управление на

ресурсите. Допълнителни усилия ще бъдат насочени към намаляване на екологичното въздействие, в съответствие с принципите на кръговата икономика. Предвиждат се също инвестиции за подобряване на условията на труд и квалификацията на работниците. Подкрепата за разработка и реализиране на маркетингови кампании, обмен на опит и участие в събития ще подпомогне популяризирането на местните риболовни и аквакултурни продукти, с цел достигане до нови пазари и осигуряване на растеж и нови работни места.

Интензитет: Финансовата помощ е в размер до 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, а за проекти в подкрепа за устойчиви аквакултури, осъществявани от МСП: 60%

Допустими кандидати: Юридически лица, регистрирани по Търговския закон или закона за кооперациите.

Операции/дейности:

Всички проектни предложения трябва да отговарят на целите на интервенцията и на СВОМР на МИРГ като могат да бъдат следните:

1. Обновяване и модернизация на материалната база:
 - Закупуване и внедряване на ново оборудване за повишаване ефективността вкл. и за намаляване въглеродния отпечатък, кръгова икономика, устойчиво управление на ресурси.
 - Инвестиции в подобряване условията на труд на заетите.
 - Внедряване на дигитални решения за управление на бизнес процеси.
2. Достигане до нови пазари вкл. чрез маркетинг и популяризиране на местните продукти.
3. Повишаване на квалификацията на заетите чрез обучения и образование.
4. Оптимизация на веригата за доставки:
 - Подкрепа за разработване на нови методи за логистика и дистрибуция на продукти от риболов и аквакултури.
5. Други проекти за развитие, отговарящи на целите на интервенцията и на СВОМР, които увеличават рентабилността и устойчивостта на промени на дружеството, за които кандидатът предоставя обосновка.

Допустими разходи: 1) СМР ; 2) Оборудване, машини и софтуер 3) Външни експерти и услуги

Финансови параметри за проектите:

Общ бюджет по интервенцията е в размер на **500 275.00 лв.**

Максимален размер на БФП левовата равностойност на **100 000.00 лв.**

Максималният размер на един проект не може да надхвърля **200 000.00 лв.**

Интензитет: Финансовата помощ е в размер до 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, а за проекти в подкрепа за устойчиви аквакултури, осъществявани от МСП: 60%

Критерий за подбор:

№	Критерии за избор	Точкуване
1	Проектът е с кандидат до 35г. и/или жена	20
2	Предвидени са дейности/инвестиции в екологични цели	10
3	Проектът създава работни места - <i>максимален брой 20</i>	
3.1	Проекта създава до 2 работни места	10
3.2	Проекта създава над 2 работни места	20
4	Проекта запазва работни места	
4.1	Проекта запазва до 3 работни места	10
5	Проекта запазва над 4 работни места	20
6	Проектът включва въвеждане на иновация/нови продукти, услуги, процеси, бизнес модели или методи.	10
7	Проектът включва дейности за междусекторно сътрудничество.	10
8	Проектът допринася за социално включване и/или интеграция на уязвими групи на територията.	10
Общо		100

Индикатори:

Код	Име	Целева стойност	мерна единица
SPS-04	Действия за подобряване на изграждането на капацитет	1	брой
CR06	Създадени работни места	5	брой
CR07	Запазени работни места	6	брой
SPS-02	Подкрепени жени/младежи	2	брой
SPS-03	Размер на инвестиции за връзки и сътрудничество между сектори	10 000	лева

SPS-10	Размер на инвестиции в екологични цели	55 000	лева
SPS-14	Въведени иновации (брой нови продукти, услуги, процеси, бизнес модели или методи)	3	брой
SPS-17	Субекти, подобряващи ефективността на ресурсите	3	брой
CR11	Субекти, повишаващи социалната устойчивост:	1	брой

Въздействие в дългосрочен план: Интервенцията ще доведе до значително подобряване на конкурентоспособността на местните икономически субекти, което ще стимулира устойчивото развитие на рибарските общности. Инвестициите в иновации и технологична модернизация ще повишат ефективността на производствените процеси и ще намалят екологичния отпечатък на сектора. Създаването и запазването на работни места ще подобри икономическата стабилност и жизнения стандарт на местното население. Междусекторното сътрудничество и обменът на опит ще укрепят общността и ще осигурят устойчив растеж на сектора на аквакултурите.

Дейност: Инициативи за общностно развитие

Цел: Създаване на възможности за изпълнение на разнообразни дейности за подобряване условията на живот в територията за задържане на младежи, включително инвестиции за работа в мрежа, развитие на дребномащабна инфраструктура, насочени към популяризиране на културните ценности, развитие на уникалните природни дадености на територията, свързани със сектор рибарство и аквакултури, вкл. подпомагане на развитието на алтернативни форми на туризъм (СПА, еко, риболовен, нишов или друг). С дейностите не само ще се стимулира общественото участие и осведоменост относно сектор РиА, но и ще се създадат устойчиви общности, способни да съчетават икономическите си интереси с опазването на околната среда и културното наследство.

Допустими кандидати: Общини Николаево, Гурково; ЮЛНЦ, читалища със седалище в територията на МИРГ;

Операции/дейности:

Всички проектни предложения трябва да отговарят на целите на интервенцията и на СВОМР на МИРГ, като могат да бъдат следните :

Реализиране на проекти за намаляване на замърсяването на сладководните системи, устойчиво управление на ресурси и подобряване качеството на водите.

- Организиране на кампании за почистване на природни обекти и водни ресурси.

- Провеждане на образователни програми за устойчиво използване на природните ресурси. Поддръжка и възстановяване на хабитати и природни зони.
- Реализиране на кампании за намаляване на замърсяването на водоемите.

Подобряване на дребномащабна инфраструктура, свързана с водните обекти, включително инвестиции в еко-пътеки, любителски/спортен риболов и водни спортове, в унисон с опазването на околната среда, с цел повишаване на качеството на живот и задържане на младежи в района.

- Дигитализация и цифровизация на услуги и продукти в обществена полза, свързани със синята икономика на територията.
- Реновиране и изграждане на местни обществени пространства и атракции, свързани с рибарската култура.
- Подкрепа за изграждане и обновяване на центрове за младежки дейности, културни събития и екологично образование и за популяризиране на традиционни занаяти и местна култура, свързана със синята икономика.
- Разработване на програми, насочени към интеграцията на уязвими групи, жени и младежи в местните инициативи.
- Провеждане на проекти за популяризиране на местното материално и нематериално културно наследство, свързано с рибарството с дейности, които да укрепят местната идентичност.
- Реставрация на паметници на културата и изграждане на прилежаща инфраструктура.
- Организиране на фестивали и събития, свързани с рибарството и културата на територията.
- Разработване на музейни експозиции и интерактивни центрове за местната култура, свързана със синята икономика.
- Създаване на мрежи и партньорства между отделните сектори на територията и извън нея за споделяне на опит и ресурси, както и подкрепа за сътрудничество между различни заинтересовани страни.
- Инициативи и мероприятия за задържане на млади хора в района чрез инвестиции в спорт и развитие и популяризиране на местни атракции.

Допустими разходи: 1) СМР ; 2) Оборудване, машини и софтуер 3) Външни експерти и услуги
Общ бюджет по интервенцията **900 000,00 лв.**

Размер на финансовата помощ:

Максимален размер на БФП **390 000,00 лв.**

Максималният размер на един проект не може да надхвърля **390 000,00 лв.**

Интензитет на финансовата помощ: Финансовата помощ е в размер до 90 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Критерий за подбор:

№	Критерии за избор	Точкуване
1	Проектът допринася за социално включване и/или интеграция на уязвими групи на територията.	20
2	Предвидени са дейности/инвестиции в екологични цели	10
3	Проектът създава работни места - максимален брой 30	
3.1	Проекта създава до 2 работни места	10
3.2	Проекта създава 3 до 5 работни места вкл.	20
3.3	Проектът създава над 6 работни места	30
4	Проектът запазва работни места	
4.1	Проектът запазва до 5 работни места вкл.	10
4.2	Проектът запазва над 5 работни места	20
5	Проектът включва дейности за междусекторно сътрудничество.	20
	Общо	100

Индикатори:

Код	Име	Целева стойност	мерна единица
SPS-04	Действия за подобряване на изграждането на капацитет	1	брой
CR06	Създадени работни места	4	брой
CR07	Запазени работни места	7	брой
CR11	Субекти, повишаващи социалната устойчивост:	1	брой
SPS-03	Размер на инвестиции за връзки и сътрудничество между сектори	90 000	лева
CR11-SPS	Размер на инвестиции в социални дейности	76 000	лева
SPS-10	Размер на инвестиции в екологични цели	55 000	лева

Въздействие в дългосрочен план: Създаването на работни места и инвестиции в инфраструктура могат да доведат до икономически растеж в региона. Устойчивото управление на ресурси и развитие на алтернативни форми на туризъм (като еко- и риболовен туризъм) могат да привлекат нови посетители и инвестиции. Инициативите, насочени към социално включване и интеграция на уязвими групи, както и проектите, насочени към задържане на младежи, могат да подобрят социалната среда в общността. Дейности, свързани с опазването на околната среда, ще имат дългосрочно позитивно въздействие върху екосистемите. Проектите, насочени към популяризиране на местната култура и рибарската традиция, могат да укрепят местната идентичност и да привлекат инвестиции на територията.

Дейност: Развитие на мрежи за партньорство на МИРГ

Цел: Укрепване на местната общност чрез изграждане на устойчиви мрежи за партньорство, обмен на опит и знания, и развитие на интегрирана стратегии в областта на рибарството и аквакултурите на територията.

Интензитет: Финансовата помощ е в размер до 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Общ бюджет по интервенцията е **150 000,00 лв.**

Размер на финансовата помощ:

Максимален размер на БФП **50 000,00 лв.**

Максималният размер на един проект не може да надхвърля **100 000,00 лв.**

Допустим кандидат: МИРГ Николаево - Гурково

Операции/дейности:

- Обмен на добри практики- организиране на обмени с други МИГ/МИРГ от страната и чужбина за проучване на успешни инициативи, и съвместни проекти.
- Развитие на интегриран маркетинг на територията: Създаване на стратегически програми за интегриран маркетинг, които да популяризират продукти и услуги от територията на Местната инициативна рибарска група (МИРГ). Това включва използването на различни канали за комуникация и дейности за увеличаване на разпознаваемостта на района и привличане на младежи и туристи.
- Изграждане на капацитет: Организиране на обучения за развитие на нови умения, включително в областта на маркетинга, дигитализацията и управление на процеси и ресурси, с акцент на това как местните предприемачи могат да предлагат уникални и устойчиви продукти, свързани с рибарството и аквакултурите.
- Укрепване на общностите: Подкрепа на местните общности, свързани с рибарството и аквакултурите, чрез активна ангажираност в местното развитие и управление на ресурсите.
- Повишаване на екологичната осведоменост: Инициативи за информираност на широката общественост относно проблемите на околната среда, като предлагане на устойчиви практики и нови възможности за райони, зависими от сектор РиА.
- Подкрепа на местни инициативи: Инициране и подпомагане на дейността на местни рибарски кооперативи, младежки и женски клубове с цел активизиране на социалната структура в общността вкл. за съвместно управление и/или мониторинг на защитени зони и територии.
- Участие в международни мрежи: Присъединяване към международни мрежи за обмен на опит и ресурси, което ще позволи адаптиране на най-добри практики и подходи.
- Организиране на фестивали или събития в сътрудничество: Създаване на платформи за представяне на местни продукти и култура, които да привлекат туристи и да увеличат видимостта на територията.

Допустими разходи: 1) СМР ; 2) Оборудване, машини и софтуер 3) Външни експерти и услуги 4) Разходи за пътни и командировки.

Критерий за подбор:

№	Критерии за избор	Точкуване
1	Проектното предложение е със социална насоченост	20
2	Проектното предложение води до устойчивост на резултатите	10
3	Проектното предложение е за сътрудничество между сектори	15
4	Проектното предложение е за сътрудничество между МИГ/МИРГ в страната и/или страни от ЕС/ или други сходни структури	20
5	Проектното предложение е за повишаване на капацитета на МИРГ	20
4	Качество на партньорството	
4.1	Поне един партньор има опит в проекти за сътрудничество	15
4.2	Партньорите са изпълнявали/изпълняват СВОМР	10
4.3	Партньорите са изпълнявали проекти финансирани от ЕС	5
	Общо	100

Индикатори:

Код	Име	Целева стойност	мерна единица
CR08	Брой ползващи се лица	120	брой
SPS-04	Действия за подобряване на изграждането на капацитет	6	брой
CR13	Дейности по сътрудничество между заинтересованите страни	2	брой
SPS-03	Размер на инвестиции за връзки и сътрудничество между сектори	40 000	лева
CR11-SPS	Размер на инвестиции в социални дейности	20 000	лева
CR11	Субекти, повишаващи социалната устойчивост:	1	брой

Въздействие в дългосрочен план: Мярката за развитие на мрежи за партньорство на МИРГ ще доведе до укрепване на местната общност чрез повишаване на социалната устойчивост, икономическата интеграция и увеличаване възможностите на секторите рибарство и аквакултури. Увеличаването на опита ще спомогне за внедряване на успешни практики и стратегии на местно ниво, вкл. за интегриран маркетинг, което ще увеличи видимостта на региона и ще привлече нови инвестиции. Освен това, обученията и обмен на ноу-хау сред местните лидери ще стимулира иновации и устойчиво развитие в общността.

V. Подробно описание на уредбата за управление на МИРГ, методологията за оценка на проектните предложения по стратегията за ВОМР на МИРГ. Описват се подробно стъпките, критериите и контролите в процеса на оценка.

Текстово поле [до 20 000 символа]

Управление на МИРГ

Управлението на МИРГ „Николаево-Гурково“ се осъществява от:

Колективния върховния орган на Сдружението - Общо събрание (ОС);

Управителен орган- Управителен съвет (УС);

Общото събрание е върховен орган за управление на Сдружението и се състои от всички негови редовни членове. Представителите на частния и гражданския сектори, включително от областта на риболова, аквакултурата, маркетинга и преработката на продукти от риболов и аквакултура, трябва да съставляват поне 51 % от членовете на върховния колективен орган.

Общото събрание:

1. Изменя и допълва Устава;
2. Взема решения относно дължимостта и размера на годишния членски внос или на имуществените вноски и определя начина на събирането му по предложение на УС;
3. Приема реда и правилата за извършване на общественоразположна дейност и други вътрешни актове;
4. Приема нови членове на Сдружението, освобождава членовете на Сдружението, подали молба за доброволно прекратяване на членството, взема решения за изключване на членове по предложение на УС или на член на Сдружението;
5. Определя броя и членовете на УС, броя и членовете на КС, избира и освобождава същите, избира и освобождава Председателя на УС измежду неговите членове, избира и освобождава Председателя на КС на Сдружението;
6. По предложение на УС приема годишен бюджет на Сдружението, приема годишните отчети на УС и КС за дейността им и годишния баланс на Сдружението;
7. Избира одитор и приема неговия доклад;
8. Взема решение за създаване на помощни органи на Сдружението;
9. Взема решения за преустройство, сливане с други сдружения с нестопанска цел или за прекратяването на Сдружението;
10. При прекратяване на Сдружението взема решение за начина за разпределянето на останалото след удовлетворяването на кредиторите имущество;
11. Взема решения за учредяване и участие в търговски дружества или юридически лица с нестопанска цел, за откриване и закриване на клонове по предложение на УС;
12. Отменя решенията на другите органи на Сдружението, които противоречат на закона, Устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на Сдружението;
13. Разглежда и решава жалби против решенията на Управителния съвет след разглеждане и

по предложение на Контролния съвет;

14. Във връзка с прилагането на СВОМР, Общото събрание взема решения за одобрение или отхвърляне на проектни предложения по предварително решение на УС.

Управителният съвет е колективен управителен орган за управление на Сдружението.

УС се състои от 5 физически и/или юридически лица, които са членове на Сдружението и се избират за срок от 5 години, без ограничения в мандата.

Управителният съвет:

1. Представява Сдружението чрез Председателя;
2. Ръководи дейността на Сдружението между две Общи събрания;
3. Организира и осигурява изпълнението на решенията на ОС;
4. Разработва план за дейността и бюджета на Сдружението и ги предлага за гласуване от Общото събрание;
5. Подготвя проекти за решения на Общото събрание;
6. Подготвя проекти за вътрешно-устройствени актове на Сдружението;
7. Осигурява и се разпорежда с имуществото и финансовите средства на Сдружението;
8. Ръководи и контролира дейността на обслужващите звена към Сдружението;
9. Отчита се за дейността си пред Общото събрание;
10. Изготвя предложения за формиране на парични фондове на Сдружението;
11. Определя реда и организира провеждането на дейността на Сдружението и носи отговорност за това;
12. Определя щатното разписание на Сдружението;
13. Внася в ОС молбите за членство и прекратяване на членство в Сдружението;

Управителният съвет има и следните специфични функции:

1. Приема дългосрочен план за организационното развитие на Сдружението, актуализира го ежегодно или при всяко подписване и/или преподписване на договор с финансиращи институции, ако е необходимо;
2. УС управлява бюджета на Сдружението чрез организиране на конкурси на база на приетата стратегия на Сдружението и съобразени с изискванията на финансиращата организация/институция;
3. Избира представители на Сдружението в национални и европейски мрежи;
4. Избира управител на МИРГ и определя щатния състав;
5. Приема правила за работата си;
6. Одобрява проекти за изпълнение на СВОМР

Председателят на УС:

1. Представява Сдружението пред трети лица, пред държавните органи, обществените организации и други физически и юридически лица в страната и чужбина;

2. Подготвя и предлага проекти за решения на УС;
3. Свиква и ръководи заседанията на Управителния съвет;
4. Отчита се за дейността си пред Управителния съвет;
5. След одобрение на щатното разписание от УС, назначава, освобождава и упражнява дисциплинарна власт по отношение оперативната дейност на Управителя на Сдружението;
6. Подписва договори за финансиране на проекти от страна на Сдружението с бенефициенти от местните общности по правилата и разпоредбите на финансиращи организации;

Описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.

Изпълнителният директор на МИРГ има следните правомощия:

1. Представява Сдружението в страната и чужбина, включително пред: държавни органи, институции и учреждения, местни органи на власт и управление, обществени организации, финансови институции, данъчни органи, митнически органи, органи на НОИ, на НЗОК и трети лица;
2. Изпълнителният директор управлява програмната и финансовата дейност на Сдружението съобразно Устава, вътрешните правила и решенията на Управителния съвет;
3. Подготвя и внася в УС проекти за стратегия и бюджет, включително по подхода BOMR; Предлага на УС вътрешните правила за работа на Сдружението и промени в тях;
5. Определя длъжностните характеристики, техническите задания и щатното разписание на служителите, експертите и другите сътрудници на Сдружението;
6. Предлага на УС за назначаване и освобождаване лица от щатния и нещатния състав на Сдружението и определя възнагражденията им;
7. Извършва и одобрява текущите разходи за дейността на Сдружението;
8. Сключва допустимите от закона договори, съгласно целите и дейността на Сдружението;
9. Изпълнява решенията на УС и Общото събрание;
10. Води книгите на Сдружението, книга на протоколите и книга на даренията и завещанията;
11. Изготвя и представя на Управителния съвет проект на годишен отчет за дейността и финансов отчет на Сдружението и годишен отчет за дейността си;
12. Оказва съдействие на организациите, извършващи преглед на дейността на Сдружението;
13. Веднъж годишно осигурява извършването на проверка на дейността на Сдружението от лицензиран експерт-счетоводител, когато го изисква закона или по решение на УС;
14. Изготвя доклад за дейността на Сдружението в съответствие с чл. 40, ал.2 от ЗЮЛНЦ и публикува информация за дейността на Сдружението и осигурява вписването в централния регистър;
15. Участва в работата на УС с право на съвещателен глас;
16. За дейността си Изпълнителният директор се отчита пред Управителния съвет и Общото събрание на всеки шест месеца.

Изпълнителният директор отговаря на следните изисквания:

1. Завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“;
2. Общ професионален стаж най-малко 5 години;
3. Наличие на управленски опит най-малко една година;
4. Опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори.

Изпълнителният директор се избира и назначава от УС и може и да не е член на МИРГ.

Експертът по прилагане на СВОМР:

1. Оказва методическа помощ при прилагането на СВОМР;
 2. Консултира потенциалните бенефициенти по СВОМР;
 3. Подготвя и организира задачите на МИРГ по предоставянето на информация на потенциалните и одобрените получатели на подпомагане по СМР;
 4. Изпълнява дейности свързани с наблюдение на изпълнението на проектите на бенефициентите;
 5. Изпълнява задачи възложени му от изпълнителния директор
1. Завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“;
 2. Общ професионален стаж най-малко две години.

Служителите на МИРГ не могат да са членове на колективния управителен орган на МИРГ и да са свързани лица с членовете на колективния управителен орган на МИРГ.

Методология за оценка на проекти

При изпълнението на стратегията, МИРГ се задължава да спазва всички установени нормативни изисквания съгласно националното и европейско законодателство, изискванията на ПМДРА 2021-2027, както и на приложимите регламенти на ЕС. Правилата и функциите в управлението на СВОМР се базират на разбирането, че е необходимо да се инвестират усилия както в управлението и администрирането на процеса по набиране на проекти, така и в дейности за повишаване на капацитета и повишаване на активността на членове на територията. МИРГ ще се стреми да осигурява в максимална степен необходимата методическа помощ, подкрепа и експертиза за планирането и подготовката на допустими за финансиране дейности, допринасящи за постигането за заложените от МИРГ цели в СВОМР. Прилагането на Стратегията включва изпълнението на множество процедури. Решенията за стартиране на процедури по изпълнение на СВОМР се вземат от УС, съгласно Устава на Сдружението, като преди това екипа на МИРГ прави следното:

- Разработва Условието за кандидатстване и Условия за изпълнение по всяка мярка от своята стратегия за ВОМР по реда на Глава трета, раздел I на ЗУСЕФСУ. Изготвените проект на насоки за кандидатстване /Условия за кандидатстване и условия за

изпълнение/ ги предоставя на управляващия орган за съгласуване. УС утвърждава насоките за кандидатстване, при спазване на указанията на управляващия орган.

- Публикува проекта на насоки на страницата на МИРГ и в ИСУН 2020, за обществено обсъждане за срок от 14 дни, след което екипа на МИРГ създава нова процедура в ИСУН за съответната мярка или мерки и в съответствие с графика за прием публикува обява с краен срок/срокове за набиране на проекти по съответните мерки от СВОМР.
- Представя не по-късно от 1-ви октомври на предходната година на УО на ПМДРА индикативната годишна работна програма за съгласуване. Публикува на електронната си страница на МИРГ одобрения годишен индикативен график за всяка следващата календарна година;
- Уведомява, управляващия орган на ПМДРА, незабавно след настъпването на обстоятелство от значение за изпълнението на договора или при затруднения за изпълнение на целите на стратегията и предлага мерки за преодоляването им.
- Оказва на необходимото съдействие на бенефициентите във връзка със законосъобразното и правилно изпълнение на проектите, съобразно договорните му задължения, произтичащи от административните договори.
- За оценката и класирането на проекти прилага на методологията и критериите за избор на проекти, т.е. извършва оценка за съответствие с конкретната стратегия на постъпилите по конкретна мярка проектни предложения. МИРГ е длъжен да определи недискриминационна и прозрачна процедура за подбор и критерии за подбор на операции, които избягват конфликта на интереси, и гарантират, че поне 50 % от гласовете при решения за подбор са от партньори извън публичния сектор, като се предвижда възможност за обжалване на взетите решения за подбор и се позволява подбор чрез писмена процедура.
- МИРГ извършва цялостна оценка на проектите в съответствие с одобрената процедура за административно съответствие и техническа и финансова оценка, както и за съответствие с конкретната стратегия от МИРГ в срок до 30 работни дни от изтичане на крайния срок по обявената процедура. Извършва на мониторинг на изпълнението на проектите по стратегията за ВОМР, които стъпки са описани в методологията за мониторинг на СВОМР..
- Предоставя на УО за одобрение на всички документи свързани с проведената процедура по оценка и класиране за одобрение, УО в срок до 2 месеца УО се произнася за одобрение на или връща процедурата за ново разглеждане. Ако бъде одобрена процедурата от УО, се пристъпва към подписване на до тристранен договор, между МИРГ, Бенефициента и ръководителя на УО.
- За целите на набиране на кандидати по стратегията информира местната общност за дейностите по стратегията за ВОМР и оповестява публично информация за срещи, информационни събития, обучения и семинари.
- Популяризира възможностите за кандидатстване и разработване на проектни предложения – обявяване на сайта на МИРГ, публикуване в местен медиум, социални медиуми и др.изградени канали на МИРГ;
- След откриване на процедура за подбор на проектни предложения МИРГ може да променя обявените документи в частта, определящи условията за кандидатстване при

условията на чл.26, ал.7 от ЗУСЕФСУ.

- Изготвя доклади, анализи, отчети, справки и други във връзка с изпълнението на стратегията
- При противоречие на текстове от стратегията за ВОМР с актове от приложимото европейско или национално право, се прилагат съответно разпоредбите на европейското и националното право;
- За изпълнение на проект по СВОМР на МИРГ бенефициент, който е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки /ЗОП/, възлага изпълнението на дейности по проекта при спазване на съответната процедура, съответно когато бенефициент на БФП не е възложител по смисъла на ЗОП възлага изпълнението на дейности по проекта при спазване на Постановление №23 от 2023г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление. При необходимост ще се разработват и прилагат и други процедури необходими за прилагането и изпълнението на СВОМР. Екипът на МИРГ във връзка с подготовката на приеми ще разработва и представя за одобрение пред УС следните стандартни формуляри и документи:
- Индикативна годишна работна програма за подготовка и финансиране на проекти
- Покана за набиране на проекти
- Правила за оценка
- Формуляр за проверка за административно съответствие и допустимост на проектите
- Формуляр за техническа и финансова оценка и класиране на проектите
- Протокол за класиране
- Уведомление за класиране
- Договор за финансово подпомагане
- Таблица за оценка на напредъка на проект
- Протокол от проверка на място
- Списък на външните експерти избрани за оценители към МИРГ

VI. Обосновка как видовете дейности на стратегията допринасят за посрещане на изведените потребности от SWOT анализа.

Текстово поле [до 20 000 символа]

Основните предизвикателства, които ще бъдат посрещнати с прилагане на подхода Водено от общността местно развитие в програмен период 2021-2027 г. засягат необходимостта от създаване на заетост и използване на местния потенциал за растеж, като се цели подобряване качеството на живот и доходите на местното население.

На база на **SWOT** анализа и в контекста на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури за ВОМР, няколко сфери се обособяват като приоритетни за въздействие на територията на МИРГ „Николаево – Гурково“, това са:

- рибарство и аквакултури,
- хранително-вкусова промишленост,
- търговия, туризъм,
- опазване на околната среда,
- междуинституционално партньорство.

Всички те имат нужда от инвестиции за различни цели: модернизация, внедряване на иновации, стартиране на нови бизнес начинания, подобряване на знания и умения, като тези под-цели могат да се групират в обща цел за постигане на икономически напредък на територията, който от своя страна неминуемо ще доведе до подобряване на средата и качеството на живот.

Стратегията на МИРГ, подпомага осъществяването на основните цели и приоритети на ЕС за периода 2021-2027 г. и принципите на ОПОР, насочени към жизнеспособност, конкурентоспособност и екологична устойчивост в секторите на рибарството и аквакултурите и насърчаване на социалното сближаване и заетостта в зависими от рибарството общности. По този начин тя подкрепя постигането на целите на стратегията „Европа 2020“:

- Интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- Устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- Приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високо равнище на заетост, икономическо, социално и териториално сближаване.

СВОМР, подкрепя напълно постигането на основната цел на България по ЕФМДРА за аквакултурите, която цели да подобри икономическата жизнеспособност на предприятията, да гарантира безопасността на храните и благосъстоянието.

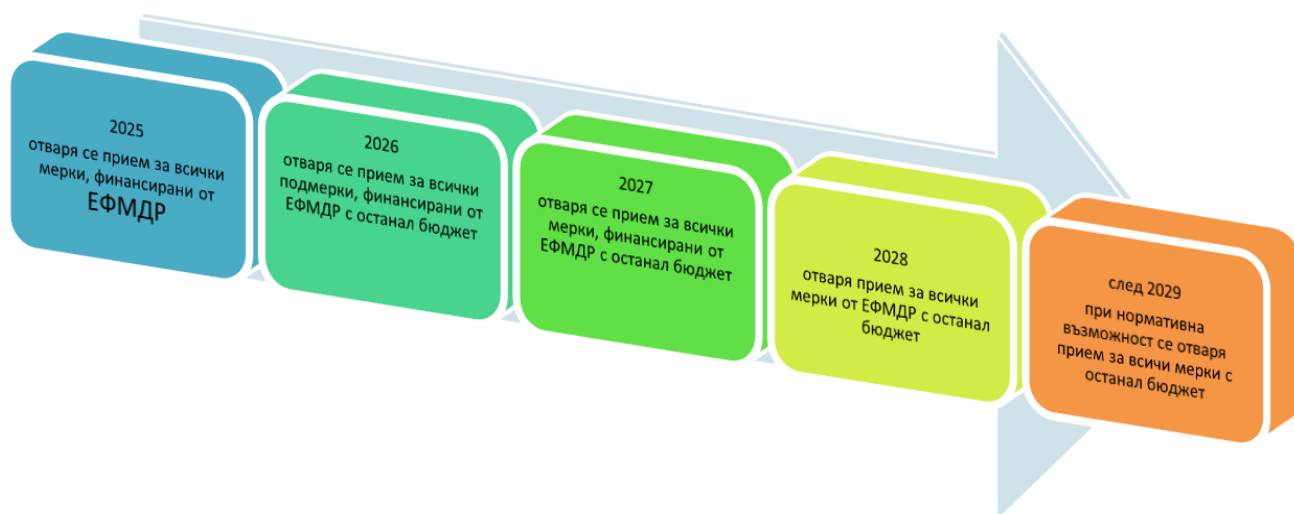
VII. Финансов план на стратегията (финансова обосновка на бюджета и обосновка за разходването на средствата по видове дейности и по години).

СВОМР ще се финансира от ЕФМДРА (вкл. и национално съфинансиране) и частни източници на финансов ресурс. Общият бюджет на Стратегията, възлиза на 2 933 700 лева. В този бюджет се включват и до 25% средства за Текущи разходи и популяризиране на Стратегията.

Финансови рискове.

Финансовите рискове, които следва да бъдат отчетени на етапа на разработване на Стратегията са свързани с евентуална финансова криза, вследствие на военни конфликти или пандемична обстановка, която би затруднила нормалните парични потоци на предприятията в сектора. Доколкото икономическият цикъл в настоящият период е „нагоре“ то този риск е малко вероятен. Друг риск е свързан с намаляване на нетните приходи от продажби в следствие на намаляване на производствените обеми или драстична промяна в цената на аквакултурата. Доколкото през последните десет години цената на едро не търпи промяна то не може да се очаква че тя ще падне, напротив, очаква се да бъде повишена. В този смисъл, рискът не е реалистичен при запазване на обемите на продажби за които няма основание да мислим, че ще намаляят.

Индикативен план график за отваряне на мерките от СВМОР

Анализ на бюджета

Анализът на бюджета по стратегически цели на бюджета, показва сравнително равномерно разпределение на ресурсите по двете основни стратегически цели (СЦ1 и СЦ2). Делът на средствата по третата цел, която е свързана с управление и изграждане на капацитет е лимитиран от условията на процедурата. Делът на безвъзмездната финансова помощ е с най-висок дял в СЦ 2, която е фокусирана върху инфраструктура за по-широко публично ползване, което е оправдано с оглед на социалната справедливост и разпределянето на ползите върху широк кръг от местните заинтересовани групи.

Индикативен финансов план на Стратегията по мерки и източници

Разпределението на финансовите ресурси е планирано да обезпечи изпълнението на стратегическата рамка на плановия документ в периода на неговото прилагане.

Таблица А – Финансов план по видове дейности (в лева) по години.

Във финансовия план се описват видовете дейности по стратегията и текущите разходи и популяризиране. Стойността на текущите разходи и популяризиране не трябва да надхвърля 25% от допустимата безвъзмездна финансова помощ по стратегията.

Нужди, изведени от SWOT анализа, които се посрещат от посочения вид дейност	Вид дейност на стратегията за BOMP	Бюджет на вида дейност в лв. БФП (3=4+5)	Финансово участие на Съюза 70% в лева	Национален публичен принос 30% в лева	Частен принос в лева	Финансово разпределение на средствата (за сключени договори) по видовете дейности на стратегията по години в лв. БФП				
						първа година	втора година	трета година	четвърта година	последна година
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Необходимост от интегриране на сектор Рибарство и Аквакултури в останалите икономически сектори, за да се повиши конкурентоспособността. Задържане на младежи; Устойчиво използване на ресурсите	1. Инициативи за разнообразяване на дейността в сектор Рибарство и аквакултури и стимулиране на предприемачеството на територията	650 000	455 000	195 000	572 000	0	200 000	350 000	100 000	0
Нужда от модернизация на инфраструктурата и оборудването; Липса на иновационни технологии и модернизация; Подобряване на маркетинга и популяризацията на местни продукти;	2. Инвестиции в иновации и оптимизиране веригите на стойността	500 275	350 192,5	150 082,5	484 242	0	175 000	175 000	150 275	0

Необходимост от социална инфраструктура и интеграция на уязвими групи; Задържане на младежи; Развитие на туризма и популяризиране на природно и културно наследство	3. Инициативи за общностно развитие	900 000	630 000	270 000	90 000	0	300 000	400 000	200 000	0
Необходимост от изграждане на устойчиви мрежи и партньорства, и анимиране на територията	4. Развитие на мрежи за партньорство на МИРГ	150 000	105 000	45 000	15 000	0	0	45 000	60 000	45 000
Допустима стойност на текущите разходи – до 25% от допустимата безвъзмездна финансова помощ по стратегията.		733 425	513 379,5	220 027,5	0	36 671.25	174183.44	174183.44	174183.44	174183.44
ОБЩО: 2 933700		2 933 700	2 053 572	880 110	1 161 242	36671.25	849183,44	1 144183,44	684458,44	219183.44

Таблица Б – Индикатори по видове дейности. Индикаторите, посочени в ПМДРА за прилагане на подхода BOMP са задължителни за стратегията. Описват се и изведените индикатори, които са специфични за територията на МИРГ и характеризират особеностите на територията.

Задължителни за стратегията индикатори:

CR06- Създадени работни места (брой лица)

CR07- Запазени работни места (брой лица)

CR08- Облагодетелствани лица (брой лица)

CR11- Субекти, допринасящи за социалната устойчивост (брой субекти)

CR13- Дейности за сътрудничество между заинтересованите страни (брой действия)

Вид дейност на стратегията за BOMP	Планиран брой склучени договори в края на периода на изпълнение на стратегията (индикатори за изпълнение)	Изведени индикатори за резултат, които ясно и пълно отчитат ефекта от избраните видове действия – наименование на индикатора и мерна единица	Междинна стойност на индикатора за резултат – 36 месеца след подписване на споразумението за изпълнение на стратегията	Крайна стойност на индикатора - 31.12.2029 г.
1	2	3	4	5
1. Инициативи за разнообразяване на дейността в сектор Рибарство и аквакултури и стимулиране на предприемачеството на територията	4 бр.	CR06 – 4 бр. CR07 – 4 бр. CR08 – 10 бр. CR11- 4 бр CR13- 2 бр.	CR06 – 4 бр. CR07 – 4 бр. CR08 – 8 бр. CR11- 3 бр CR13- 2 бр.	CR06 – 4 бр. CR07 – 4 бр. CR08 – 10 бр. CR11- 4 бр CR13- 2 бр.
2. Инвестиции в иновации и оптимизиране веригите на стойността	1 бр.	CR06 – 5 бр. CR07 – 6 бр. CR08 – 10 бр. CR11- 1 бр CR13- 2 бр.	CR06 – 4 бр. CR07 – 4 бр. CR08 – 10 бр. CR11- 1 бр CR13- 2 бр.	CR06 – 5 бр. CR07 – 6 бр. CR08 – 10 бр. CR11- 1 бр CR13- 2 бр.

3.Инициативи за общностно развитие	1 бр.	CR06 – 5 бр. CR07 – 6 бр. CR08 – 4 бр. CR11- 1 бр CR13- 2 бр.	CR06 –4 бр. CR07 – 4 бр. CR08 – 2 бр. CR11- 1 бр CR13- 2 бр.	CR06 – 5 бр. CR07 – 6 бр. CR08 – 10 бр. CR11- 4 бр CR13- 2 бр.
4.Развитие на мрежи за партньорство на МИРГ	1 бр.	CR08 – 120 бр. CR11- 1 бр CR13- 2 бр.	CR08 – 120 бр. CR11- 1 бр CR13- 2 бр.	CR08 – 120 бр. CR11- 1 бр CR13- 2 бр.

VIII. Обосновка на избраните индикатори за изпълнение и индикатори за резултат по стратегията, и индикатори специфични за територията (описание на измерими индикатори; обосновка за начина на формиране на крайните стойности, начин за извеждане и изчисление).

Текстово поле [до 20 000 символа]

Методологията за установяване за определяне на индикаторите и техните стойности е базирана на разпределяне на задължителните индикатори и определяне на индикаторите специфични за територията.

Задължителните индикатори са:

- CR 06 - Създадени работни места
- CR 07 - Запазени работни места
- CR 08 - Лица, които се ползват от режима
- CR 11 - Субекти, допринасящи за социалната устойчивост (брой субекти)
- CR 13 - Дейности за сътрудничество между заинтересованите страни

Задължителните индикатори са разпределени по дейностите както следва:

Дейност 1. Инициативи за разнообразяване на дейността в сектор Рибарство и аквакултури, стимулиране на предприемачеството на територията

Задължителни индикатори

- CR 06 - Създадени работни места - 4 бр.
- CR 07 - Запазени работни места – 6 бр.

Специфични за територията индикатори

- Проекти за създаване на добавена стойност – 4 бр.

Стойностите на индикаторите са определени според заложената сума в бюджета и очаквания брой проекти 4. За всеки проект ще е пожелателно да разкрива или запазва работно място. Предвидените стойности са на база експертно предвиждане и е умерено оптимистична.

В рамките на тази дейност ще се финансират предложения за проекти, които могат да включват една или няколко допустими операции и ще подпомогнат постигането на една или повече от целите на стратегията и политиките на ЕС в рамките на ПМДРА като:

- Подкрепа за създаване на нови бизнеси за развитие на устойчиви продукти и услуги свързани с и допълващи синята икономика на територията.
- Подкрепа за внедряване принципите на кръгова икономика.
- Разработване на иновативни туристически атракции и услуги от представители на секторите от синята икономика на територията.
- Диверсификация на съществуващи бизнеси чрез внедряване на нови технологични процеси за оптимизация и добавена стойност на продуктите от аквакултури.
- Развитие на нови продукти, услуги или процеси, свързани със синята икономика на територията, които да допълват дейността на кандидата.
- Подкрепа за младежко предприемачество вкл. чрез инвестиции в обучения и

менторски програми за млади предприемачи.

- Подкрепа за проекти за междусекторно сътрудничество и развитие на икономика на споделянето, създаване на мрежи за споделяне на ресурси между местните бизнеси, развитие на кооперации.
- Други проекти за развитие, отговарящи на целите на интервенцията и на СВОМР, които увеличават рентабилността и устойчивостта на промени на дружеството, за които кандидатът предоставя обосновка.

Дейност 2. Инвестиции в иновации и оптимизиране веригите на стойността

Задължителни индикатори

- CR 06 - Създадени работни места - 6 бр.
- CR 07 - Запазени работни места – 9 бр.

Специфични за територията индикатори

- SPS-04 - Действия за подобряване на изграждането на капацитет – 1 бр.
- SPS-14- Въведени иновации – 3 бр.
- SPS-17- Субекти, подобряващи ефективността на ресурсите – 3 бр.

Основната цел на мярката е да се повиши конкурентоспособността на местните икономически субекти, с акцент върху възраждането на рибарските общности и развитието на конкурентен сектор на аквакултурите. Допълнителни усилия ще бъдат насочени към намаляване на екологичното въздействие, в съответствие с принципите на кръговата икономика. Предвиждат се също инвестиции за подобряване на условията на труд и квалификацията на работниците.

В рамките на тази дейност ще бъдат финансирани проектни предложения, които могат да обхващат една или няколко допустими операции и ще допринесат за реализирането на една или повече от целите на стратегията и политиките на ЕС в рамките на ПМДРА, като:

1. Обновяване и модернизация на материалната база:

- Закупуване и внедряване на ново оборудване за повишаване ефективността вкл. и за намаляване въглеродния отпечатък, кръгова икономика, устойчиво управление на ресурси.
- Инвестиции в подобряване условията на труд на заетите.
- Внедряване на дигитални решения за управление на бизнес процеси.

2. Достигане до нови пазари вкл. чрез маркетинг и популяризиране на местните продукти.

3. Повишаване на квалификацията на заетите чрез обучения и образование.

4. Оптимизация на веригата за доставки:

- Подкрепа за разработване на нови методи за логистика и дистрибуция на продукти от риболов и аквакултури.

5. Други проекти за развитие, отговарящи на целите на интервенцията и на СВОМР, които увеличават рентабилността и устойчивостта на промени на дружеството, за които кандидатът предоставя обосновка.

Дейност 3. Инициативи за общностно развитие

Задължителни индикатори

- CR 06 - Създадени работни места - 6 бр.
- CR 07 - Запазени работни места – 9 бр.

Специфични за територията индикатори

- CR -11 - Субекти, повишаващи социалната устойчивост:– 1 бр.

Очаква се в тази дейност да доведе до създаване на възможности за изпълнение на разнообразни дейности за подобряване условията на живот в територията за задържане на младежи, включително инвестиции за работа в мрежа, развитие на дребномащабна инфраструктура, насочени към популяризиране на културните ценности, развитие на уникалните природни дадености на територията, свързани със сектор рибарство и аквакултури, вкл. подпомагане на развитието на алтернативни форми на туризъм. Дейностите са разнообразни и според бюджета се очаква 1 проект.

Дейност 4. Развитие на мрежи за партньорство на МИРГ

CR 08 - Лица, които се ползват от режима – 120 души;

SPS-04 - Действия за подобряване на изграждането на капацитет – 6 бр.

Специфични за територията индикатори ;

- Проекти за създаване на добавена стойност
- Проекти пряко свързани със сектор рибарство
- Проекти за сътрудничество на територията на МИРГ.
- Брой млади хора обхванати от дейности по стратегията за BOMP
- Брой лица преминали през обучение
- Брой лица от маргинализирани общности обхванати от дейности по стратегията за BOMP
- Брой проекти за сътрудничество
- Общ размер на средствата инвестирани в публична инфраструктура
- Дейности за подобряване на изграждането на капацитет
- Дейности за обмяна на опит
- Дейности за сътрудничество между сектори

Индикатори са разпределени по дейностите както следва:

Дейност 1. Инициативи за разнообразяване на дейността в сектор Рибарство и аквакултури, стимулиране на предприемачеството на територията

- Проекти пряко свързани със сектор рибарство

Дейност 2. Инвестиции в иновации и оптимизиране веригите на стойността

Проекти за повишаване конкурентоспособността на местните икономически субекти, с акцент върху възраждането на рибарските общности и развитието на конкурентен сектор на аквакултурите.

- Общ размер на средствата инвестирани в публична инфраструктура

Дейност 3. Инициативи за общностно развитие

Брой млади хора обхванати от дейности по стратегията за ВОМР

- Брой лица преминали през обучение
- Брой лица от маргинализирани общности обхванати от дейности по стратегията за ВОМР

Дейност 4. Развитие на мрежи за партньорство на МИРГ

- Брой проекти за сътрудничество
- Дейности за подобряване на изграждането на капацитет
- Дейности за обмяна на опит
- Дейности за сътрудничество между сектори

IX. Опит в рамките на обособената рибарска територия в изпълнението на стратегии по подходите „отдолу-нагоре“ и подхода ВОМР, трансгранично сътрудничество и други механизми за териториално развитие през предходните програмни периоди (описание на всички механизми и инструменти за териториално развитие, които са прилагани на рибарската територия, натрупан опит, научени уроци)

Текстово поле [до 15 000 символа]

На територията на двете общини е създадена местна инициативна групи (МИГ Мъглиж – Казанлък- Гурково), която е разработила стратегия за ВОМР, финансирани от повече от един фонд. Стратегията на МИГ е тематично насочена към сектора на селското стопанство, развитие на микро предприятия, подобряване състоянието на публичната инфраструктура, дейности за обучения и квалификация на заети и безработни лица и др., като допускат финансиране по ЕФРСР, ЕФРР и ЕСФ. С оглед условията на подхода Водено от общностите местно развитие и демаркацията на ниво стратегия, на една територия може да съществуват МИГ и МИРГ, без да се допуска финансиране на едни и същи дейности в техните стратегии. Това ограничава обхвата на потенциалните бенефициенти и дейностите в стратегията на МИРГ, което ограничава и обхвата на заинтересованите лица с пряко въздействие върху стратегията.

Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група - Мъглиж, Казанлък, Гурково” е юридическото лице с нестопанска цел, определено за осъществяване на общественополезна дейност, на представители на публичния, стопанския и нестопанския сектор от територията на трите общини – Мъглиж, Казанлък и Гурково.

Сдружението е учредено на 09.03.2016 г. и е вписано в регистъра при Старозагорския окръжен съд с Решение № 101/20.04.2016 г. по фирм. дело № 22/ 2016 г. с Акт за регистрация в

Централния регистър на ЮЛНЦ чрез Удостоверение № 013 от 30.05.2016 г. на Министерство на правосъдието. Предмета на дейност: да подобрява качеството на живот на МИГ - територията, като съдейства за ефективно прилагане на подхода ВОМР чрез изпълнение на Стратегия за местно развитие. В териториалния обхват на „МИГ - Мъглиж, Казанлък, Гурково“ са включени три административно обособени териториални единици това са община Мъглиж, община Гурково, Община Казанлък извън строителните граници на гр. Казанлък. Територията на „МИГ - Мъглиж, Казанлък, Гурково“ обхваща изцяло териториите на граничещи общини. Територията е с непрекъснати граници и е включена в списъка със селски райони, съгласно приложение № 1 на Наредба № 22 от 14.12.2015г.

Основната цел на „МИГ- Мъглиж, Казанлък, Гурково“ е устойчивото развитие на територията на трите общини, като за целта се прилага интегрирана Стратегия за местно развитие. (СМР).

Основната цел на стратегията е превръщане на територията на трите общини в предпочитано място за живот и бизнес със съхранена природа и собствена идентичност.

Финансирането на Стратегията за ВОМР се осъществява от:

- Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони чрез „Програмата за развитие на селските райони” 2014-2020 г.;
- Европейски социален фонд чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г.;
- Европейски фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г.

Х. Планирани дейности за сътрудничество на МИРГ между сектори и структури в рибарската територия и между местната власт и секторите на частния бизнес; Сътрудничество между териториите на отделните МИРГ (описание на всички планирани дейности за сътрудничество)

Текстово поле [до 15 000 символа]

С реализацията на Стратегията за ВОМР ще се постигне допълващ ефект и добавена стойност към целите и дейностите, предвидени в местните, регионалните и националните планове и стратегически документи, като основно в частите, които засягат: развитие на устойчив туризъм, диверсификация на традиционните икономически дейности в рибарската област, повишаване на атрактивността на населените места, както и развитие и усилване на капацитета на общностите. Освен това ще се насърчава сътрудничеството като форма за споделяне на опит и ресурси.

Ще бъдат планирани и разработени механизми за сътрудничество между представителите на трите сектора – публичен, граждански и бизнес, с цел изготвяне на планове и програми за устойчиво управление на ресурсите и развитие на рибарската област.

Разбирането на органите за управление на МИРГ е, че сътрудничеството е начин за разширяване на местните възгледи и преноса на ново знание в рибарската територия, с цел подобряване на местното развитие. То може да подобри иновативното естество на действията

за местно развитие и да допринесе за повишена конкурентоспособност на областта чрез: изграждане на капацитет и привличане на нови бизнес партньори, както и разпространение на иновации, ноу-хау и нови умения.

МИРГ Николаево-Гурково ще се възползва от всички инструменти на сътрудничеството – учебни посещения, стажове, обмен на информация и добри практики, организиране и респективно участие в тематични семинари и конференции, побратимяване. След като групата се стабилизира институционално и изгради механизмите за работа с местната общност по изпълнение на стратегията, ще се потърсят варианти за участие в т.нар. проекти за напреднало сътрудничество – т.е. да се направят общи инвестиции между партньорите в разработване или използване на продукт, техника, инструмент или услуга.

В съответствие с идентифицираните потребности и цели на СВОМР, МИРГ Николаево-Гурково планира да реализира проекти и дейности за сътрудничество на няколко нива:

- На национално ниво;
- Трансгранично ниво;
- Транснационално ново.

В процеса на разработване на Стратегията бяха анализирани и определени възможностите за взаимодействие с други партньорства за подпомагане на териториалното развитие на местно равнище. Бяха идентифицирани следните възможни партньорства, които прилагат подхода ВОМР:

- Местна Инициативна група „Мъглиж, Николаево, Гурково която обхваща общини Мъглиж, Николаево и Гурково;

Планирано е допълнително финансиране извън средствата по мярката в размер на съфинансирането по частните проекти в размер на 15 000.00 лв. Допълнително финансиране е събиращият членски внос на МИРГ. Също така съществуват възможности МИРГ да кандидатства по други програми за финансиране на проекти.

Сдруженията по подхода ЛИДЕР са най-естествените потенциални партньори за взаимодействие за подпомагане на местното развитие и МИРГ ще си сътрудничи с тях в процеса на прилагане на СВОМР. Основната област за сътрудничество с тях ще бъде в интегративни дейности за развитие на туризма на територията, доколкото те са обект и на техните стратегии и на местните общински политики за развитие. Другата важна област на сътрудничество ще бъде опазването на околната среда и биологичното разнообразие на територията. Целите на тези партньорства ще бъдат фокусирани върху осигуряването на синергичен ефект от отделните интервенции, допринасяйки за увеличаване на туристопотока на територията и увеличаването на доходите от туризъм. По отношение на околната среда целите са насочени към намаляване на риска от замърсяване на водите и другите фактори на околната среда и изграждане на култура на опазване. Налице е принципно разбиране с местните партньори за съвместни бъдещи проекти, за които ще се кандидатства за финансиране.

МИРГ ще участва активно и в дейността на мрежата FAMENET с цел споделяне на опит и ноу-хау с други рибарски територии в рамките на страната и ЕС.

XI. Подробно описание на плана за оценка и мониторинг на стратегията за ВОМР *(описание на всички планирани оценки на стратегията и техните етапи, времеви диапазон. Определят се параметрите за мониторинг на стратегията.)*

Текстово поле [до 15 000 символа]

Мониторингът на изпълнението на стратегията за водено от общностите местно развитие на МИРГ „Николаево-Гурково“ и на подкрепените операции, и провеждането на конкретни дейности за оценка, свързани с тази стратегия, е задължение на екипа на Местната инициативна рибарска група.

Системата за наблюдение и оценка има за цел да осигури надеждна информация за бюджетните параметри и резултатите от реализацията на СВОМР така, че да се улесни вземането на информирани управленски решения.

Мониторингът ще се осъществява на 2 нива - на ниво проект и на ниво стратегия за ВОМР. В рамките на предвидените оценки ще се събира информация за резултатите и въздействието на стратегията въз основа на индикаторите и въпросите за оценка.

МИРГ ще наблюдава и контролира качеството на изпълнението на Стратегията за ВОМР, като извършва мониторинг с помощта на междинно и крайно отчитане на индикатори. Посредством заложените индикатори по всяка мярка МИРГ реално ще може да оцени постигането на целите на Стратегията за ВОМР

Рамката за мониторинг и оценка обхваща системите за управление и контрол, наблюдение и оценка, осигуряване на информация и публичност и прилагането на принципа за партньорство и консултиране с максимално широк кръг заинтересовани страни на всички етапи на изпълнение на стратегията за ВОМР. Контролът по изпълнението на стратегията за ВОМР е задача на Управителния съвет, като главен отговорник и отчитащ ще бъде изпълнителният директор.

Система за мониторинг (наблюдение)

Чрез наблюдението ще се събира информация за договорените средства, финансираните проекти и непосредствените резултати от тяхното изпълнение. Системата за наблюдение има за цел да набави и структурира всестранна информация за хода на изпълнението на СВОМР. Информацията ще се агрегира/събира от:

- Проведените заседания на управителните и контролни органи на МИРГ, както и на спомагателните органи на МИРГ;
- Проведените работни срещи на служителите и екипа на МИРГ;
- Подготвените и разпратени покани за представяне на проектопредложения;
- Зададените въпроси от бенефициенти по телефон и е-поща;
- Проявения интерес към поканите за представяне на проектопредложения;

- Подадените по отделните покани проектопредложения;
- Осъщественото наблюдение по реализация на одобрените и финансирани проекти;
- Осъществени посещения на място;
- Подпомагане на одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане до Разплащателна агенция и изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението;
- Изпращане до РА и МЗХ списък на одобрените и отхвърлените проекти след приключване на работата на Комисията за избор на проекти;
- Заверени копия на сключените договори;
- Данни за икономическото развитие на отделните сектори в на територията на МИРГ, както и социално-икономическите характеристики на територията (източник на данни ще бъде НСИ, анализите на Дирекция “Агростатистика” към МЗХ, включително Системата за земеделска счетоводна информация - СЗСИ);

Работата по набирането на данни ще се организира като непрекъснат процес по време на реализацията на СВОМР.

За целите на мониторинга МИРГ ще изготвя и поддържа актуална компютризирана база данни, в която са отразени базови индикатори като: брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти.

Набирането на данни ще се извършва от служителите на МИРГ. Пряко ангажиран в актуализирането на базите данни ще е експертът по прилагане дейностите на СВОМР. Бенефициентите по Стратегията ще предоставят данни за наблюдение при попълване на заявленията за подпомагане. Отговорен за набирането на данни ще е изпълнителният директор на МИРГ.

Времеви график

<i>Дейности за оценка и мониторинг на стратегията за ВОМР</i>	Времево изпълнение				
	2025	2026	2027	2028	2029
Система за мониторинг (наблюдение)					
Междинна оценка					
Извършване на външна оценка за изпълнение на Стратегията.					

Междинна оценка

Следва да се извърши в края на 2026 г. или най-късно до средата на 2027 г. В рамките на тази оценка ще се оценят обобщените резултати от изпълнението на стратегията, като се направи преглед на степента на достигане на формулираните приоритети и мерки. Оценката ще включва анализ на възникналите положителни и отрицателни отклонения, като на тази база може да се актуализира разпределението на публичния принос по мерките и да се отворят допълнителни покани, ако/когато е необходимо.

Извършване на външна оценка за изпълнение на Стратегията.

В рамките на предвидените оценки ще се събира информация за резултатите и въздействието на стратегията въз основа на индикаторите и въпросите за оценка. Работата по външната експертна оценка ще се организира от външен за МИРГ изпълнител, с цел изготвяне на независима и релевантна на целите оценка. Оценката на изпълнението на Стратегията включва оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси за изпълнение на Стратегията; положителните и отрицателните характеристики при изпълнението на Стратегията за ВОМР; анализ на изпълнението на индикаторите; оценка на степента на постигане на целите; изводи и препоръки. Външна оценка ще се извърши два пъти в периода на прилагане на стратегията – междинна и последваща. Оценките са съпътствани от изготвянето на междинен и окончателен доклад, като междинният ще даде препоръки и насоки за предприемане на мерки за постигане на целите на Стратегията за ВОМР, а окончателният ще излиза със заключение за постигнатите резултати от прилагането на Стратегията за ВОМР и степен на постигане на поставените цели.

Инструментите за осъществяване на дейностите по мониторинга и събиране на данни са:

- База данни и отчети по прилагане на стратегията за ВОМР;
- Текущ мониторинг;
- Извършване на външна оценка за изпълнение на стратегията;
- Тематични проучвания и анализи.

Процедури по прилагане и актуализиране на стратегия за местно развитие.

Необходимост от актуализиране на стратегията за ВОМР може да възникне при следните обстоятелства:

- във връзка с промяна на приложимата нормативна уредба и/или във връзка с промяна в ПМДРА 2021- 2027;
- при наличие на очевидна грешка;

- по отношение на финансовите й параметри;
- по отношение на мониторинговите индикатори за резултат във връзка с промяна на финансовите параметри, на минималната и максималната стойност на проектите или на интензитета на помощта;
- по отношение на критериите за оценка, минимална и максимална стойност на проектите и интензитет на помощта. Процедурите за актуализиране на Стратегията преминават следните етапи:
 1. Обосновка на необходимостта от актуализация.
 2. Подготовка на актуализацията на СВОМР.
 3. Заявление за актуализация пред УО на ПМДРА.
 4. Публичност и информация.

ХІІ. Популяризиране на стратегията на МИРГ – дейности по видимост, прозрачност и комуникация (описание на дейности за популяризиране, комуникационна стратегия, канали за комуникация и др.).

Текстово поле [до 6 000 символа]

Дейностите за популяризиране, информиране, консултиране започват веднага след подписването на Договора за финансиране на СВОМР и е задължение на екипа на МИРГ. Те ще бъдат изпълнявани съобразно настоящата комуникационна стратегия, условията за изпълнение на мярка „Текущи разходи и популяризиране на СВОМР“ и приложимата нормативна уредба.

За осигуряване на популяризиране на СВОМР в процеса на изпълнение, МИРГ ще прилага правила, които са в основата и на комуникационната му стратегия.

Общи правила за публичност и прозрачност включват:

- Осигуряване на възможност за публично представяне на идеи;
- Публикуване на сайта на предоставените идеи и заявки за интерес;
- Описание и публикуване на подадените проекти на интернет сайта при регистрирането и подаването им;
- Публикуване на основна информация за одобрените проекти на сайта;
- Публикуване на информация за одобрените по административно съответствие;
- Публикуване на информация за техническата оценка след приключване на процеса на оценка;
- Информация на сайта и редовна информация до членовете на МИРГ за проведен мониторинг и за резултатите от него на осъществените проекти;
- В сайта на МИРГ се осигурява пространство с достъп за членовете на МИРГ за обмен

- на информация;
- Публичен достъп до протоколи и решения на УС

Комуникационна стратегия

Планиране и реализиране на комуникационна стратегия, насочена към популяризиране на СВОМР, информиране и публичност:

- Създаване на информационни канали и текущо управление на информацията (интерактивна уеб страница, информационни точки в РТ);
- Разработване печатни публикации (индикативни: шест месечен бюлетин, годишен отчет, цялостен доклад от прилагането на Стратегията и печатни материали, презентирани РТ – плакати, дипляни, инфо картички и др.);
- Разработване и размножаване на формуляри и обучителни материали;
- Разработване и реализиране на радио предавания, телевизионни предавания и реклами;
- Изработване на информационни табели и банери за популяризиране на Стратегията и процеса на прилагане;
- Организиране на информационни срещи, работни срещи на тематични групи и годишно обществен форум;
- Организиране на информационни събития като общностни празници за представяне на постигнатите по МСР резултати и генериране на нови идеи.

Правила за осигуряване на информация и прозрачност и осигуряване участието на общността при планиране и управление на Стратегията

- Координаторите на ТГ представят предложения до Управителя и УС.
- УС разглежда предложения от ТГ на редовните си заседания.
- Преди изготвяне на окончателния годишен доклад по МСР за разглеждане от ОС и представяне пред УО, МИРГ организира веднъж годишно обществено обсъждане за представяне и обсъждане на резултатите от финансираните проекти

За изпълнение на дейностите за комуникационната стратегия и популяризиране ще бъде използван до 3% от планирания бюджет в рамките на Мярката за управление и популяризиране.

Отговорности за прилагането на комуникационната стратегия

Екипът на МИРГ „Николаево-Гурково“ е отговорен за изпълнението на планираните дейности по информация и публичност през целия период до приключване на изпълнението на стратегията за ВОМР.

Мерките за информация и публичност в комуникационната стратегия на МИРГ „Николаево- Гурково“ ще допринесат за популяризиране на подкрепата от ЕФМДРА и

Стратегията за ВОМР и включване на възможно най-голяма част от обществото в нейната реализация, като гарантират прозрачност в процеса на управление, което от своя страна ще повиши доверието в отговорните институции.

Целеви групи на комуникационната стратегия

Определянето на отделните целеви групи в комуникационната стратегия е необходимо за по-ясното формулиране и канализиране на посланията.

Комуникационната стратегия е насочена към четири основни целеви групи:

- Потенциални бенефициенти по мерките залегнали в стратегията на МИРГ – физически и юридически лица, осъществяващи дейност в сектор „Рибарство“; Неправителствени организации, Спортни клубове, Читалища; Обучителни организации; Общинските администрации на територията на МИРГ „Николаево-Гурково“;
- Бенефициенти – изпълняващи операции, финансирани в рамките на стратегията за ВОМР;
- Целеви групи на мерките от стратегията –заети лица; работодатели; младежи; ученици; деца; служители, заети в общинските администрации; безработни и неактивни лица; етнически малцинствени групи, включително роми; лица с увреждания и др.
- Широка общественост – местната общност - населението на територията на МИРГ.

Същност на комуникационната стратегия

Комуникационната стратегия на МИРГ обхваща няколко основни етапа:

- 1. Въвеждаща рекламна и информационна кампания.** Посредством провеждането на масирана кампания, използваща различни комуникационни канали се цели популяризирането на одобрената стратегия за ВОМР – нейните цели, дейности и очаквани резултати сред местната общност, потенциалните бенефициенти и целевите групи. В резултат от нея се очаква постигането на информираност сред преобладаващата част от населението на територията и формиране на положителна обществена нагласа за предоставената финансова подкрепа на ЕФМДРА.
- 2. Дейности за популяризиране подготовката и изпълнението на проектите.** Предвижда се провеждането на редица информационни събития – срещи, семинари, обучения и др. свързани, както с подготовката на проектните предложения, така и с тяхното изпълнение и отчитане. Целта на дейностите е постигане на прозрачност при изпълнението на стратегията за бенефициентите и потенциалните бенефициенти, както и навременна и изчерпателна информация за кандидатстването по проекти, критерии за избор, срокове и допълнителни процедури. Освен това се очаква приобщаване на различни целеви групи за активно участие в дейностите по стратегията.
- 3. Публикации на интернет страницата на МИРГ.** На електронната страница на МИРГ ще се публикува всякаква актуална информация във връзка с изпълнението на стратегията за ВОМР и дейностите при реализацията и. Тя ще се актуализира своевременно при възникнала

необходимост.

4. Дейности за популяризиране на изпълнението на стратегията за ВОМР. Тоци етап цели да популяризира подкрепата на ЕФМДРА чрез ПМДРА 2021-2027 и в частност на постиженията и резултатите от изпълнението на Стратегията за ВОМР на МИРГ „Николаево-Гурково“ и представяне на добри практики.

Етапите на комуникационната стратегия ще се осъществяват посредством съвкупност от различни средства и комуникационни канали. Изборът на комуникационни средства и дейности при изпълнението на комуникационната стратегия по различните етапи следва да се съобрази със: Спецификата на посланието – или посланията; Характеристиките на целевата група или подгрупа – като размер, комуникационни канали за достигане до нея; Възможните дейности и форми за осъществяване на комуникацията.

Активното сътрудничество с медиите е допълнителна гаранция за прозрачност в процеса на изпълнение на стратегията и представлява допълнителен канал за получаване на обратна информация относно нуждите и очакванията на бенефициентите и местната общност.

За да бъдат постигнати целите на комуникационната стратегия ще се използват ефективно разнообразни комуникационни канали, като се отчита тяхната специфика съобразно целевата група, за която е предназначена съответната информация. Периодично ще се провеждат специализирани социологически проучвания, имащи за цел да дадат представа относно необходимостта от допълнителна информация за отделните целеви групи, както и предпочитания комуникационен канал за предаването и. Като резултат дейностите по комуникация и публичност ще бъдат по- целенасочени и ефективни.

Мерки и дейности за комуникация и публичност

МИРГ планира да проведе дейности за информиране и популяризиране на стратегията за ВОМР, съгласно следния неизчерпаем списък.

ДЕЙНОСТИ ЗА ИНФОРМИРАНЕ И ПУБЛИЧНОСТ	времево изпълнение				
	2025	2026	2027	2028	2029
Информационна кампания - въвеждаща					
Провеждане на информационна кампания за популяризиране на СВОМР, нейните цели, приоритети, мерки и очаквани резултати.					
публикации в местни и регионални медии – прессъобщения, интервюта, рекламни клипове, пресконференции и др.					
организиране и провеждане на информационни срещи, конференции и др.					
информационни и рекламни материали - отпечатване и разпространение					

Дейности за популяризиране подготовката и изпълнението на проектите					
Провеждане на информационна кампания за популяризиране на СВОМР и мерките					
информационни срещи					
срещи за консултация на потенциалните бенефициенти					
публикации в местни и регионални медии, свързани с отварянето на приемите					
информационни и рекламни материали - отпечатване и разпространение					
публикуване на ИГРП за прием на проекти по мерките					
Организиране и провеждане на обучителни мероприятия за изграждане на капацитет на потенциалните бенефициенти МИРГ					
обучителни семинари и др					
обучения					
Организиране и провеждане на обучителни мероприятия за изграждане на капацитет на местни лидери и екипа на МИРГ					
обучителни семинари и др					
обучения					
Публикации на интернет страницата на МИРГ					
Дейности за популяризиране изпълнението на СВОМР, вкл. напредъка					
Провеждане на информационна кампания за популяризиране на напредъка и резултатите от изпълнението на СВОМР, и постигнати резултати.					

Бюджет на комуникационната стратегия

Комуникационната стратегия на МИРГ „Николаево-Гурково“ ще се изпълнява като част от дейностите по подмярка „Текущи разходи и популяризиране на СВОМР“, като средствата за нейната реализация ще са част от наличния бюджет.

За дейности свързани с популяризиране на стратегията ще бъде използван бюджет в размер до 20 % от наличните средства по мярката.

Средствата ще бъдат изразходвани в периода 2025 - 2029 г., като екипът на МИРГ има задължението да конкретизира съответните средства за календарната година, съобразно необходимостта от провеждането на дейностите.

XIII. Съответствие на стратегията за ВОМР с хоризонталните принципи на ЕС (подробно описание как избраните видове дейности ще допринесат за постигането на хоризонталните

принципи на ЕС (заложен в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета), вкл. задължителна референция към действия за прилагане и изпълнение на Хартата на основните права и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ) в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета)

Текстово поле [до 10 000 символа]

В съответствие със Закона за защита от дискриминация УС на МИРГ ще гарантира, че равнопоставеността между жените и мъжете и избягване на дискриминацията са взети предвид в етапите на програмиране, прилагане, наблюдение и оценка на СВОМР. Всички мерки от стратегията ще бъдат отворени за равнопоставено кандидатстване без оглед на пол, раса, етническа основа, религиозно убеждение или вяране, увреждания, възраст или полова ориентация. Всички приоритети и дейности по Стратегията за ВОМР се основават на принципа на равенство и отсъствие на дискриминация. Тези принципи ще бъдат спазвани през всички етапи от управлението и изпълнението на Стратегията, както е регламентирано в българското законодателство.

Допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности

Всички дейности по Стратегията ще са неутрални по отношение на принадлежност на бенефициентите към каквато и да е група, по какъвто и да е признак и няма да поставят ограничения, основани на пол, раса, народност, етническа принадлежност, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние и др.

Недостига на инвестиции за обновяване на съществуващата инфраструктура и неадекватното качество на предлаганите услуги (спрямо градовете) е основният елемент, който продължава да разширява границите на развитие между селските и градските райони в България и който, освен това е пречка за създаването на равни възможности в социално-икономическото развитие на селските и рибарските райони. Тези фактори водят до влошаване на качеството на живот в тези райони и застрашава способността им да задържат населението и да привличат инвестиции, което ги поставя в социално-икономически спад. В тази връзка изпълнението на Стратегията за ВОМР с предвидените мерки от различни фондове ще допринесе за намаляване на различията между жителите на двете общини.

Принципът на равните възможности предполага изграждането на система от специални мерки, които целят да компенсират изоставането, базирано на произход, възраст или друга характеристика, която може да доведе до третирането на личността несправедливо. За спазването на хоризонталния принцип ще гарантират следните механизми: предоставяне на информация във формулярите за кандидатстване, оценка, мониторинг по време на изпълнение на проектите, вкл. спазване на законодателството за трудова заетост. Мерките, включени в СВОМР, освен ролята си за икономическото развитие на рибарския сектор, имат роля и за социалното развитие. Включените мерки ще допринесат за устойчивото социално-икономическо развитие на територията на МИРГ, свързано със качеството на средата за

обитаване и на предлаганите услуги за населението. Разривът в обема на инвестициите и качеството на предлаганите услуги създава голяма ножица в качеството на живот между големите градове и изостанали територии като рибарската. Липсата на равни възможности пряко влияе върху социално-икономическото развитие на територията на МИРГ. Тези фактори влошават качеството на живот, оказват пряко влияние върху привлекателността им за инвеститори, увеличава опасността от обезлюдяване на населените места и от социално-икономически спад.

Създаване на условия за превенция на дискриминацията;

Общо за всички мерки ще се спазва изискването за проекти, осигуряващи недопускане на дискриминация и приобщаване на уязвими общности (в т.ч. роми), при които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация. УС на МИРГ ще осигури предотвратяването на всякакъв вид дискриминация, особено при изпълнението на административните процедури, достъпа до информация и участие в дейностите, организирани от МИРГ. Ще насърчава физическата и комуникационна достъпност на хората в неравностойно положение (хора с увреждания, етнически малцинства, дълготрайно безработни, младежи и хора, хора живеещи в изолация или трудно достъпни места и т.н.).

Подобно на национално ниво, така и в РТ участието на жените и младежите в дейности от сектор „Рибарство” е силно ограничено. МИРГ приоритетно ще работи за насърчаване на общностните групи на жени, младежи и представители на малцинствени групи за включване и активно участие в дейности от сектор „Рибарство”, с което ще постигне разширяване на тяхната роля за развитието на сектора.

Конкретни дейности в тази насока ще са:

- Информационни срещи за представители на съответните на общностни групи за представяне на възможностите за реализиране на проектни идеи по МСР;
- Въвличането на съответните представители в механизми за обсъждане и консултиране разработването на проектни идеи по МСР;
- Насърчаване организирането на преквалификационни дейности за представителите на тези общностни групи;
- Приоритетна подкрепа на проектни идеи, предоставени за одобрение от младежи, жени и представители на малцинствени групи, заети в сектор „Рибарство”;
- Фасилитиране процеси по планиране на иновативни идеи за постигане целите на стратегията сред представителите на общностните групи от жени, младежи и малцинствени групи;
- Въвличане и участие в механизми за оценяване на прилагането МСР и планиране за следващ програмен период;

За прилагането на СМР МИРГ ще се съобрази с националната правна рамка, регулираща недопускане на дискриминационни практики (Кодекс на труда, Закона за защита на дискриминацията).

Принципът на превенцията на дискриминация, посочен в Европейските директиви, означава предотвратяване на неблагоприятно третиране на лице на основата на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация, отколкото се третира друго лице при сравними, сходни обстоятелства. Този принцип бе приложен по време на подготовката на СВОМР. За спазването на хоризонталния принцип ще гарантират следните механизми: предоставяне на информация във формулярите за кандидатстване, оценка, мониторинг по време на изпълнение на проектите, вкл. спазване на законодателството за трудова заетост. В условията на прилагането на всички мерки на СВОМР, както и при подбор на участници в дейностите по проектите ще залегне и ще бъде съблюдаван хоризонталният принцип на превенция на дискриминация. При разкриването на работни места в рамките на проектите ще се изисква да бъде прилаган принципът за превенция на дискриминация.

Устойчиво развитие и защита на околната среда

Устойчиво развитие е намирането на баланс между опазването на околната среда, икономическия прогрес и социалното развитие. Инвестициите в икономиката, социалната сфера и инфраструктурата, които МИРГ ще осъществи ще бъдат с акцент опазване на околната среда и здравето на човека, при което ще се имат предвид следните фактори: Необходимост от устойчиво и разумно използване на природните ресурси; Осигуряване на икономическо и социално благосъстояние или осигуряване на „социален околнен свят“; Необходимост от акцент върху екологосъобразни технологии в промишлеността, земеделието и преработвателните предприятия. В Критериите за оценка на Стратегията са дадени приоритети на проекти, свързани с въвеждането на екологосъобразни технологии и включващи положително влияние върху околната среда дейности и дейности даващи възможност социално-икономическите, институционалните и екологичните ефекти и ползи от тях да бъдат поддържани за продължителен период от време. МИРГ ще дава насоки и указания на бенефициентите за формите и начините на включване на принципа за устойчиво развитие в техните проектни предложения, както и ще използва средства за провеждане на специализирани обучения на бенефициентите, свързани с устойчивото развитие и добрите практики в тази сфера.

Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността

Повече и по-добри работни места е един от основните очаквани резултати от изпълнението на Стратегията. Този резултат ще бъде постигнат, чрез целенасочено прилагане на мерките на Стратегията за ВОМР. С помощта на Стратегията ще се стимулира разкриването на нови работни места при строителството, реконструкцията, обновяването и/или оборудването на инфраструктура за основните услуги за населението. В Критериите за оценка на Стратегията на МИРГ, се дава предимство на проекти създаващи нови работни места в малките и средните предприятия, което е ключов фактор за запазване на заетостта в преобладаващия брой фирми и генератор на нова заетост. Създаването на нови работни места ще бъде подкрепено и чрез приоритетно стимулиране на високотехнологичните сектори и туризма. Потенциалът за създаване на работни места в областта на туризма се отличава със

сезонен характер, но е голям и за широк диапазон от квалификации и умения, така че този потенциал ще бъде приоритизиран също в Критериите за оценка на проектните предложения. Малките и средните предприятия са основна целева група на политиките за конкурентоспособност и устойчиво развитие.

XIV. Допълняемост и съгласуваност на стратегията за ВОМР с местни и регионални стратегии и планове за териториално развитие.

Текстово поле [до 6 000 символа]

Стратегията на МИРГ-„Николаево-Гурково“ осигурява съгласуване с дейностите, политиките и приоритетите с други финансови инструменти на Общността. Синергията между Стратегията и оперативните програми, са представени чрез разписаните цели, приоритети и мерки. Всички дейности за съживяване на територията в т.ч. развитие на устойчив бизнес, на динамична жизнена среда са съобразени с стратегическите документи на общините.

- Програма за опазване на околната среда /Общини Николаево – Гурково/
- Общински план за енергийна ефективност
- Програма за енергийна ефективност
- Програма за насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници
- Общински план за развитие
- Общинска стратегия за развитие на социалните услуги
- Програма за Морско дело рибарство и аквакултури/ПМДРА/: стратегията на МИРГ напълно кореспондира с целите на ПМДРА.
- Програма за развитие на селските райони /ПРСР/ съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони: територията на МИРГ обхваща селски райони, които са в обхвата на ПРСР.

Демаркация

За да се гарантира демаркация с други програми МИРГ, ще спазва следния принцип: всички проекти по всички мерки трябва да са тематично свързани с рибарството и аквакултурите, сектор Рибарство като цяло или произхождащи от рибарството и аквакултурите продукти или с основни рибарски обекти като вътрешни водоеми включително природното биоразнообразие в тях.

Система за установяване на координация и синергия

МИРГ ще спазва система за установяване на координация и синергия с други фондове

или форми за териториално развитие, като:

- прави проверки за двойно финансиране по стратегия на МИГ;

- сътрудничи и консултира кандидат бенефициентите, коя програма е най-подходяща за тях; 78

- сътрудничи и консултира кандидат бенефициенти да надградят или допълнят резултати постигнати по други програми с такива по Стратегията за ВОМР;

- консултира потенциални бенефициенти как да кандидатстват по други програми;

- други мерки и дейности за синергия и координация.

i Сектори, които са включени в „устойчивата синя икономика“:

- Аквакултури: отглеждането на водни организми в морето или във вътрешните води;
- Стопански риболов;
- Възобновяема енергия;
- Пристанищни дейности;
- Дейности за опазване на водните екосистеми;
- Прилагане на морски биоизследвания и прилагането им;
- Биопроспекция: систематично и организирано търсене на полезни продукти, получени от биоресурси, включително растения, микроорганизми, животни и т.н., които могат да бъдат доразвити за комерсиализация и общи ползи за обществото;
- Морски транспорт;
- Туризм (крайбрежен морски и риболовен туризм)